

Programmabegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028

Gemeente Nuenen

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
Algemene inleiding	5
Algemene toelichting en inleiding bij programma's	7
Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening	9
Programma 2. Veiligheid & Handhaving	16
Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd	21
Programma 4. Verenigingen & Accommodaties	30
Programma 5. Wonen & Leefomgeving	34
Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer	40
Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie	46
Programma 8. Financiën & Belastingen	50
Paragrafen.....	53
Lokale heffingen.....	54
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	60
Onderhoud kapitaalgoederen	69
Financiering	75
Bedrijfsvoering	78
Verbonden partijen.....	80
Inleiding	80
Gemeenschappelijke regelingen	80
Vennootschappen en coöperaties	87
Stichtingen en verenigingen	88
Grondbeleid	92
Wet open overheid.....	98
Verplichte beleidsindicatoren	99
Financiële begroting	100
Overzicht van baten en lasten	101
Toelichting overzicht van baten en lasten.....	103
Toelichting verschillen per programma.....	103
Overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten	104
Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	106
Uiteenzetting van de financiële positie	108
Geprognosticeerde balans	108
EMU-saldo.....	108
Jaarlijks terugkerende arbeidskosten	108
Overzicht van investeringen	109
Reserves en voorzieningen	113
Overzicht van reserves en voorzieningen	113
Toelichting op de reserves	116
Toelichting op de voorzieningen.....	119
Toelichting op de financiële positie	122
Bijlagen.....	123
Overzicht van baten en lasten per taakveld.....	124
Vaststellingsbesluit	127
Aangenomen amendementen	128

Voorwoord

"In Balans: Ambitie en Realiteit in Nuenen's Begroting"

Deze begroting is een uitwerking van de kadernota 2025 die in juni door de raad is vastgesteld. Ondanks de verwachte economische uitdagingen, waaronder het ravijnjaar 2026, is het ons gelukt om de jaren 2025 en 2026 structureel sluitend te begroten. Dit betekent dat we onze inkomsten en uitgaven goed op elkaar hebben afgestemd en we geen tekorten verwachten in deze periode. Voor 2028 verwachten we een relatief klein negatief resultaat, maar dit is beheersbaar binnen onze financiële kaders.

We kunnen met recht zeggen dat de gemeente Nuenen momenteel financieel gezond is. Dit is iets waar we als gemeente trots op mogen zijn, zeker in deze uitdagende tijden. Onze aandacht voor de toekomst zal naast het structureel sluitend houden van onze begroting gericht zijn op het in balans blijven van onze leningenportefeuille en ons eigen vermogen. Ons huidige beleid van sparen, 'nieuw voor oud' en realistisch ramen blijft dus langdurig van kracht. Dit beleid is een belangrijke factor in het bereiken van de positieve financiële resultaten. Een van de kaders is de temporisering en het realistisch ramen van onze investeringen. De gemeenteraad heeft in een informele sessie in het begin van dit jaar temporisering, oftewel 'opschuiven', als bezuinigingsmogelijkheid nummer één aangegeven. Wij als college hebben dit advies ter harte genomen en opgepakt. Door projecten en investeringen goed te plannen en waar nodig uit te stellen, hebben we incidenteel lagere kapitaallasten en profiteren we van een rentevoordeel door lagere uitgaven.

Daarnaast hanteren we het 'nieuw voor oud' beleid, waarbij we bestaande middelen opnieuw toewijzen, optimaliseren of laten vrijvallen om zo nieuwe kosten te vermijden. We hebben geen structureel nieuw beleid in deze begroting opgevoerd en daardoor de meerjarenbegroting niet verder belast. Conform eerdere afspraken zullen we bovendien 75% van het positief resultaat van het jaar 2025 toevoegen aan de algemene reserve om toekomstige uitdagingen te kunnen financieren.

Het college is trots op wat er tot nu toe is bereikt. De projecten en initiatieven die we hebben opgepakt, sluiten aan bij de afspraken die we met elkaar hebben gemaakt in de raadsagenda en het coalitieprogramma. We zijn begonnen met de herontwikkeling woonwagenlocatie Bosweg, de verbouwing van het Klooster, we maken werk van de woonzorgvisie, de energietransitie, versnelling van woningbouw in Nuenen West, we werken aan maatregelen die Nuenen leefbaar en bereikbaar moeten houden, de renovatie van de Hongerman, verduurzaming van ons vastgoed en nog veel meer.

We hanteren in deze begroting een zorgvuldige balans tussen ambitie en realisme, waarbij we steeds rekening houden met wat onze organisatie aan kan. We blijven realistisch over wat mogelijk is, zeker in de context van een overspannen arbeidsmarkt. Onze ambitie richt zich dan ook op het afronden van de ingezette projecten en het zoveel mogelijk vermijden van grote nieuwe initiatieven die de werkdruk verder zouden verhogen.

We realiseren ons dat de huidige economische omstandigheden en de krapte op de arbeidsmarkt een uitdaging vormen zowel voor onze gemeente als onze medewerkers. Daarom blijven we gefocust op haalbare doelen en het efficiënt inzetten van onze middelen. Het is deze aanpak die ons in staat stelt om financieel gezond te blijven, toekomstige risico's te kunnen afdekken en tegelijkertijd onze gemeenschap te blijven dienen met de kwaliteit en zorg die zij verdient.

Deze begroting weerspiegelt onze toewijding aan financiële verantwoordelijkheid en realisme. Door goed te plannen en te investeren in wat werkelijk nodig is, zorgen we ervoor dat Nuenen een stabiele en voorspoedige toekomst tegemoet gaat. Onze huidige financiële positie is sterk genoeg om op korte termijn grote bezuinigingen te vermijden, wat ons in staat stelt te doen wat we hebben afgesproken zonder ingrijpende maatregelen. Ik ben er trots op dat we dat in Nuenen, in weerwil van de fikse financiële uitdagingen waar gemeenten voor staan, kunnen zeggen.

Bertje van Stiphout,
Wethouder Financiën

Algemene inleiding

Totaaloverzicht

De uitwerking van kadernota, autonome ontwikkelingen en bestaand beleid, zoals in het voorwoord beschreven, is samengevat in onderstaand overzicht. Bij de betreffende programma's is op alle budgetaanpassingen een toelichting gegeven.

Een negatief getal geeft een nadeel en een positief getal geeft een voordeel ten opzichte van de huidige begroting aan. Dit alles leidt tot onderstaand financieel overzicht:

Totaaloverzicht begroting	2025	2026	2027	2028
Stand meerjarenbegroting primair	14.394	-438.272	144.660	144.660
Decembercirculaire 2023	293.123	233.479	250.955	266.615
Kadernota: autonome ontwikkelingen (exclusief indexering tlv stelpost)	-620.000	-610.000	-690.000	-1.395.000
Kadernota: wijziging kapitaallasten van investeringen	64.465	348.486	-55.610	-87.880
Budgettaire ruimte na kadernota	-248.018	-466.307	-349.995	-1.071.605
Aanvullende ontwikkelingen na kadernota				
Wijzigingen: doorwerking jaarrekening 2023 (onderuitputting investeringen)	248.547	-41.867	-41.909	-59.671
Budgettaire ruimte na jaarrekening	529	-508.174	-391.904	-1.131.276
Verschillen 2027-2028 (m.n. accres meicirculaire 2023 en OZB-index)				891.023
Meicirculaire 2024	-494.331	627.171	527.421	536.109
Vervallen stelpost algemene uitkering na verwerken meicirculaire	165.000	165.000	165.000	165.000
Lagere stijging ozb ten opzichte van kadernota	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000
Verhogen stelpost inflatie (mede nav meicirculaire)	-500.000	-500.000	-200.000	-350.000
Correctie stelpost LPO door lagere inflatie meicirculaire 2024	350.000			
Verduurzaming/verbouwing gemeentehuis nog geen lasten in 2025	100.000			
Wet open overheid realistischer ramen	88.000	88.000	88.000	88.000
Participatie tlv versterking dienstverlening	50.000	50.000	50.000	50.000
Lagere opbrengsten verkoop snippergroen	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
Parkmanager bedrijventerreinen (dekking bestemmingsreserve)	-50.000	-50.000		
Parkmanager bedrijventerreinen (dekking bestemmingsreserve)	50.000	50.000		
Erfgoedbeleid uitvoeringsbudget	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Uitwerking scenario's binnensportaccommodaties	-40.000			
Structurele post tussentijdse rapportage voorjaar 2024: ongediëntenbestrijding	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Structurele post tussentijdse rapportage voorjaar 2024: onderhoud veld EMK	-38.000	-38.000	-38.000	-38.000
Ondermijning	-70.000			
Biodiversiteit	-50.000			
Onderhoud woonwagens	-50.000			
Opstellen evenementenvisie en -beleid	-50.000			
Aanpassing kapitaallasten door actualisatie en prioritering investeringen	754.507	776.432	262.521	144.169
Subsidieprogramma	-92.919	-92.919	-92.919	-92.919
Straatreiniging / afval	-103.535	-113.149	-113.322	-113.491
Riolering (achterblijvende btw)	438.631	99.631	99.631	99.631
Diverse kleine aanpassingen	-28.445	-4.245	-4.245	-4.245
Storting 75% van positief resultaat 2025 in algemene reserve	-119.578			
Nieuwe stand meerjarenbegroting 2025-2028	39.859	279.747	82.183	-25.999

Het totaaloverzicht en presentatie structureel begrotingsaldo is als volgt:

Totaaloverzicht	2025	2026	2027	2028
Saldo baten en lasten vanuit begroting 2024-2027	14.394	-438.272	144.660	144.660
Begrotingswijzigingen raadsbesluiten na vaststelling begroting 2024 (tot en met augustus 2024)	248.547	-41.867	-41.909	-59.671
Aanvulling met nieuw begrotingsjaar 2028 (verschillen met begrotingsjaar 2027 *)				891.023
Saldo baten en lasten begroting inclusief wijzigingen	262.941	-480.139	102.751	976.012

Aanpassingen begroting 2025-2028	- 103.504	- 759.886	-20.568	- 1.002.011
Storting 75% van het begrotingssaldo in algemene reserve	- 119.578			
Nieuw saldo baten en lasten	39.859	279.747	82.183	-25.999
Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2025	2026	2027	2028
Saldo baten en lasten	959.437	- 132.253	- 325.817	-261.999
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (- is storting per saldo; + is onttrekking per saldo)	- 919.578	412.000	408.000	236.000
Begrotingssaldo na bestemming	39.859	279.747	82.183	-25.999
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	- 426.000	- 252.000	85.000	85.000
Structureel begrotingssaldo	465.859	531.747	-2.817	-110.999

*) Verschil tussen raming 2027 en 2028 betreft vooral algemene uitkering gemeentefonds en indexering.

Raadsagenda, coalitieprogramma en collegeprogramma

Vanuit de raadsagenda 2022 – 2026 is in 2023 het coalitieprogramma Samen Werken aan Nuenen opgesteld. Deze stukken heeft het college uitgewerkt in het collegeprogramma 2023 - 2026. Daarbij heeft het college twee nieuwe thema's toegevoegd, namelijk de opvang van vluchtelingen en renovatie van de Hongerman. De thema's zijn door het college geprioriteerd (top, hoog, gemiddeld en laag). In onderstaande tabel is aangegeven in welk programma de thema's uit de raadsagenda en/of coalitieprogramma terug te vinden is.

Thema raadsagenda	Uitgewerkt in programma:
wonen	5
huisvesting voor Sinti	5
de Kloostertuin	5
woonzorgvisie ouderen	5
Wet Maatschappelijke Ondersteuning en jeugdzorg	3
Eeneind-West	7
Mobiliteit in relatie tot leefbaarheid	6
energiestransitie	4/5/6
accommodatie(beleid)	4
tweede sporthal	4
het Klooster	4
regionale samenwerking	1
meerjaren begroting	8

Aanvullend thema coalitieprogramma	Uitgewerkt in programma:
visie op het centrum	7
ondernemersfonds	7
wijkgericht werken	3
groen, biodiversiteit en buitengebied	6
spelen en bewegen	6

Algemene toelichting en inleiding bij programma's

Deze begroting bestaat uit 8 te realiseren programma's, te weten:

1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening
2. Veiligheid & Handhaving
3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd
4. Verenigingen & Accommodaties
5. Wonen & Leefomgeving
6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer
7. Economie, Toerisme & Recreatie
8. Financiën & Belastingen

De toelichting in het programma wordt gedaan middels de drie 'wat'-vragen:

- Wat willen we bereiken? (vertaald naar beoogd maatschappelijk effect en doelstellingen)
- Wat gaan we ervoor doen?
- Wat gaat het kosten?

Net als in de vorige begroting hebben we aansluiting gezocht bij de beleidsopgaven in de Omgevingsvisie Nuenen en het beleid Sociaal Domein. Daarbij zijn ook de raadsagenda en het coalitieprogramma betrokken. Het collegeprogramma sluit hier op aan. Dit alles hebben we vertaald naar opgaven, beoogd maatschappelijk effecten die in de programma's zijn uitgewerkt naar doelstellingen.

In onderstaande tabel zijn de opgaven met daaraan gekoppeld de beoogde maatschappelijke effecten inzichtelijk gemaakt. Tevens is aangegeven in welk programma deze terug te vinden zijn. In het programma zelf zijn de doelstellingen opgenomen.

Opgave	Beoogd maatschappelijk effect	Programma
Krachtig gemeentebestuur	Bestuur dat in verbinding staat en samenwerkt met anderen	1
	Doelmatige ondersteuning van het gemeentebestuur	1
Hoogwaardige woon-, werk- en leefomgeving	Nuenen behouden en ontwikkelen als leefbare woongemeente waarbij geen afbreuk wordt gedaan of waarbij een bijdrage wordt geleverd aan onze kernkwaliteiten (groen, dorps, rustig en gezellig)	5 en 6
	Passende huisvesting voor onze inwoners, waaronder jongeren, ouderen en specifiek doelgroepen waaronder Sinti en zorgbehoevenden	5
	Zo energiezuinig en duurzaam mogelijke (bestaande) woningvoorraad, zodat inwoners zo lang mogelijk en comfortabel in Nuenen kunnen blijven wonen	5
	Hoogwaardig voorzieningenniveau passend bij schaalgrootte van Nuenen	4
	Onderwijshuisvesting basisscholen afgestemd op leerlingprognoses	4
	Toekomstbestendig centrum	7
	Duurzame bedrijventerreinen	7
	Borgen van de bereikbaarheid, behouden en waar mogelijk verbeteren van de leefbaarheid en verbeteren van de omgevingskwaliteiten	5
	Robuuste en biodiverse groenstructuren	6
	Natuurlijke en economische kwaliteiten in het buitengebied	7
Veilige woon-, werk- en leefomgeving	Gemeente waar inwoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen	2
	Maximale zelfredzaamheid bij inwoners binnen hun eigen mogelijkheden	2
	Gemeente waar kinderen en jongeren veilig kunnen opgroeien zonder middelengebruik, overlast en criminaliteit	2 en 3
	Juiste en adequate hulpverlening voor personen met onbegrepen en/of verward gedrag	2 en 3
	Adequate aanpak van woonoverlast	2
Vitale samenleving	Inclusieve samenleving	3
	Samenleving waarin iedereen kan meedoen	3
	Juiste en tijdige zorg voor iedereen die dat nodig heeft	3
	Zorg betaalbaar houden	3
	Ouderen kunnen langer zelfstandig blijven wonen	3
	Maximale ondersteuning naar werk/dagbesteding	3
	Vergunninghouders kunnen zich zelfstandig redden in de (Nuenense) samenleving	3
	Vrijtijdsbesteding in balans	7

Gezondheid als verbindende factor	Bevorderen van een gezonde leefomgeving en leefstijl	3, 4 en 6
Toegankelijke, betrouwbare en bestendige dienstverlening	Digitale inclusie, waarbij iedereen kan deelnemen aan de digitale samenleving	1
	Passende dienstverleningsvormen waarbij iedereen contact kan leggen met de gemeente via het dienstverleningskanaal dat de voorkeur heeft	1
	Klanttevredenheid door snelle, persoonlijke en oplossingsgerichte dienstverlening waarbij duidelijk is waar men aan toe is	1
Gezonde en financieel bestendige gemeente	Goed en degelijk financieel beleid	8
	Lastendruk passend bij voorzieningenniveau	8

In het onderdeel 'Wat gaat het kosten?' staan de realisatie 2023 en de begrote baten, lasten en saldo voor de jaren 2024 tot en met 2028. De programma's zijn opgedeeld in taakvelden. Deze taakvelden zijn wettelijk voorgeschreven.

Afsluitend is een overzicht opgenomen met de voorgestelde financiële aanpassingen van dat programma.

Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening

Portefeuillehouder(s)

M. van Toorenborg en P. Kok

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Bestuur dat in verbinding staat en samen werkt met anderen	1. Beter samenspel raad, college en ambtelijke organisatie 2. Meer van de buitenwereld naar binnen halen 3. Beter participatie(beleid) 4. Doelgerichtere regionale samenwerking 5. Betere informatieversterking
Doelmatige ondersteuning van gemeentebestuur	6. Professionelere bedrijfsvoering
Digitale inclusie, waarbij iedereen kan deelnemen aan de digitale samenleving	7. Meer ondersteuning voor inwoners bij de digitale benadering van onze producten en diensten
Passende dienstverlenings-vormen, waarbij iedereen contact kan leggen met de gemeente via het dienstverleningskanaal dat de voorkeur heeft	8. Betere mogelijkheden om contact met de gemeente te leggen door dienstverleningskanalen uit te breiden en op elkaar af te stemmen
Klanttevredenheid door snelle, persoonlijke en oplossingsgerichte dienstverlening, waarbij duidelijk is waar men aan toe is	9. Optimalere processen met focus op doorlooptijden, wachttijd, verwerkingstijd en afhandeltermijn

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Reglement dorps- en wijkraden, gemeente Nuenen c.a. 2017	onbepaald	maart 2014	2025
Raadsbesluit inzake Dienst Dommelvallei	2013 - 2016	november 2012	onbepaald
Samenwerkingsakkoord 2023 - 2026 Metropoolregio Eindhoven	2023 - 2026	april 2023 (vastgesteld door Algemeen Bestuur)	2026
Samenwerkingsagenda 2023 Stedelijk Gebied Eindhoven	2023 e.v.	april 2023	onbepaald
Participatienota Participatie in Nuenen	2020 e.v.	november 2020	2025
Verordening burgerinitiatief gemeente Nuenen c.a. 2023	2023 e.v.	maart 2023	onbepaald
Wijzigingsverordening Inspraakverordening	2023 e.v.	maart 2023	onbepaald
Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad gemeente Nuenen c.a. 2024	2024 e.v.	april 2024	2026
Het Nuenense BOB-model	2022 e.v.	februari 2022	onbepaald
Verordening rekenkamer gemeente Nuenen c.a. 2024	2024 e.v.	februari 2024	onbepaald
Verordening Auditcommissie gemeente Nuenen c.a. 2023	2023 e.v.	juni 2023	onbepaald
Gedragscodescode Integriteit gemeenteraad Nuenen c.a.	2018 - 2022	juni 2018	2024
Gedragscodescode voor de burgemeester van de gemeente Nuenen c.a.	2018 - 2022	juni 2018	2024
Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning gemeente Nuenen c.a. 2024	2024 e.v.	februari 2024	onbepaald
Raadsagenda 2022 - 2026 gemeente Nuenen c.a.	2022 - 2026	juni 2022	2026
Samen Werken aan Nuenen, coalitieprogramma 2022 - 2026 gemeente Nuenen c.a.	2022 - 2026	juni 2022	2026
Regeling klachtenbehandeling Nuenen 2024	2024 e.v.	maart 2024	onbepaald
Regeling voor de behandeling van bezwaarschriften Nuenen 2024	2024 e.v.	maart 2024	onbepaald

Wat gaan we ervoor doen?

Bestuur dat in verbinding staat en samen werkt met anderen

1. Beter samenspel raad, college en de ambtelijke organisatie

We blijven werken volgens het Nuenense BOB-model en stellen het model bij op basis van de ervaringen in de praktijk. Daarmee ontwikkelen we het BOB-model verder door. Dit draagt bij aan het verbeteren van besluitvormingsprocessen en de onderlinge verhoudingen.

Twee keer per jaar organiseren we een gezamenlijke activiteitendag voor de raads- en de collegeleden om de onderlinge verbinding te bevorderen.

In 2025 gaat de vertrouwenscommissie, namens de gehele raad, op zoek naar een nieuwe burgemeester. In deze commissie is ook plaats voor een afvaardiging van het college, zodat in gezamenlijkheid gezocht kan worden naar de juiste kandidaat voor deze bijzondere functie. Ook de inwoners van Nuenen wordt gevraagd wat zij van een burgemeester verwachten.

Het betreft een intensief traject, dat een aardige belasting geeft voor de diverse actoren, ook omdat er een stukje scholing bij komt kijken. De verwachting is dat de nieuwe burgemeester na de zomer van 2025 wordt geïnstalleerd, zodat hij of zij ruim voor de volgende verkiezing is ingewerkt.

2. Meer van de buitenwereld naar binnen halen

We willen weten wat er speelt en leeft onder onze inwoners en ondernemers. Met enige regelmaat bezoeken we dan ook bedrijven, verenigingen, maatschappelijke organisaties en evenementen. Deze bezoeken zijn een laagdrempelige manier om in verbinding te staan met de gemeenschap.

De beeldvormende avonden hebben in de loop van 2024 een iets vrijer karakter gekregen en soms vinden deze op locatie plaats. Dat mag beslist nog vaker, immers de raad is er bij gebaat om de weten wat er speelt 'in het veld'.

In 2025 komen we in het kader van een zichtbare raad met een vervolg op de cursus Politiek Actief. Ook de bezoeken van de raad aan dorps- en wijkraden leveren informatie over wat er speelt in Nuenen c.a. Het college heeft in 2024 een participatie leidraad op laten stellen. Samen met de LTA biedt dit kansen de participatie-activiteiten van raad en college op elkaar af te stemmen.

Opmaat naar gemeenteraadsverkiezingen 2026

In de tweede helft van 2025 staat de voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 ook op de agenda. De burgemeester en de griffier zullen in het voorjaar van 2025 een oproep doen aan de fracties om mee te denken met de voorbereiding hiervan en eventueel wensen en suggesties vanuit de fracties kunnen dan aangegeven worden. De fractievoorzitters van alle politieke partijen die meedoen aan de verkiezingen zullen na de bekendmaking van de lijsten door de burgemeester en de griffier uitgenodigd worden om het verloop van de verkiezingen te bespreken. Er wordt een inwerkprogramma voor de nieuwe raad voorbereid.

3. Beter participatie(beleid)

Bij het opstellen van een leidraad voor participatie voor de gemeentelijke organisatie was het eerst noodzakelijk om de Nota Participatie in Nuenen te actualiseren. Specifiek is er behoefte aan visievorming en beleid over het gehele brede spectrum van participatie, zoals dat binnen de gemeente aan bod komt. Hoe verhoudt bijvoorbeeld de rol van dorpsraden zich tot (burger)participatietrajecten? En tot de eerste B(eeldvorming) in het BOB-model voor de raadscyclus? Hoe gaan we om met trajecten waarvoor uiteindelijk ook nog een uitgebreide formeel/juridische inspraak-/zienswijzeprocedure gevolgd moet worden? En het uitdaagrecht (right to challenge)? We verwachten besluitvorming in de eerste helft van 2025.

4. Doelgerichtere regionale samenwerking

Onze regio kent een economisch groei en de verwachting is dat deze groei zich in de toekomst doorzet (de zogenaamde schaa sprong). Deze groei heeft consequenties. Daarover zijn zorgen. Denk hierbij aan de ruimtelijke opgaven, maar ook aan het voorzieningenniveau. De gemeenten in de regio willen deze groei in goede banen leiden. Daartoe wordt met elkaar samengewerkt binnen onder meer de Metropoolregio Eindhoven (MRE) en het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE). Gelet op de nieuwe rol van de MRE-organisatie (meer programmatisch) is deze organisatie volop in ontwikkeling. Dit betekent ook iets voor de samenwerking binnen SGE. Daarom zal in de komende periode in MRE-verband de vraag beantwoord moeten worden: wat is nodig om de uitvoeringskracht in de gehele 'keten' (regionaal, subregionaal en lokaal) goed te organiseren om slagvaardig uitvoering te kunnen geven aan de (regionale) opgaven? Wij dragen actief bij aan beide samenwerkingen en richten onze aandacht vooral op die opgaven die in het verlengde liggen van onze eigen lokale opgaven. Samen kunnen we meer bereiken dan alleen.

In 2024 hebben het Rijk, de Provincie en de regio (waaronder de MRE-gemeenten) de Beethoven-deal gesloten. Samen wordt een bedrag van € 2,5 miljard geïnvesteerd in onze regio om de consequenties van de groei op te vangen. Deze gelden worden aangewend voor talentontwikkeling, mobiliteitsmaatregelen, versnelling van woningbouwprojecten, oplossingen voor netcongestie en uitvoeringskracht waar ook onze gemeente baat bij kan hebben. Over de inleg vanuit de regio en de besteding van de gelden worden in 2024/2025 nadere afspraken gemaakt. Mogelijk wordt van onze gemeente ook een bijdrage gevraagd en zijn er mogelijkheden om als gemeente een beroep te doen op een bijdrage uit het fonds.

Binnen de regio is er aandacht voor brede welvaart; iedereen zou van de groei moeten kunnen profiteren. Gezamenlijk wordt verder uitgewerkt en geconcretiseerd wat dit betekent voor de regionale opgaven. Deze kennis kunnen we ook toepassen op onze lokale opgaven. Inmiddels is onder meer gestart met het inzichtelijk maken wat de verwachte groei betekent voor het huidige en toekomstige voorzieningenniveau; voor basisvoorzieningen, zoals scholen, zorgvoorzieningen, detailhandel, horeca, sportaccommodaties en de behoefte aan topvoorzieningen. We verwachten de uitkomsten in 2025. Dit inzicht biedt kansen om meer gerichte en logische keuzes te maken in de spreiding van voorzieningen over de regio en binnen onze eigen gemeente, zodat er optimaal gebruik van kan worden gemaakt. De wethouders Sociaal Domein van gemeenten binnen de regio hebben de behoefte om meer regionaal samen te werken. Dit sluit aan op de aandacht die er is voor brede welvaart. We kijken samen met de andere gemeenten of in 2025 in deze behoefte kan worden voorzien, zodat ook binnen het sociale domein meer samengewerkt kan worden mede gelet op allerlei ontwikkelingen, zoals vergrijzing, toename kosten voor Wmo-voorziening en jeugdzorg, druk op beschikbare capaciteit in combinatie met huidige arbeidsmarkt, enz.

Binnen de drie gemeenten die deelnemen aan de Dienst Dommelvallei (DDV) is de bestuurlijke behoefte ontstaan om tot herijking van de bestuurlijke en ambtelijke governance rondom de DDV te komen. Deze behoefte komt voort uit de wens om de dienst nog meer 'van, voor en door' de drie gemeenten te laten zijn. Als gevolg daarvan wordt de dienst van openbaar lichaam omgezet naar bedrijfsvoeringsorganisatie. Een regeling passend bij een uitvoeringsorganisatie, zoals de DDV, en die sinds een aantal jaren specifiek voor dit doel is toegevoegd aan de Wet gemeenschappelijke regelingen. Voordeel van een dergelijke keuze is dat de bestuurbaarheid van de DDV directer wordt en een aangescherpte aansturing en zuiverder rolverdeling mogelijk maakt. Hierdoor wordt de slagkracht van de DDV vergroot en wordt de kwaliteit verhoogd. De Regeling DDV moet hiervoor gewijzigd worden. Dit vindt plaats voor 31 december 2024, zodat de gewijzigde regeling per 1 januari 2025 in werking kan treden. Na 1 januari 2025 kunnen wijzigingen in de organisatie van de dienst doorgevoerd worden en gaan we werken op basis van de nieuwe governance.

5. Beter informatieverstrekking

In 2025 willen we een start maken met de aanbesteding van een nieuw contentmanagementsysteem voor de gemeentelijke website (www.nuenen.nl). We willen hiermee de website verbeteren en beter laten aansluiten bij de wensen van deze tijd. In het verlengde hiervan willen we ook het bewustzijn van digitale toegankelijkheid vergroten en hier ook stappen in maken. Het gaan dan enerzijds om het op orde brengen van onze toegankelijkheidsverklaringen, maar ook om het borgen van digitoegankelijkheid bij medewerkers en bestuurders.

De in 2024 gelanceerde Woo-website (open.nuenen.nl) willen we verder gaan ontwikkelen en optimaliseren in 2025.

In 2025 willen we onze communicatie verder uitbreiden met e-mail nieuwsbrieven. Bij de renovatie van het Klooster hebben we daar goede ervaringen mee opgedaan. Daarnaast gaan we onze social media mix uitbreiden met het gebruik van Instagram en online campagnes.

In 2025 willen we onze medewerkers weer opleiden/ opfrissen met een training "schrijven van heldere teksten", zodat er in schriftelijke stukken begrijpelijke taal wordt gebruikt.

Wat gaan we ervoor doen?

Doelmatige ondersteuning van gemeentebestuur

6. Professionelere bedrijfsvoering

Om zowel aan de kant van de gemeente als aan de kant van de Dienst Dommelvallei kwaliteitsslagen te maken op het gebied van bedrijfsvoering, control en P&C-cyclus hebben we in 2024 gewerkt met een extra MT-lid in de vorm van een manager bedrijfsvoering (inhuurbasis). In 2024 zijn we begonnen met het verder optimaliseren van de p&c documenten en is het lean traject weer opgepakt om processen efficiënter en effectiever te laten verlopen. Daarnaast is een start gemaakt met het verder professionaliseren van de dienstverlening. Denk hierbij aan snellere beantwoording klachten, bezwaren en meldingen, het beter telefonisch bereikbaar zijn en het sneller betalen van onze facturen. Op basis van de positieve ervaringen en de resultaten op voorgenoemde zaken wordt in deze begroting de functie van manager bedrijfsvoering structureel aan de formatie toegevoegd, waardoor de organisatie samen met de DDV in control blijft.

In 2025 zal Office 365 worden uitgerold hetgeen het samenwerken, het vergaderen en de archivering van de stukken efficiënter moet laten verlopen.

Er zal samen met uw raad gekeken worden naar de huidige vorm van de programmabegroting, zowel naar inhoud en vorm, waarbij de focus zal liggen om meer inzicht en integraliteit te creëren in de begroting. Binnen de huidige 8 programma's lopen sommige portefeuilles en thema's versnipperd door elkaar heen. Samen met de auditcommissie wordt gekeken naar een opzet van "minder" programma's, waarbij integraliteit en inzicht de leidende uitgangspunten zijn. We streven naar een opzet van een nieuwe programmabegroting in 2026.

Wat gaan we ervoor doen?

Digitale inclusie, waarbij iedereen kan deelnemen aan de digitale samenleving

7. Meer ondersteuning voor inwoners bij de digitale benadering van onze producten en diensten

Een brede toegankelijkheid van burgerzakenproducten voor alle inwoners is de norm.

Door onze digitale kanalen toegankelijker te maken creëren we een inclusieve online omgeving waar iedereen gelijke toegang heeft tot informatie en diensten.

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) stelt regels voor het digitale verkeer tussen inwoners en bestuursorganen. Zo kunnen de inwoners onder andere officiële berichten elektronisch aan een bestuursorgaan te sturen. Wij richten de formulieren en aanvragen van burgerzaken zo in dat wij voldoen aan deze wetgeving. In 2025 starten wij met de 3 meest gebruikte processen van burgerzaken.

De Wet digitale overheid (Wdo) vereist onder andere dat alle websites en applicaties digitaal toegankelijk zijn. Door een goede toegankelijkheid kan ook iedereen met een eventuele visuele, auditieve, motorische of cognitieve beperking deelnemen aan het digitale leven. Om dit te bereiken onderzoeken we in 2025 de huidige status van de digitale toegankelijkheid. Het doel is om in 2026 volledig digitaal toegankelijk te zijn voor alle websites en applicaties, waarbij we afhankelijk te zijn van externe bedrijven.

De mogelijkheid om een product via fysiek contact aan te vragen blijft bestaan.

Wat gaan we ervoor doen?

Passende dienstverleningsvormen, waarbij iedereen contact kan leggen met de gemeente via het dienstverleningskanaal dat de voorkeur heeft

8. Beter mogelijkheden om contact met de gemeente te leggen door dienstverleningskanalen uit te breiden en op elkaar af te stemmen

We breiden de dienstverleningskanalen uit en optimaliseren de huidige kanalen om de klanttevredenheid onder de inwoners te verbeteren. Dit doen we door:

- de live chat op te nemen in de reguliere bedrijfsvoering, bij positief resultaat uit de pilot in september 2024.
- in te zetten op een Omnichannel aanpak, waardoor alle communicatiekanalen beter op elkaar aansluiten. Ongeacht via welk kanaal een inwoner contact opneemt, wordt deze via elk kanaal met actuele informatie geholpen. Aan de hand van de uitkomst van het onderzoek naar omnichannel dienstverlening in 2024, bepalen we de benodigde vervolgstappen.

Wat gaan we ervoor doen?

Klanttevredenheid door snelle, persoonlijke en oplossingsgerichte dienstverlening, waarbij duidelijk is waar men aan toe is

9. Optimalere processen met focus op doorlooptijden, wachttijd, verwerkingstijd en afhandeltermijn

Procesoptimalisatie heeft voordelen voor inwoners en medewerkers. Om de voordelen voor zowel inwoners en medewerkers te realiseren starten we in 2025 met het uitvragen van feedback aan inwoners na het gebruik van burgerzakenproducten aan de balie. Op deze manier brengen we in 2025 de ervaringen van inwoners met de 3 meest gebruikte processen van burgerzaken in beeld. Wij werken er zo naartoe om elke stap in een proces die geen toegevoegde waarde heeft te verwijderen en knelpunten op te lossen.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Digitaal aangevraagde producten burgerzaken	aantal per jaar	3.400	3.700	4.500 *
Telefonische contacten via het algemene nummer van de gemeente	aantal per jaar	15.000	15.000	15.000
Totaal aantal baliecontacten producten burgerzaken	aantal per jaar	9.000	12.000	13.000
Afhandelpercentage telefonie	% directe beantwoording	70	70	70

* inclusief DAR (Digitaal Aanvragen Rijbewijs)

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Dienst Dommelvallei

De Dienst Dommelvallei voert voor de gemeente de taken uit op het gebied van bedrijfsvoering en dienstverlening. Samen met de andere twee gemeenten proberen we hierin een kwaliteitsslag te maken. Niet alleen kijkend naar de DDV maar ook door betere afstemming van de bedrijfsvoering en dienstverlening bij de drie gemeenten.

In de komende jaren wordt een piek verwacht in het aanvragen van reisdocumenten. De dienst stimuleert inwoners op verschillende manieren hun aanvraag eerder te doen. Hiermee willen we wachttijden zo kort mogelijk houden en de belasting van de medewerkers minimaliseren.

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Binnen de Metropoolregio Eindhoven (MRE) werken we samen aan regionale opgaven op het gebied Wonen en ruimte, Economie, Mobiliteit, Energietransitie en Transitie landelijk gebied. We bepalen gezamenlijk de strategie c.q. koers voor de toekomst om zodoende tot een evenwichtige ontwikkeling van de regio te komen. Deze strategie/koers dient vervolgens subregionaal en lokaal verankerd en uitgevoerd te worden. Gezamenlijk kunnen we meer bereiken, omdat we elkaar nodig hebben om de complexe regionale opgaven op te lossen. De eigen gemeentelijke schaalgrootte is te beperkt om dit voor elkaar te krijgen.

De MRE-bestuurders vertegenwoordigen de regio aan overlegtafels met Rijk, provincie en andere stakeholders om zodoende financiële middelen naar de regio te halen dan wel andere regionale belangen te behartigen. Ook zijn we als gemeente via MRE vertegenwoordigd in de stichting Brainport en hebben invloed op de inzet van de ontwikkelorganisatie Brainport Development. Deze organisatie zet de Brainportregio nationaal en internationaal op de kaart. Bedrijfsleven, onderwijs- en kennisinstellingen, provincie en 21 gemeenten werken binnen Brainport Eindhoven samen waarbij de focus ligt op technologie, talent, en woon- en leefklimaat om zodoende te komen tot een goede evenwichtige balans tussen deze domeinen.

Binnen de MRE is het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven ondergebracht. Dit centrum voert voor de gemeente wettelijke taken uit op het gebied van archiefzorg en draag zorgt voor het bewaren en toegankelijk maken van het cultureel erfgoed.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
0.1 Bestuur	1.889	2.188	2.773	2.701	2.609	2.608
0.2 Burgerzaken	1.197	978	932	1.053	1.093	1.043
0.4 Overhead	8.673	10.406	10.134	9.937	10.201	10.417
Totaal Lasten	11.759	13.571	13.839	13.691	13.903	14.068
Baten						
0.10 Mutaties reserves programma 1	20	0	0	0	0	0
0.1 Bestuur	264	1	1	1	1	1
0.2 Burgerzaken	341	413	428	532	606	514
0.4 Overhead	196	58	-2	-2	-2	-2
Totaal Baten	820	472	427	531	605	513
Saldo (baten -/- lasten)	-10.938	-13.098	-13.412	-13.160	-13.298	-13.555

Voorgestelde aanpassingen

Onderstaand de voorgestelde budgetaanpassingen van dit programma. Bedragen zijn in € waarbij negatieve bedragen een nadeel zijn en positieve bedragen een voordeel.

1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening	2025	2026	2027	2028
Hogere bijdrage MRE (ten laste van stelpost inflatie, zie programma 8)	-41.327	-41.327	-41.327	-41.327
Hogere bijdrage Dienst Dommelvallei (gedeeltelijk ten laste van stelpost inflatie)	-444.967	-500.926	-652.635	-943.555
Hogere inkomsten reisdocumenten	28.000	66.000	100.000	58.000
Hogere salariskosten (ten laste van stelpost inflatie)	-1.191.960	-1.210.640	-1.190.160	-1.190.160
Manager bedrijfsvoering	-130.000	-130.000	-130.000	-130.000
Renovatie/verbouwing gemeentehuis		-100.000	-200.000	-200.000
Kleine aanpassingen	-28.445	-4.245	-4.245	-4.245
Realistische raming Wet open overheid	88.000	88.000	88.000	88.000
Budget versterking dienstverlening	50.000	50.000	50.000	50.000
Hogere kosten raad	-60.000	-50.000	-50.000	-50.000
In 2025 minder kosten verkiezingen	55.000			
Overige indexering ten laste van stelpost inflatie	-69.440	-69.440	-69.440	-69.440
Totaal programma 1	-1.745.139	-1.902.578	-2.099.807	-2.432.727

Toelichtingen

Hogere bijdrage MRE

De begroting is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2025 van de MRE (al opgenomen in Kadernota 2025).

Hogere bijdrage Dienst Dommelvallei

De begroting is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2025 van Dienst Dommelvallei. Naast de stelpost inflatie was er ook dekking in extra baten leges reisdocumenten. Dit was al opgenomen in Kadernota 2025.

Hogere inkomsten reisdocumenten

In de periode 2024 tot 2029 krijgen we te maken met pieken in de aanvragen van reisdocumenten. Om de wachttijden niet te lang te laten worden hebben we met de DDV afgesproken dat de extra legesinkomsten mogen worden gebruikt om piekmomenten op te vangen. Dit voorkomt niet dat er geen langere wachttijden zullen ontstaan, maar door extra proactieve communicatie attenderen we onze burgers erop dat ze tijdig hun documenten moeten verlengen. De reisdocumentenpiek duurt 5 jaar.

Hogere salariskosten

Als gevolg van de cao gemeenten 2024 zijn de salariskosten toegenomen. De cao loopt tot en met maart 2025, daarom is voor 2025 nog een extra index opgenomen. Deze stijging komt ten laste van de stelpost inflatie (programma 8).

Manager bedrijfsvoering

Dit was al opgenomen in Kadernota 2025.

Onze bedrijfsvoeringstaken zijn uitbesteed aan Dienst Dommelvallei, samen met de gemeenten Geldrop-Mierlo en Son en Breugel. De verantwoordelijkheid ligt echter nog steeds bij de betreffende gemeenten. Om de wisselwerking tussen DDV en gemeente te bevorderen, de uitvoering efficiënt en doelmatig te laten verlopen en de kwaliteit van de P&C producten te verbeteren is het noodzakelijk dat de formatie wordt uitgebreid met een manager bedrijfsvoering. Op deze manier vullen we onze ambitie in om onze organisatie op het gebied van (financieel) control robuuster te maken.

Renovatie/verbouwing gemeentehuis

Dit was al opgenomen in Kadernota 2025.

Het huidige gemeentehuis voldoet niet meer aan de eisen van deze tijd, Arbo technisch is het ook niet geheel aan de maat en er worden de komende jaren forse onderhoudsuitgaven verwacht. Daarnaast moet het pand voor 2030 voldoen aan de duurzaamheidseisen. Het huidige gebouw is ook niet competitief bij het aantrekken van nieuw personeel in deze krappe arbeidsmarkt en past niet bij de nieuwe manier van (hybride) werken. Momenteel worden er diverse scenario's berekend, van opknappen tot nieuwbouw. Daarnaast wordt er ook gekeken of er synergiemogelijkheden zijn door het CMD en/of Dienst Dommelvallei en de gemeente gezamenlijk te huisvesten.

Voor 2025 vragen wij de raad om een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen; vanaf 2026 is alvast een stelpost voor kapitaallasten opgenomen.

Wet open overheid

Voor de Woo waren dezelfde bedragen begroot als in het gemeentefonds was gestort (algemene uitkering). Inmiddels hebben we er een beter beeld van en kunnen we de lasten naar beneden bijstellen.

Budget versterking dienstverlening

Voor versterking dienstverlening waren dezelfde bedragen begroot als in het gemeentefonds was gestort (algemene uitkering). Inmiddels is er een beter beeld en kunnen we de lasten naar beneden bijstellen.

Hogere kosten raad

Door het aantal raadsvergaderingen als gevolg van het BOB-model vallen de kosten hoger uit. Het gaat dan om kosten van de locatie, de LON-uitzendingen en het raadsinformatiesysteem. Daarnaast hebben we structureel te maken met extra kosten voor ondersteuning raadsleden met een beperking en lidmaatschap raadsledenvereniging. In 2025 is eenmalig € 10.000 extra nodig voor de rekenkamer. Dit was al opgenomen in Kadernota 2025.

Minder kosten verkiezingen 2025

Aangezien er in 2025 geen verkiezingen worden georganiseerd kan het budget grotendeels vervallen. Dit was al opgenomen in Kadernota 2025.

Overige indexeringen

Voor indexeringen beschikken we over een stelpost die is opgenomen in programma 8.

Programma 2. Veiligheid & Handhaving

Portefeuillehouder(s)

M. van Toorenborg

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Gemeente waar inwoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen	1. Ervaren veiligheid door inwoners niet lager dan nu 2. Gerichter toezicht houden en handhavend optreden in aandachtsgebieden
Gemeente waar kinderen en jongeren veilig kunnen opgroeien zonder middelengebruik, overlast en criminaliteit.	3. Lager percentrage kinderen en jongeren die middelen gebruiken, overlast veroorzaken en/of in criminaliteit terecht komen
Maximale zelfredzaamheid bij inwoners binnen hun eigen mogelijkheden	4. Meer bewustwording creëren over o.a. babbeltrucs, brandveiligheid en digitale weerbaarheid 5. Betere bescherming van kwetsbare groepen inwoners tegen de gevaren van mensenhandel (uitbuiting)
Juiste en adequate hulpverlening voor personen met onbegrepen gedrag.	6. Betere vroegsignalering
Adequate aanpak van woonoverlast	7. Betere vroegsignalering

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Kadernota Veiligheid 2019-2022 (Integraal Veiligheidsplan)	2019-2022	juli 2019	2025 vervangen door Integraal Veiligheidsplan (IVP)
Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Nuenen c.a.	2020	juli 2020	2025
Regionaal Risicoprofiel VRBZO	2019		2024
Regionaal Beleidsplan VRBZO	2020-2025		2026
Regionaal Crisisplan VRBZO	2024-2028		2028

Wat gaan we daarvoor doen?

Gemeente waar inwoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen

1. Ervaren veiligheid door inwoners niet lager dan nu

Nuenen wil een gemeente zijn waar inwoners, ondernemers en bezoekers veilig zijn en zich veilig voelen. In vergelijking met andere gemeenten in de politieregio Oost-Brabant is Nuenen relatief veilig en dat willen we ook houden. In onze aanpak streven we naar een juiste balans tussen repressie, zorg en preventie. In 2025 gaan we verder aan de slag met het opstellen van een nieuw Integraal Veiligheidsplan (IVP). Hierin worden onder andere onderwerpen opgenomen die regionaal als prioriteit zijn opgenomen. In 2024 is al een nieuw Vergunningen- Toezicht- en Handhavingsbeleid vastgesteld (Uitvoerings- en Handhavingsstrategie).

2. Gerichter toezicht houden en handhavend optreden in aandachtsgebieden

De aanpak op bedrijventerrein Eeneind, waarbij bedrijven in de autobranche een exploitatievergunning nodig hebben, wordt voortgezet in 2025. De rechtbank heeft het Aanwijzingsbesluit voor autobranche gerelateerde bedrijven eerder vernietigd waarna in december 2023 door de burgemeester een herstelbesluit is genomen. Het herstelbesluit is in 2024 onherroepelijk geworden.

De handhaving van autobranche gerelateerde bedrijven, die nog geen aanvraag om een exploitatievergunning hadden ingediend, wordt verder voortgezet. Voor 2025 wordt een nieuw burgemeestersbesluit voor cameratoezicht op Eeneind II genomen, zodat dit onderdeel blijft uitmaken van de instrumentenmix om het bedrijventerrein veiliger te maken. In 2024 is voor het Keurmerk Veilig Ondernemen-Bedrijventerreinen verder uitvoering gegeven aan de maatregelenmatrix (zie ook programma 7). In 2025 wordt vanuit het KVO verder gewerkt aan bewustwording van ondermijning bij ondernemers op het bedrijventerrein. Aandacht zal in 2025 ook zijn voor leegstaande panden en bedrijven. Hiervoor is budget opgenomen in de begroting onder meer om de gebiedsgerichte aanpak van bedrijventerrein Eeneind in 2025 te kunnen voortzetten.

In de zoektocht naar een goede balans tussen repressie, zorg en preventie, speelt handhaving een belangrijke rol. In 2025 blijven we de samenwerking met onze ketenpartners opzoeken en waar nodig gezamenlijk controles uitvoeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Gemeente waar kinderen en jongeren veilig kunnen opgroeien zonder middelengebruik, overlast en criminaliteit.

3. Lager percentrage kinderen en jongeren die middelen gebruiken, overlast veroorzaken en/of in criminaliteit terecht komen

De kinderen en jongeren in de gemeente Nuenen moeten veilig kunnen opgroeien. Door het al (vroegtijdig) preventief inzetten van jeugd-gerelateerde ketenpartners op scholen, sportverenigingen en op straat, proberen we de jeugd zo weerbaar mogelijk te maken. Het (ambulante) jongerenwerk heeft hier in 2025 ook weer een rol in. Indien jongeren dreigen af te glijden, proberen we dit te voorkomen met een integrale ketensamenwerking (zie ook programma 3).

Wat gaan we daarvoor doen?

Maximale zelfredzaamheid bij inwoners binnen hun eigen mogelijkheden

4. Meer bewustwording creëren over o.a. babbeltucs, brandveiligheid en digitale weerbaarheid

Inwoners van Nuenen blijven steeds vaker langer thuis wonen. Dit gaat gepaard met allerlei veiligheidsrisico's van dien. Als gemeente zetten we steeds meer in op het gebied van preventie(campagnes). De opkomst van bijvoorbeeld digitale fraude, neemt landelijk toe. Hier moeten we ook onze inwoners zo zelfredzaam mogelijk in maken. Goede lokale bewustwordingscampagnes zetten we in 2025 vaker in voor de thema's digitale weerbaarheid, brandveiligheid en babbeltucs.

5. Betere bescherming van kwetsbare groepen inwoners tegen de gevaren van mensenhandel (uitbuiting)

De preventie en aanpak van mensenhandel (uitbuiting) blijft in 2025 onder de aandacht. Regionaal liggen er afspraken dat elke gemeente de aanpak van mensenhandel borgt in de organisatie. Bij het uitvoeren van controles is hier al aandacht voor. Beleidsmatig zal het onderwerp Mensenhandel in het nog op te stellen Integraal Veiligheidsplan in 2025 worden meegenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Juiste en adequate hulpverlening voor personen met onbegrepen gedrag.

6. Betere vroegsignalering

Steeds vaker krijgen we te maken met inwoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen of vragen binnen meerdere leefgebieden. Problematiek zoals psychische klachten, het zich niet thuis voelen in de samenleving, een verstandelijke beperking of een verslaving. Denk hierbij aan personen met verward gedrag, dak- en thuislozen, personen met een ernstige psychiatrische aandoening, al dan niet overlast gevend en/of verward, gecombineerd met verslaving en (licht), verstandelijke beperking en zeer onaangepast gedrag. Deze personen krijgen een multidisciplinaire aanpak. In 2024 zijn we gestart met een pilot Wijk-GGD. Deze pilot is door het Rijk bekostigd. De pilot richt zich op personen met onbegrepen gedrag. In 2025 willen we deze pilot voortzetten, wanneer hiervoor een nieuwe subsidie wordt verleend (zie ook programma 3).

Wat gaan we daarvoor doen?

Adequate aanpak van woonoverlast

7. Betere vroegsignalering

In 2025 gaan we verder met de doorontwikkeling van de aanpak woonoverlast. Dit met als doel om te zorgen voor een sluitende zorg- en veiligheidsketen. Dit betekent zorg inzetten waar nodig en optreden tegen (woon)overlast als een casus uit de hand loopt. Ook de mogelijkheden van de Wet goed verhuurderschap nemen we mee in deze aanpak.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Verwijzingen HALT*	aantal per 10.000 jongeren	10	12	13
Winkeldiefstallen*	aantal per 1.000 inwoners	0,8	0,9	0,8
Geweldsmisdrijven*	aantal per 1.000 inwoners	1,1	1	0,9
Diefstallen uit woningen*	aantal per 1.000 inwoners	1,7	2	1,8
Vernielen en beschadigingen (in de openbare ruimte)*	aantal per 1.000 inwoners	1,2	2	1,9
Aantal RIEC-casussen	aantal	1	4	2
Aantal Bibob-onderzoeken	aantal eigen toetsen plus aantal adviesaanvragen Landelijk Bureau	20	20	15
Aantal gesloten panden op basis van Wet Damocles	aantal	2	4	4

* verplichte indicatoren op grond van BBV

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost

Bij veroorzakers van ernstige overlast of criminaliteit met complexe problemen op diverse gebieden zijn vaak meerdere partijen (zorgorganisaties, justitiële organisaties en/of gemeente) betrokken. Bij de aanpak met betrekking tot deze personen is het effectiever om de inspanningen van deze verschillende partijen op elkaar af te stemmen. Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost verzorgt onder andere de procesregie op complexe casuïstiek met het doel (nieuwe) strafbare feiten te verminderen en te voorkomen. Met deze aanpak levert het Zorg- en Veiligheidshuis een belangrijke bijdrage aan de veiligheid in alle 21 gemeenten in de regio Zuidoost-Brabant.

De focus voor het Zorg- en Veiligheidshuis ligt in 2025 op het verbeteren en borgen van de kwaliteit van de beschreven kerntaken en het professionaliseren van de organisatie als zelfstandig werkgever. Voor het jaar 2025 gaat het Zorg- en Veiligheidshuis uit van het bestaande dienstverleningsaanbod en wordt dus niet ingezet op een verdere (personele) uitbreiding. Verder wil het Zorg- en Veiligheidshuis onderzoeken hoe zij zich verder kunnen ontwikkelen als knooppunt in de regionale (bestuurlijke) samenwerking op het gebied van zorg en veiligheid.

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

VRBZO werkt ook in 2025 op basis van een uitvoeringsjaarplan aan de in de visie 2025 vastgestelde speerpunten en thema's: Samen voor veilig, Weerbare samenleving en Toekomstbestendige organisatie.

VRBZO ontvangt extra gelden van het Rijk om meer te investeren in crisisbeheersing. De gelden worden besteed aan de verbetering van crisisbeheersing en informatievoorziening in de regio, en aan een bijdrage aan landelijke verbetering van informatievoorziening.

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

De ODZOB voert voor de gemeente alle milieutaken uit op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving (VTH). Voor dit programma zijn met name de werkzaamheden in het kader van toezicht en handhaving van belang. Hiervoor wordt jaarlijks een dienstverleningsovereenkomst afgesloten en een werkprogramma afgesproken. De omgevingsdienst wordt ook ingeschakeld voor allerlei sectorale adviestaken, zoals op het gebied van bodem, geluid, asbest, geur, etc. De volgende ontwikkelingen krijgen ook in 2025 aandacht:

- Omgevingswet: De invloed van deze wet op de ODZOB en de gemeenten is groot. Keuzes in de omgevingsvisie en -plannen van de deelnemende gemeenten hebben grote impact op de taakuitvoering en organisatie. De interne samenwerking met de deelnemende gemeenten en met externe partijen wordt hierdoor steeds belangrijker.
- Advisering en kennisuitwisseling over grote inhoudelijke thema's die vanuit het VTH-domein veel impact hebben op de leefomgeving. Het gaat daarbij om de volgende thema's: klimaat & energie/duurzaamheid, toekomstbestendige veehouderij, bodem, asbest, gezondheid, ondermijning.
- Verdere ontwikkeling van de kwaliteit en efficiency. Dit vergt voortdurend aandacht met daarin een belangrijke positie voor standaardisering van werkprocessen en ontsluiting van informatie. Onderdeel van de informatievoorziening is een goede basisregistratie met een actueel regionaal inrichtingenbestand.
- De ODZOB sluit aan bij het Dommelstroom Interventieteam.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	1.312	1.513	1.582	1.577	1.577	1.577
1.2 Openbare orde en Veiligheid	1.863	1.563	1.336	1.252	1.252	1.252
Totaal Lasten	3.175	3.076	2.918	2.829	2.829	2.829
Baten						
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	43	36	36	36	36	36
1.2 Openbare orde en Veiligheid	677	547	19	19	19	19
Totaal Baten	720	583	55	55	55	55
Saldo (baten +/- lasten)	-2.455	-2.493	-2.863	-2.774	-2.774	-2.774

Voorgestelde aanpassingen

Onderstaand de voorgestelde budgetaanpassingen van dit programma. Bedragen zijn in € waarbij negatieve bedragen een nadeel zijn en positieve bedragen een voordeel.

2. Veiligheid & Handhaving	2025	2026	2027	2028
Stijging bijdrage GR VRBZO (ten laste van stelpost inflatie, zie programma 8)	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Budget ondermijning	-70.000			
Overige indexering ten laste van stelpost inflatie	-20.440	-20.440	-20.440	-20.440
Totaal programma 2	-170.440	-100.440	-100.440	-100.440

Toelichtingen

Stijging bijdrage VRBZO

De begroting is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2025 van de Veiligheidsregio (VRBZO).

Budget ondermijning

De aanpak op bedrijventerrein Eeneind wordt voortgezet in 2025 (o.a. cameratoezicht, exploitatievergunningen voor autobranche gerelateerde bedrijven) en aandacht voor leegstaande panden/bedrijven.

Overige indexeringen

Voor indexeringen beschikken we over een stelpost die is opgenomen in programma 8.

Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd

Portefeuillehouder(s)

N. Wouters

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Samenleving waarin iedereen kan meedoen	1. Meer aansluiten bij en faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving
Inclusieve samenleving	2. Minder obstakels om deel te nemen aan de samenleving voor mensen met beperkingen
Ouderen kunnen langer zelfstandig blijven wonen	3. Meer ondersteuning om de zelfredzaamheid van ouderen te bevorderen
Juiste en tijdige zorg voor iedereen die dat nodig heeft	4. Betere vroegsignalering en meer passende ondersteuning voor inwoners die het nodig hebben
Gemeente waar kinderen en jongeren veilig kunnen opgroeien, zonder middelengebruik, overlast en criminaliteit.	5. Lager percentage kinderen en jongeren die middelen gebruiken, overlast veroorzaken en/of in criminaliteit terecht komen
Juiste en adequate hulpverlening voor personen met onbegrepen en/of verward gedrag (GGGZ problematiek)	6. Betere vroegsignalering en meer aandacht voor personen met onbegrepen en/of verward gedrag
Zorg betaalbaar houden	7. Meer inzicht en grip krijgen op de kostenontwikkeling in de Jeugdzorg en WMO 8. Minder noodzaak om duurdere zorgvoorzieningen in te zetten
Maximale ondersteuning naar werk/dagbesteding	9. Betere ondersteuning van inwoners door in te zetten op doelgroepgerichte begeleidingsmethoden
Vergunninghouders kunnen zich zelfstandig redden in de (Nuenense) samenleving	10. Betere ondersteuning van vergunninghouders bij hun inburgering
Bevorderen van een gezonde leefomgeving en leefstijl	11. Lager percentage inwoners met overgewicht, roken, drankgebruik en/of andere verslavingen

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Re-integratieverordeningen Participatiewet 2023	onbepaald	oktober 2023	onbepaald
Verordening maatregelen PW, IOAW en IOAZ 2020	2020 e.v.	mei 2020	2024
Verordening individuele studietoelage 2020	2020 e.v.	mei 2020	onbepaald
Verordening individuele inkomensvoet 2020	2020 e.v.	mei 2020	onbepaald
Nota beleid sociaal domein	2016- 2019	juni 2016	onbepaald
Actualisering nota sociaal domein	2019-2021	september 2018	2024
Beleid mantelzorg	2017-2020	september 2021	2025
Nota Dementievriendelijke gemeente	2017-2020	september 2021	2025
Nota vrijwilligersbeleid 2020-2026	2020-2026	september 2020	2026
Wmo-verordening 2021	onbepaald	december 2021	onbepaald
Verordening Jeugdhulp gemeente Nuenen 2023	onbepaald	april 2023	onbepaald
Nota schuldhulpverlening	2017-2019	februari 2021	2025
Nota jeugdbeleid 2021-2024	2021-2024	april 2021	onbepaald
Omgevingsvisie Nuenen	2021 ev	september 2021	onbepaald
Verordening leerlingenvoer 2022	onbepaald	juli 2022	onbepaald
Verordening inburgering Nuenen c.a. 2022	onbepaald	december 2021	beoogde intrekking in 2024
Verordening beslistermijn schuldhulpverlening	onbepaald	februari 2021	onbepaald
Preventie- en handhavingplan alcohol	2019-2022	november 2018	2025

Wat gaan we daarvoor doen?

Samenleving waarin iedereen kan meedoen

1. Meer aansluiten bij en faciliteren van initiatieven vanuit de samenleving

De gemeente heeft meerdere rollen. Zo stimuleren en faciliteren we maatschappelijke initiatieven. We doen dit bijvoorbeeld door het verstrekken van subsidie. Het faciliteren van passende huisvesting is hierbij ook van belang. We ondersteunen daarnaast de dorpsraden en informeren onze inwoners over voorzieningen en activiteiten die in onze gemeente aanwezig zijn. We proberen waar mogelijk ons beleid interactief met de inwoners te maken en uit te voeren. Zo sluiten we beter aan bij de behoeftes van onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

Inclusieve samenleving

2. Minder obstakels om deel te nemen aan de samenleving voor mensen met beperkingen

In een inclusieve samenleving krijgen mensen dezelfde kansen en mogelijkheden. Wij dragen hier aan bij door onder andere activiteiten van de werkgroep Nuenen Dementievriendelijk. We ondersteunen inwoners met schulden en betalingsproblemen door schuldhulpverlening. Wij stellen een Inclusieagenda op en leggen deze ter kennisname voor aan de raad.

In 2025 hebben wij te maken met verdere ambulantisering van de Wet langdurige zorg: het streven om mensen met een beperking zo 'normaal' mogelijk te laten participeren en de benodigde hulp dichtbij huis te bieden. Dit heeft gevolgen voor de Wmo. Een aantal partijen zijn gestart met Domein Overstijgende Samenwerking (DOS). Wij onderzoeken de aanvraag van een specifieke uitkering voor dit doel.

Vanuit het jeugdbeleid streven we ernaar dat alle jongeren mee kunnen doen, bij voorkeur aan reguliere activiteiten. We bieden verenigingen ook in 2025 trainingen aan om jeugdigen te begeleiden bij wie deelname aan verenigingsactiviteiten niet vanzelf gaat. Het jongerenwerk biedt activiteiten op maat. We subsidiëren een stichting die aparte activiteiten voor deze doelgroep organiseert.

Vanuit de Participatiewet ondersteunen we inwoners met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt om hun kansen op werk en participeren te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ouderen kunnen langer zelfstandig blijven wonen

3. Meer ondersteuning om de zelfredzaamheid van ouderen te bevorderen

Door versterking van zelfredzaamheid kan (intensivering van) zorg soms worden uitgesteld. Dit is echter onvoldoende om de stijgende kosten voor de langdurige zorg beheersbaar te houden. We bieden gerichte preventieve (algemeen toegankelijke) voorzieningen aan in samenwerking met meerdere partijen.

Wij stimuleren ouderen om meer gebruik te maken van een sociaal netwerk, slimme hulpmiddelen en collectieve voorzieningen. Hierbij zetten we in 2025 in op preventie (bv. valpreventie, weerbaarheid, woningaanpassingen). We zetten het integrale plan GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) met behulp van rijksbudget voort.

In 2025 stimuleren wij het omzien naar elkaar en tegengaan van eenzaamheid met het programma 'Eén tegen eenzaamheid'. We proberen het bereik van de eenzame ouderen te vergroten en hebben aandacht voor eenzame jongeren.

De woonzorgvisie, waar in het raadsprogramma om is gevraagd, is voorgelegd aan de raad. De woonzorgvisie raakt alle terreinen van het fysieke domein én het sociaal domein. In de visie wordt opgenomen welke voorzieningen, woningen, hulp en ondersteuning onze gemeente in de toekomst nodig heeft. Aan de woonzorgvisie wordt een uitvoeringsprogramma gekoppeld. De woonzorgvisie draagt bij aan doelstellingen in programma 5.

Wat gaan we daarvoor doen?

Juiste en tijdige zorg voor iedereen die dat nodig heeft

4. Betere vroegsignalering en meer passende ondersteuning voor inwoners die het nodig hebben

Uitgangspunt in het sociaal domein is dat we kijken wat een inwoner zelf kan, eventueel met behulp van het sociaal netwerk. We streven naar het gebruik van algemeen toegankelijke voorzieningen, in plaats van individuele maatwerkvoorzieningen.

In 2025 zetten we de pilot 'jeugdhulp op school' voort. Dit betekent dat elke basisschool een vaste CMD medewerker heeft die regelmatig aanwezig is op school. We onderzoeken of hierdoor het aantal verwijzingen door huisartsen afneemt en of het leidt tot minder leerlingen die geïndiceerde jeugdhulp nodig hebben. Deze pilot sluit aan op een van de gemeentelijke taken van de Hervormingsagenda jeugd (een sterke pedagogische basis en verbinding met aanpalende domeinen).

We breiden het preventieve aanbod uit en bieden dit lokaal of via de basisscholen aan ouders en jeugdigen aan. Deze activiteiten ondersteunen jeugdigen en hun ouders bij opvoeden en opgroeien. Voorbeelden zijn het Oudercafé, weerbaarheidstrainingen of informatie over scheiden. In 2025 onderzoeken we of een breed preventief aanbod voor ouders die gaan scheiden ingevoerd kan worden. Ook dit sluit aan bij een doelstelling uit de Hervormingsagenda: reikwijdte jeugdwet. Het streven is om (lichte) ambulante hulp zo veel mogelijk in vrij toegankelijke (groeps)voorzieningen aan te bieden. Er wordt geen indicatie afgegeven als er een passende collectieve voorziening beschikbaar is. Voor preventief aanbod is een extra bedrag van € 10.000 opgenomen.

Door contacten met scholen en kinderopvang weten deze de weg naar preventie en het CMD te vinden. Ook de jeugdgezondheidszorg (GGD) en de jongerenwerkers hebben een rol in het vroeg signaleren van problemen. Vanaf medio 2024 beschikt het jongerenwerk over een huiskamer, we onderzoeken of de openstelling kan worden verruimd.

De raad stelde in 2023 de visie Wijkgericht Werken vast en in Gerwen is een pilot gestart. Ieder half jaar monitort de stuurgroep de resultaten. In 2025 wordt de eerste jaarevaluatie gedaan. Na twee jaar kunnen we beoordelen of verdere uitrol van de pilot over de gemeente nuttig de pilot Wijkgericht Werken nuttig is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Gemeente waar kinderen en jongeren veilig kunnen opgroeien, zonder middelengebruik, overlast en criminaliteit

5. Lager percentage kinderen en jongeren die middelen gebruiken, overlast veroorzaken en/of in criminaliteit terecht komen

Een van de doelen van het preventief jeugdbeleid is het voorlichten van ouders, jeugdigen en verenigingen over de risico's van middelengebruik voor veiligheid en gezondheid. We sluiten ook in 2025 aan bij regionale en landelijke initiatieven en campagnes over dit onderwerp.

Er is een nauwe samenwerking tussen politie, gemeente en jongerenwerk rondom jongeren die overlast veroorzaken. Hierover is ook contact met het Nuenens College en andere scholen waar we preventief aanbod inzetten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Juiste en adequate hulpverlening voor personen met onbegrepen en/of verward gedrag (GGZ problematiek)

6. Betere vroegsignalering en meer aandacht voor personen met onbegrepen en/of verward gedrag

Ondersteuning van mensen met onbegrepen gedrag en psychische problematiek vraagt om samenwerking tussen gemeenten, zorg- en welzijnsinstellingen, de samenleving en de politie. Door mensen die vastlopen vroegtijdig hulp te bieden, voorkomen we mogelijk grotere problemen. Wij willen inwoners met onbegrepen gedrag en inwoners die zorg mijden eerder vinden en ondersteunen, om zoveel mogelijk politie inzet te voorkomen. Daarnaast informeren wij de inwoners, zodat zij beter kunnen omgaan met deze doelgroep.

De (met rijksmiddelen bekostigde) pilot Wijk-GGD richt zich specifiek op personen met onbegrepen gedrag waarvoor een multidisciplinaire aanpak nodig is (zie ook programma 2). Het streven is deze pilot in 2025 voort te zetten wanneer nieuwe subsidie wordt verleend. Een voorwaarde van de subsidie is cofinanciering door de gemeente. De cofinanciering betreft de inzet van gemeentelijk personeel.

Wat gaan we daarvoor doen?

Zorg betaalbaar houden

7. Meer inzicht en grip krijgen op de kostenontwikkeling in de Jeugdzorg en Wmo

De kosten voor Wmo en Jeugd namen de afgelopen jaren toe. De uitdaging is om de uitgaven te beteugelen, zodat de beschikbare budgetten voldoende zijn. We monitoren de kosten maandelijks en sturen bij wanneer dat nodig is in de reguliere begrotingscyclus.

Met de Dienst Dommelvallei werken we daarnaast aan het beter afstemmen van systemen, zodat we ons inzicht vergroten op de kosten en zorgproducten. Met de LEVgroep hebben wij Kritische Prestatie Indicatoren opgesteld waarop wij monitoren. Dat is een eerste aanzet en een proces in ontwikkeling. We investeren verder in de relatie met de huisartsen. Er is structureel kwartaaloverleg tussen een vertegenwoordiging van de Nuenense huisartsen, de portefeuillehouder, de jeugdartsen, het CMD en de beleidsadviseurs. Daarnaast benaderen we de huisartsenpraktijken actief. We bespreken het verwijsgedrag en welke randvoorwaarden er zijn om minder rechtstreeks en meer naar het CMD te verwijzen. Hierdoor verwachten we meer grip te krijgen op het aantal rechtstreekse doorverwijzingen naar jeugdhulp vanuit huisartsen.

De geactualiseerde visie sociaal domein biedt kaders voor het beleid dat daarop volgt.

8. Minder noodzaak om duurdere zorgvoorzieningen in te zetten

De gemeente is verantwoordelijk voor de ondersteuning van inwoners die minder zelfredzaam zijn. De zorg die een inwoner van de gemeente ontvangt is maatwerk. Vanwege de financiële beheersbaarheid kiezen we waar mogelijk voor de goedkoopste adequate oplossing: lichtere producten jeugdzorg en Wmo waar het kan of direct zwaardere hulp waar het moet.

We bieden ook in 2025 hulp in combinatie met (pilots) vroegsignalering, voorlichting, preventie en wijkgericht werken; oplossingen die dure individuele maatwerkvoorzieningen overbodig maken. Voorbeelden zijn Join Us voor jongeren, Kansrijke start, preventief groepsaanbod en onder andere respijtzorg voor mantelzorgers.

Wat gaan we daarvoor doen?

Maximale ondersteuning naar werk/dagbesteding

9. Betere ondersteuning van inwoners door in te zetten op doelgroepgerichte begeleidingsmethoden

In 2025 staat de landelijke verbetering van de Participatiewet en de nieuwe lokale visie Sociaal Domein centraal. We geven in 2025 uitvoering aan de uitgangspunten van het programma Participatiewet in balans: de menselijke maat, vertrouwen en eenvoud. We bieden inkomensondersteuning en (maatwerk)begeleiding bij participatie en re-integratie aan inwoners die dit niet zelfstandig kunnen, met aandacht voor de persoonlijke situatie en omstandigheden. Dit doen we integraal vanuit het CMD.

Nieuwe instromers in de bijstand bieden we met de doelgroepgerichte begeleidingsmethode Aanzet een goede doorstart naar werk. Voor de langdurig bijstandsgerechtigden wordt het perspectief op meedoen en werken vergroot, door de continuering van een participatieconsulent.

Gemeenten en betrokken organisaties hebben meer mogelijkheden nodig om gestapelde problemen in gezinnen en huishoudens integraal aan te pakken. Nu zijn gegevensverwerking en privacy vaak belemmerend. De Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) moet dit probleem verhelpen en integrale dienstverlening (Domein Overstijgende Samenwerking) vergemakkelijken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vergunninghouders kunnen zich zelfstandig redden in de (Nuenense) samenleving

10. Betere ondersteuning van vergunninghouders bij hun inburgering

De Dienst Dommelvallei voert voor onze gemeente de taken op grond van de Wet Inburgering (Wi2021) uit. Het betreft beleid, coördinatie en uitvoering. Daarnaast ondersteunt de dienst ook vergunninghouders die onder de oude inburgeringswet vallen. Samen zetten we op basis van een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP) met maatschappelijke partners in op een zelfstandige deelname van vergunninghouders in de gemeente. Aan de hand van de brede intake worden inburgeringsplichtige nieuwkomers begeleid bij hun inburgering.

Binnen de Wet Inburgering is ruimte voor maatwerkeraanbod. In 2025 ontwikkelen wij het aanbod verder door op beleids- en uitvoeringsniveau, zodat het zoveel mogelijk aansluit bij de behoefte. Dit doen we onder andere door het stroomlijnen van processen van de Participatiewet en de Wet Inburgering.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bevorderen van een gezonde leefomgeving en leefstijl

11. Lager percentage inwoners met overgewicht, roken, drankgebruik en/of andere verslavingen

We zetten in op een gezonde leefomgeving. Voor jongeren organiseren we preventieve activiteiten en nemen we deel aan het project Denormalisering Drugsgebruik (SKIP die trip, veiligheidsregio). We stimuleren een rookvrije omgeving bij onderwijsgebouwen en sportvoorzieningen. We houden toezicht op het verstrekken van alcohol aan jongeren onder 18 jaar door handhaving. Het jongerenwerk bespreekt waar mogelijk de gevolgen van middelengebruik met jongeren.

Iedere gemeente is verplicht een preventie- en handavingsplan alcohol (PHA) te hebben. Het plan biedt de mogelijkheid om preventie en handhaving dicht bij elkaar te brengen met een gezamenlijke missie, namelijk het voorkomen van alcohol gerelateerde schade met name bij jongeren. Het streven is om het PHA in 2025 te actualiseren.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Absoluut verzuim (5-18 jaar)	% van het aantal leerplichtigen	0,56	0,5	0,5
Relatief verzuim (5-18 jaar) *	aantal per 1.000 leerplichtigen	0,8	0,75	0,8
Jongeren met jeugdhulp*	% van het aantal jongeren (0-18 jaar)	12,3	12	12
Verwijzingen jeugdzorg via CMD**	% verwijzingen jeugdzorg via CMD ten opzichte van alle verwijzingen jeugdzorg	49	40	60
Kosten jeugdzorg per kind**	gemiddelde kosten jeugdhulp per kind		7.000	7.000
Meldingen overlast**	aantal politieregistraties van meldingen waarbij geklaagd wordt over jeugd per 10.000 inwoners	17,5	12	15
Jongeren met jeugdreclassering*	% van het aantal jongeren (12-23 jaar)	0,07	0	0
Jongeren met jeugdbescherming*	% van het aantal jongeren (0-18 jaar)	0,33	0,005	0,5
Vroegtijdige schoolverlaters zonder kwalificatie (VSV-ers)*	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	1,6	1,5	1,5
Jongeren met delict voor rechter (12-21 jaar)*	% van het aantal jongeren (12-21 jaar)	1,5	1	1
Kinderen in uitkeringsgezin*	% van het aantal jongeren (0-18 jaar)	3	3	3
Jeugdwerkloosheid*	% van het aantal jongeren (16-22 jaar)	1	1	1
Bijstandsuitkeringen*	aantal per 1.000 inwoners (vanaf 18 jaar)	18	13	15
Uitstroom Participatiewet**	aantal inwoners dat niet langer gebruik maakt van een uitkering op grond van Participatiewet	60	80	60
Lopende re-integratievoorzieningen*	aantal per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	10	9	9
Dagbesteding**	aantal inwoner in niet-arbeidsmatige dagbesteding vanuit Wmo	98	178	100
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement *	aantal per 1.000 inwoners	47	50	60
Wmo-woningaanpassingen**	aantal woningaanpassingen in kader van Wmo	183	90	187
Wmo: andere oplossingen t.o.v. doorverwijzingen naar maatwerkarrangement**	% van verzoeken om Wmo-voorziening waarin voorzien kan worden door eigen netwerk, door medewerker CMD en/of algemene voorziening versus aantal doorverwijzingen	74	31	75
Mantelzorgers	aantal geregistreerde mantelzorgers bij de gemeente	950	800	950
Overgewicht**	% inwoners 18+ met overgewicht inclusief obesitas (bron Brabantscan GGD 2022)	46	47,6	46
Alcohol gebruik jongeren**	oort alcohol gedronken (klas 2 en 4 VO)	37	40	34
Middelen gebruik jongeren**	% jongeren dat ooit soft drugs heeft gebruikt (klas 2 en 4 VO)	8	12	10
Middelen gebruik jongeren**	% jongeren dat ooit hard drugs heeft gebruikt (klas 2 en 4 VO)	0,8	1	1
Inburgeringstrajecten *	aantallen persoonlijke ontwikkelingsplannen in het kader van de Wet Inburgering	28	66	66
Taakstelling huisvesting vergunninghouders	% realisatie versus taakstelling	100	100	100

Taakstelling huisvesting vergunninghouders	absolute aantal gerealiseerd c.q. begroot	46	66	50
--	---	----	----	----

* verplichte indicator op grond van BBV

** in 2023 voor het eerst opgenomen

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Dienst Dommelvallei

De Dienst Dommelvallei voert gemeentelijke taken uit met betrekking tot de Participatiewet, de Wet Inburgering en het minimabeleid, samen met de ketenpartners, zoals de WSD en het CMD.

De verwachting is dat de Participatiewet de komende jaren sterk zal wijzigen. Wij willen hierop anticiperen. Daarom nemen wij deel aan de volgende (doelgroep)projecten:

- aanpak vergunninghouders door brede intake;
- ondersteuning via de Diagnose en Werkmethode AanZet;
- ondersteuning van inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt met project Kansen;
- werkwarenhuis 't Goed Nuenen.

Gemeenschappelijke regeling WSD

De WSD voert de verplichtingen uit de voormalige Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uit voor werknemers uit de gemeente Nuenen. Daarnaast begeleidt de WSD inwoners die in het kader van de Participatiewet ondersteuning nodig hebben bij het vinden van werk. De basis vormt het door het bestuur vastgestelde koersdocument 'Gezamenlijk doorontwikkelen'. Op basis hiervan stellen de deelnemende gemeenten (regio Boxtel, inclusief Nuenen en Son en Breugel) lokale plannen op in samenwerking met de WSD. Het Lokaal Plan van de gemeente Nuenen dat doorloopt tot en met 2025 omvat de samenwerking in het Goed, en de doelgroep gerichte aanpakken; werkdiagnose AanZet en project Kansen. Het koersplan vormt het financiële kader voor de komende jaren. Bovendien ondersteunen de deelnemende gemeenten het ontwikkelen van een kennis- en expertisecentrum en het inzetten op plusdiensten bij de WSD.

In 2025 wordt de samenwerking tussen gemeente, WSD, Dienst Dommelvallei en lokale partners in het sociaal domein voortgezet en verstevigd.

Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD)

De GGD Brabant-Zuidoost streeft onder regie van de deelnemende gemeenten met preventie naar gezondheidswinst voor alle inwoners. De organisatie voert een veelheid aan taken op het gebied van publieke gezondheidszorg uit. Zo komen in 2025 de resultaten van de volwassenen- en ouderenmonitor en de extra monitor jong volwassenen beschikbaar en wordt de monitor 0 tot 11-jarigen uitgevoerd. De GGD ondersteunt de gemeente bij de ontwikkelingen in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de bijbehorende brede SPUK-regeling. Als gezondheidbeschermende taken richt de GGD zich op het signaleren van infectieziekten en het voorkomen van verspreiding ervan (waaronder Covid), TBC-bestrijding, het rijksvaccinatieprogramma en de zorg voor seksuele gezondheid. Voor jeugdgezondheidszorg en ook voor volwassenen wordt, naast de uitvoering van contracttaken, een maatwerkpakket afgesproken. De pilot met de inzet van een wijk-GGD'er om een goed werkende aanpak voor mensen met verward gedrag te realiseren, wordt geëvalueerd. Op basis daarvan wordt een besluit genomen over het vervolg. Ook zet de GGD zich in voor andere preventieve acties, zoals valpreventie, Dementievriendelijk Nuenen, opzet en ontwikkeling van 'één tegen eenzaamheid', et cetera. Verder voert de GGD de projecten kansrijke start voor kinderen van -10 maanden tot 2 jaar en nu niet zwanger voor de kindwens van kwetsbare mensen met een opeenstapeling van complexe problemen en beperkingen uit.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en positief als er meer baten zijn dan lasten.

De taakvelden bij het sociaal domein zijn met ingang van begrotingsjaar 2025 aangepast op landelijk voorschrift. Het gaat om een verfijning van de taakvelden om beter aan landelijke informatiebehoeften te voldoen.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
0.10 Mutaties reserves programma 3	1.814	900	0	0	0	0

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
4.1 Openbaar basisonderwijs	93	126	139	139	139	139
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.012	961	830	830	830	830
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	5.192	5.831	4.046	3.966	3.882	3.880
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	398	397	397	397
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	354	347	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	6.884	6.085	6.147	6.147	6.147	6.147
6.4 WSW en beschut werk	1.402	1.491	1.645	1.649	1.650	1.647
6.5 Arbeidsparticipatie	844	742	742	742	742	742
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	0	0	1.232	1.232	1.232	1.232
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.188	1.334	0	0	0	0
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	0	2.285	2.021	2.021	2.021
6.712 Begeleiding (Wmo)	0	0	923	923	923	923
6.713 Dagbesteding (Wmo)	0	0	426	426	426	426
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	164	164	164	164
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	1.672	1.920	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	820	874	0	0	0	0
6.71C Dagbesteding (WMO)	407	405	0	0	0	0
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	301	345	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	1.251	1.251	0	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling	2.143	998	0	0	0	0
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	124	600	0	0	0	0
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	243	296	0	0	0	0
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	475	495	0	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	19	660	0	0	0	0
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	101	82	0	0	0	0
6.74C Gesloten plaatsing	36	17	0	0	0	0
6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal	0	0	40	40	40	40
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	0	0	3.059	2.683	2.674	2.674
6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk	0	0	731	731	731	731
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	0	0	40	40	40	40
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	0	577	577	577	577
6.791 PGB Wmo	0	0	239	239	239	239

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
6.792 PGB Jeugd	0	0	195	195	195	195
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	0	0	34	34	34	34
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	0	0	53	53	53	53
6.81A Beschermd wonen (WMO)	26	3	0	0	0	0
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	17	20	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	0	0	291	291	291	291
6.822 Jeugdreclassering	0	0	26	26	26	26
6.82A Jeugdbescherming	275	278	0	0	0	0
6.82B Jeugdreclassering	21	25	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	0	0	40	40	40	40
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	0	127	127	127	127
7.1 Volksgezondheid	1.044	1.126	1.252	1.244	1.196	1.223
Totaal Lasten	27.758	27.213	25.685	24.960	24.819	24.842
Baten						
0.10 Mutaties reserves programma 3	707	300	50	0	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	147	104	76	76	76	76
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.373	2.960	460	444	373	373
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	110	110	110	110
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	69	110	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	5.013	4.973	4.973	4.973	4.973	4.973
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3	0	0	0	0	0
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	0	0	157	157	157	157
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	142	150	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	78	100	100	70	0	0
Totaal Baten	9.531	8.698	5.927	5.830	5.689	5.689
Saldo (baten -/- lasten)	-18.227	-18.515	-19.758	-19.129	-19.130	-19.153

Voorgestelde aanpassingen

Onderstaand de voorgestelde budgetaanpassingen van dit programma. Bedragen zijn in € waarbij negatieve bedragen een nadeel zijn en positieve bedragen een voordeel.

3. Werk (Participatie), Zorg & Jeugd	2025	2026	2027	2028
Stijging bijdrage GR GGD (ten laste van stelpost inflatie, zie programma 8)	-57.989	-57.989	-57.989	-85.196
Meicirculaire 2024: Participatie (WSW en beschut werk)	-160.024	-	-	-
		161.642	164.318	162.268
Meicirculaire 2024: Besparing jeugd 2025 vervallen	-288.614			
Overige indexering ten laste van stelpost inflatie (m.n. sociaal domein en maatschappelijke instellingen)	-556.059	-	-	-
		556.059	556.059	556.059
Subsidieprogramma	-92.919	-92.919	-92.919	-92.919
Totaal programma 3	-	-	-	-
	1.155.605	868.609	871.285	896.442

Toelichtingen

Stijging bijdrage GGD

De begroting is gebaseerd op de vastgestelde begroting 2025 van de GGD (was al opgenomen in Kadernota 2025).

Meicirculaire 2024

In de meicirculaire gemeentefonds 2024 heeft het Rijk extra geld beschikbaar gesteld voor WSW/beschut werk. Omdat wij deze middelen volgens afspraak 1-op-1 doorbetalen aan WSD passen we de begroting hierop aan.

De hervormingsagenda jeugd is uitgesteld. De taakstellende besparing 2025 komt daarom te vervallen.

De gevolgen voor de inkomsten algemene uitkering staan in programma 8.

Subsidieprogramma

Bij het subsidieprogramma is bij enkele subsidieaanvragen sprake van een hogere indexering doordat cao's hoger zijn dan onze reguliere indexering. Daarnaast zijn we voornemens enkele nieuwe subsidieaanvragen toe te kennen omdat de aanvrager aan de criteria voldoet.

Overige indexeringen

Voor indexeringen beschikken we over een stelpost die is opgenomen in programma 8.

Programma 4. Verenigingen & Accommodaties

Portefeuillehouder(s)

S. Löwik

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Hoogwaardig voorzieningsniveau passend bij schaalgrootte van Nuenen	1. Meer afstemming van vraag en aanbod m.b.t. gemeentelijke accommodaties 2. Transparantere afspraken met exploitanten en/of gebruikers van gemeentelijke accommodaties 3. Gemeentelijk vastgoed duurzamer maken
Onderwijshuisvesting basisscholen afgestemd op leerlingenprognose	4. Voldoende vierkante meters voor onderwijshuisvesting basisscholen 5. Voldoende faciliteiten voor bewegingsonderwijs basisscholen
Bevorderen van een gezonde leefomgeving en leefstijl	6. Meer bekendheid geven aan en stimuleren van beter gebruik van sport-, spel- en vrijetijdsvoorzieningen

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Meerjarenspreidingsplan onderwijshuisvesting 2015	2015 - 2035	juli 2015	Vaststelling Integraal Huisvestingsplan in 2024/2025
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Nuenen, Gerwen en Nederwetten 2021	onbepaald	september 2021	onbepaald
Algemene Subsidieverordening	vanaf 2017	mei 2016	onbepaald
Nota Accommodatiebeleid	vanaf 2017	september 2017	2025
Nota vrijwilligersbeleid 2020-2026	2020 - 2026	november 2020	2026
Nota jeugdbeleid 2021 - 2024	2021 - 2024	april 2021	onbepaald
Nota Duurzaamheid	2019 - 2023	december 2019	2025
Transitievisie Warmte voor de gemeente Nuenen	2021 e.v.	september 2021	2026
Omgevingsvisie Nuenen	2021 ev.	september 2021	onbepaald
Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 Metropoolregio Eindhoven	2022 e.v.	december 2021	onbepaald

Wat gaan we daarvoor doen?

Hoogwaardig voorzieningsniveau passend bij schaalgrootte van Nuenen

1. Meer afstemming van vraag en aanbod m.b.t. gemeentelijke accommodaties

In 2025 renoveren en verduurzamen we de Hongerman. Het Klooster transformeren, renoveren en verduurzamen we. Dat doen we zodat deze accommodaties weer aansluiten op de eisen en wensen van deze tijd. In verband met de voorgenomen verhuizing van de bibliotheek naar het Klooster en de verduurzamingsopgave van het gemeentehuis werken we scenario's uit voor een toekomstbestendig en duurzaam gemeentehuis.

2. Transparantere afspraken met exploitanten en/of gebruikers van gemeentelijke accommodaties

In vervolg op de in 2024 aan de raad gepresenteerde inventarisatie van gemeentelijke accommodaties leggen we in 2025 nieuw accommodatiebeleid aan de raad voor. We gaan het exploitatiemodel van het Klooster en de Hongerman vormgeven en gebruiken deze als input voor het nieuwe beleid.

3. Gemeentelijk vastgoed duurzamer maken

Bij de renovatie van de Hongerman en het Klooster voeren we verduurzamingsmaatregelen uit.

Op basis van de door de raad vastgestelde routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed Nuenen werken we het tweede cluster gebouwen uit tot een technisch ontwerp met aanbestedingsstukken. Hiervoor is voorbereidingsbudget opgenomen in deze begroting. In de begroting zijn ook middelen opgenomen voor verduurzamen gemeentelijk vastgoed. De mogelijke nieuwbouw of renovatie van het gemeentehuis kan leiden tot herziening van dit bedrag.

Wat gaan we daarvoor doen?

Onderwijshuisvesting basisscholen afgestemd op leerlingenprognose

4. Voldoende vierkante meters voor onderwijshuisvesting basisscholen

Op grond van de leerlingenprognose verwachten we een toename van het aantal leerlingen. De groei betreft de hele gemeente, maar is geconcentreerd in Nuenen-West en Nuenen-Noord. Naast uitbreiding van basisschool Het Mooiste Blauw is meer permanente huisvesting voor het basisonderwijs noodzakelijk. Daarop vooruitlopend moet in 2025 tijdelijke huisvesting worden gerealiseerd.

In het Integraal Huisvestingsplan (IHP), dat we nog aan de raad voorleggen, nemen we de verwachte permanente uitbreiding mee. Hierbij kijken we ook naar het voortgezet onderwijs en kinderopvang. Het IHP geeft een vooruitblik voor de komende vijftien jaren en bevat concrete maatregelen voor de komende vier jaren.

5. Voldoende faciliteiten voor bewegingsonderwijs basisscholen

Na de renovatie van de Hongerman beschikt de kern Nuenen over zes zalen/zaaldelen voor bewegingsonderwijs. Dit is inclusief de gymzaal aan de Mgr. Cuytenlaan, die op termijn wordt gesloopt. Basisscholen moeten twee maal 45 minuten bewegingsonderwijs geven. De leerlingen van de groepen 1 en 2 (soms ook 3) maken gebruik van de speelzaal in de schoolgebouwen zelf. Doordat het leerlingenaantal stijgt, neemt ook de behoefte aan ruimte voor bewegingsonderwijs toe. Daarnaast huurt het voortgezet onderwijs, het Nuenens College, ook gemeentelijke sportzalen. De behoefte van het Nuenens College is drie zaaldelen.

In mei 2024 informeerden we de raad over de uitkomsten van het behoefte- en locatie onderzoek waarom is verzocht in de raadsagenda en waar de raad in juni 2023 toe heeft besloten. In 2025 werken we enkele scenario's uit.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bevorderen van een gezonde leefomgeving en leefstijl

6. Meer bekendheid geven aan en stimuleren van beter gebruik van sport-, spel- en vrijetijdsvoorzieningen

We geven voorlichting en informatie over de voorzieningen en activiteiten die in de gemeente plaatsvinden. Dit doen we onder meer door de inzet van de combinatiefunctionaris en buurtsportcoach, door middel van Sjors Sportief en Creatief voor de jeugd en via Actief Nuenen voor alle doelgroepen. Op grond van het lokaal jeugdbeleid stimuleren we het gebruik van reguliere voorzieningen door alle jeugdigen.

In 2023 is het Lokaal Sportakkoord 2.0 gesloten. De rijksmiddelen, opgenomen in de specifieke uitkering GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord), zetten we in 2025 in op een breder aanbod van sportactiviteiten.

We organiseren verschillende inspiratiesessies voor verenigingen om te werken aan een sociaal veilige sportomgeving. We breiden de formatie van de buurtsportcoach uit. Met de uitbreiding streven we naar een breder en groter bereik van inwoners, we gaan hiervoor onder andere een samenwerking aan met kinderopvang.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Duurzaam gemeentelijk vastgoed	% gemeentelijke gebouwen met label A of B ten opzichte van alle gemeentelijke gebouwen	0	2	3
Onderwijshuisvesting basisscholen	De onderwijshuisvesting sluit aan op het aantal leerlingen volgens de berekeningswijze van de verordening onderwijshuisvesting.	ja	ja	ja

	De gemeente beschikt over voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs om te voldoen aan de wettelijke verplichting.	ja	ja	ja
Beweegt voldoende	% inwoners van 18 jaar tot en met 64 jaar dat voldoet aan de Beweegrichtlijn.	57	56	57

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
0.10 Mutaties reserves programma 4	1	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	1.233	1.307	1.318	1.268	1.265	1.262
5.1 Sportbeleid en activering	626	196	181	164	66	66
5.2 Sportaccommodaties	1.083	1.134	1.419	1.498	2.008	2.012
5.6 Media	513	460	592	592	592	592
Totaal Lasten	3.456	3.097	3.509	3.522	3.931	3.932
Baten						
0.10 Mutaties reserves programma 4	16	30	14	39	39	39
4.2 Onderwijshuisvesting	170	99	75	75	75	75
5.1 Sportbeleid en activering	457	115	115	98	0	0
5.2 Sportaccommodaties	312	195	195	195	195	195
5.6 Media	23	0	0	0	0	0
Totaal Baten	978	439	399	407	309	309
Saldo (baten +/- lasten)	-2.479	-2.658	-3.111	-3.115	-3.622	-3.623

Voorgestelde aanpassingen

Onderstaand de voorgestelde budgetaanpassingen van dit programma. Bedragen zijn in € waarbij negatieve bedragen een nadeel zijn en positieve bedragen een voordeel.

4. Verenigingen & accommodaties	2025	2026	2027	2028
Uitwerking scenario's binnensportaccommodaties	-40.000			
Onderhoud velden EMK (zie ook Tussentijdse rapportage voorjaar 2024)	-38.000	-38.000	-38.000	-38.000
Indexeringen ten laste van stelpost inflatie (m.n. energie)	-130.010	-130.010	-130.010	-130.010
Aanpassing kapitaallasten vanwege actualisatie investeringen	95.157	313.205	-104.000	-104.000
Totaal programma 4	-112.853	145.195	-272.010	-272.010

Toelichtingen

Uitwerking scenario's binnensportaccommodaties

Zie hierboven bij Voldoende faciliteiten voor bewegingsonderwijs basisscholen.

Onderhoud velden EMK

In de 1e tussentijdse rapportage 2024 is een aanvulling opgenomen voor onderhoud hybrideveld sportpark EMK, wat structureel nodig is. Daarnaast was het (externe) toezicht op het onderhoud voor alle hybridevelden nog niet structureel begroot.

Indexeringen

Voor indexeringen beschikken we over een stelpost die is opgenomen in programma 8.

Aanpassing kapitaallasten vanwege actualisatie investeringen

De eerste jaren zijn de kapitaallasten lager als gevolg van het doorschuiven (realistischer plannen) van met name de investering sporthal De Hongerman. Door het toevoegen van de inrichting van De Hongerman en de buitenruimte stijgen vanaf 2027 de kapitaallasten.

Programma 5. Wonen & Leefomgeving

Portefeuillehouder(s)

P. Kok en S. Löwik

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Passende huisvesting voor onze inwoners, waaronder jongeren, ouderen en specifieke doelgroepen waaronder Sinti en zorgbehoevenden	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meer nieuwe woningen voor de lokale vraag (voor o.a. jongeren, ouderen, Sinti en zorgbehoevenden) 2. Meer sociale huurwoningen 3. Meer woningen voor bijzondere doelgroepen die een vorm van zorg nodig hebben 4. Betere woonomstandigheden op de woonwagenlocaties Kremersbos en Bosweg
Zo energiezuinig en duurzaam mogelijke (bestaande) woningvoorraad, zodat inwoners zo lang mogelijk en comfortabel in Nuenen kunnen blijven wonen	<ol style="list-style-type: none"> 5. Meer duurzame bestaande woningen (o.a. energiezuiniger maken van bestaande woningen) 6. Meer levensloopbestendig woningen (bestaande en nieuwe)
Nuenen behouden en ontwikkelen als leefbare woongemeente waarbij geen afbreuk of waarbij een bijdrage wordt geleverd aan onze kernkwaliteiten (groen, dorps, rustig en gezellig)	<ol style="list-style-type: none"> 7. Beter benutten van transformatie- en inbreidingskansen binnen de kernen Nuenen, Gerwen, Nederwetten en buurtschap Eeneind (vanuit kernkwaliteiten) 8. Meer investeren om de leefbaarheid in de kerkdorpen voor de toekomst te behouden 9. Het erfgoed in het centrum van Nuenen beter beleefbaar maken

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld door de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Programma Wonen 2020-2030	2020-2030	juli 2020	onbepaald
Visie op Wonen Stedelijk Gebied Eindhoven	2019 e.v.	juli 2019	onbepaald
Afsprakenkader Wonen Stedelijk Gebied Eindhoven 2022	2022 e.v.	februari 2022	onbepaald
Programma woonwagenlocaties	2018-2022	november 2017	onbepaald
Nota grondbeleid	2019 e.v.	juli 2019	onbepaald
Landschapsstudie en toolbox buitengebied	2020 e.v.	26 mei 2020 (door college)	onbepaald
Bouwen in het Buitengebied van Nuenen, Richtlijn voor Ruimte voor Ruimte-initiatieven in bebouwingsconcentraties	2022 e.v.	29 september 2022	onbepaald
Omgevingsvisie Nuenen	2021 e.v.	september 2021	onbepaald
Vlekkenplan + Centrum Nuenen	2023 e.v.	september 2023	n.v.t.
Nota Duurzaamheid	2019-2023	december 2019	2025
Transitievisie Warmte voor de gemeente Nuenen	2021 e.v.	september 2021	2026
Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 Metropoolregio Eindhoven	2022 e.v.	december 2021	onbepaald

Wat gaan we daarvoor doen?

Passende huisvesting voor onze inwoners, waaronder jongeren, ouderen en specifieke doelgroepen waaronder Sinti en zorgbehoevenden

1. Meer nieuwe woningen voor de lokale vraag (voor o.a. jongeren, ouderen, Sinti en zorgbehoevenden)

Inmiddels hebben we diverse projecten voor deze doelgroepen in de harde plancapaciteit, oftewel ze zijn klaar voor vergunningsaanvragen. De focus ligt op het tot realisatie laten brengen van deze projecten zodat ook daadwerkelijk meer nieuwe woningen aan de voorraad worden toegevoegd. Daarnaast werken we aan diverse plannen om deze van de zachte naar de harde plancapaciteit te krijgen, het gaat dan in het sociale huursegment om de projecten Lyndakkers en Oranjebuurt van Helpt Elkander. Aanvullend hierop werken we het uitvoeringsprogramma van de woonzorgvisie zodanig uit dat deze faciliterend is voor initiatiefnemers van woonprojecten voor jongeren, ouderen en zorgbehoevenden.

Voor Nuenen West moeten we nog invulling geven aan het realiseren van 60 sociale koopwoningen, die bedoeld zijn voor de starters. In 2024 zijn we in gesprek gegaan over het maken van nadere afspraken met de ontwikkelaar, dit ronden we begin 2025 af. Ook zoeken we in Nuenen West fase 1 en 2 naar circa 20 nieuwe plekken voor de huisvesting van Sinti.

2. Meer sociale huurwoningen

In 2025 doorlopen we de planologische procedure voor de Oranjebuurt. Daarnaast zitten er enkele andere projecten met sociale huurwoningen in de pijplijn voor een planologische procedure, om de doelstelling zoals opgenomen in het programma Wonen 2020-2030 'toevoegen 325 sociale huurwoningen tot en met 2030' waar te maken. De planologische procedure voor de Vinkenhofjes is doorlopen en zodra het plan onherroepelijk is kan de realisatiefase starten. Via dit plan wordt een grote hoeveelheid sociale woningen (verdubbeling ten opzichte van wat er staat) toegevoegd aan de voorraad.

Daarnaast blijven wij, zoals als opgenomen in de raadsagenda, bij nieuwe woningbouwplannen het uitgangspunt hanteren dat minimaal 30 procent van de te bouwen woningen valt binnen de sociale prijsklasse. Dit uitgangspunt is – samen met de realisatie van middenhuurwoningen - ook aan de orde bij de Kloostertuin.

3. Meer woningen voor bijzondere doelgroepen die een vorm van zorg nodig hebben

De bouw van 33 zorgflats aan de Pastoor Aldenhuijsenstraat start in 2025 .

Verder lopen er meerdere initiatieven voor het realiseren van zorgwoningen voor bijzondere doelgroepen. Met deze initiatieven voert de gemeente het gesprek om te bekijken waar en hoe hier invulling aan kan worden gegeven. Dit soort initiatieven krijgen ook een plek in het uitvoeringsprogramma van de woonzorgvisie. Dit uitvoeringsprogramma wordt begin 2025 gedeeld met de gemeenteraad.

4. Betere woonomstandigheden op de woonwagenlocaties Kremersbos en Bosweg

In 2025 wordt verder met de bewoners gewerkt aan een toekomstbestendige oplossing voor de locatie Bosweg.

In 2025 gaan we ook de herontwikkeling van de locatie Kremerbos opstarten. Het doel is om voor deze locatie ook een aanpak op te stellen waarmee naar een toekomstbestendige oplossing toegewerkt kan worden. Hiervoor is een voorbereidingskrediet van € 200.000,- nodig.

Daarnaast wordt voor de langere termijn ook gekeken naar realisatie van een nieuwe woonwagenlocatie in Nuenen-West. Hierover vinden gesprekken plaats met de ontwikkelaar. Gezien de staat van sommige huurwoningwagens kan onderhoud niet langer worden uitgesteld. Daarom verwachten we voor 2025 incidenteel nog extra onderhoudsbudget nodig te hebben. Dit geldt met name voor de locatie Kremersbos.

Gezien de herontwikkeling van de locaties is het ook van belang om het toewijzingsbeleid te actualiseren. Dit wordt in 2025 ook opgepakt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Zo energiezuinig en duurzaam mogelijke (bestaande) woningvoorraad, zodat inwoners zo lang mogelijk en comfortabel mogelijk in Nuenen kunnen blijven wonen

5. Meer duurzame bestaande woningen (o.a. energiezuiniger maken van bestaande woningen)

In 2025 gaan we verder met het isoleren van bestaande woningen, waarbij we de bewoners van de woningen met energielabels D-G extra willen stimuleren hun woning te isoleren. Enerzijds door deelname aan het project Groene Zone Isoleren en anderzijds door middel van een subsidieregeling met rijks gelden. Isoleren draagt bij aan een verbetering van het wooncomfort, het reduceren van CO₂-uitstoot en energieverbruik. Daarnaast helpt dit ons ook om de klimaatdoelen van 2030 te behalen waarmee we ook invulling geven aan de RES 1.0.

Ook de No-regretmaatregelen blijven we onder de aandacht brengen bij onze inwoners en ondernemers om de duurzame opwek van energie te stimuleren. Een aandachtspunt bij het isoleren van woningen is het opstellen van een Soorten Managementplan. Doel van dit plan is om hiermee gemeente-breed de bebouwde omgeving te kunnen isoleren met bescherming van o.a. vogels en vleermuizen.

Daarnaast geven we verdere uitvoering aan wijkuitvoeringsplannen die zijn opgesteld in het kader van de Transitievisie Warmte.

Tot slot blijven we in 2025 ook de Stimuleringslening inzetten, zodat particuliere woningeigenaren geld kunnen lenen om hun woning te verduurzamen.

In de nota Duurzaamheid, die in 2024 is geactualiseerd, wordt onder andere aandacht besteed aan het verduurzamen van bestaande woningen.

Vanuit het Rijk ontvangen we klimaatgelden die we inzetten voor allerlei maatregelen in het kader van de energietransitie, onder andere voor het stimuleren van het verduurzamen van bestaande woningen. Hiervoor zijn gelden opgenomen in programma 6.

In 2025 zetten we Energie Huis Slim Wonen in voor het ondersteunen en inzetten van energiecoaches die op een laagdrempelige manier voorlichting geven aan inwoners. Daarnaast nemen we deel aan Groene Zone Zonnepanelen om particuliere woningbezitters en VVEs te ontzorgen bij zonnepanelen.

6. Meer levensloopbestendig woningen (bestaande en nieuwe)

In 2024 is de woonzorgvisie vastgesteld. Het uitvoeringsprogramma dat invulling geeft aan de doelstellingen wordt in 2025 voor het eerst uitgevoerd. Hoe er meer levensloopbestendige woningen kunnen worden gerealiseerd is hier een belangrijk onderdeel van.

We blijven inzetten op het stimuleren van woningeigenaren en ontwikkelaars om bij nieuwbouwwoningen zoveel mogelijk levensloopbestendig en/of zorggeschikt te maken. In ieder geval is dit een voorwaarde bij nieuwbouwappartementen. Dit is terug te zien bij projecten als Wederikdreef, Vinkenhofjes, Mijlpaal etc.

Daarnaast blijven we de Stimuleringslening aanbieden. Met de Stimuleringslening kunnen woningeigenaren geld lenen om hun woning levensloopbestendig te maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Nuenen behouden en ontwikkelen als leefbare woongemeente waarbij geen afbreuk wordt gedaan of waarbij een bijdrage wordt geleverd aan onze kernkwaliteiten (groen, dorps, rustig en gezellig)

7. Beter benutten van transformatie- en inbreidingskansen binnen de kernen Nuenen, Gerwen, Nederwetten en buurtschap Eeneind

Het in 2024 vastgestelde Masterplan Kloostertuin bevat de uitgangspunten voor ontwikkeling van de Kloostertuin is de basis voor de aanbesteding en ruimtelijke procedure. Dit vervolg zal in 2025 leiden tot gunning aan- en contractering van de marktpartij met de beste aanbieding.

Ook verwachten we dat de initiatiefnemers van de projecten Vinkenhofjes, Lyndakkers, Oranjebuurt en Pastoor Aldenhuisenstraat starten met realisatie. We verwachten dat er in 2025 ruimtelijke procedures vanuit de vastgestelde haalbaarheidsstudie voor bouwlocaties in Gerwen en Nederwetten zullen worden opgestart.

In 2025 werken we de ambities die de raad in de omgevingsvisie heeft vastgesteld uit in omgevingsprogramma's. Het opstellen van omgevingsprogramma's is nieuw, omvangrijk en komt tot stand met participatie vanuit de samenleving en inbreng vanuit vakdisciplines uit zowel het ruimtelijke als het sociale domein. Om die reden starten we in eerste instantie met twee omgevingsprogramma's: voor het bedrijventerrein Berkenbosch en het landelijk gebied.

In 2025 werken verder aan het gemeentedeckende omgevingsplan dat in 2032 klaar moet zijn. Voor de kern Gerwen wordt het eerste omgevingsplan opgesteld. Hiermee wordt de basis gelegd voor de methodiek van het gemeente dekkende omgevingsplan. Het opstellen van een omgevingsplan is een omvangrijke en ingewikkelde klus. Er moeten zeer veel (bestaande) regels worden omgezet. De bestaande bestemmingsplannen worden geïntegreerd met regels vanuit bijvoorbeeld milieu, de APV en de erfgoedverordening. Daarnaast moeten deze regels op een goede manier ontsloten worden in het nieuwe Digitaal Stelsel.

8. Meer investeren om de leefbaarheid in de kerkdorpen voor de toekomst te behouden

In 2025 werken we de conclusies uit de Haalbaarheidsstudie voor woningbouw en Gerwen en Nederwetten verder uit naar concrete plannen voor inbreidingslocaties en eventuele uitbreidingslocaties in Gerwen en Nederwetten. Voor de kansrijke locaties zullen ruimtelijke procedures worden opgestart.

9. Het erfgoed in het centrum van Nuenen beter beleefbaar maken

Uit de omgevingsvisie is de eigenheid van Nuenen duidelijk naar voren gekomen en daarmee ook het bestaande erfgoed van Nuenen. Bij ruimtelijke ontwikkeling nemen we erfgoed mee in de ruimtelijke analyse van een gebied. In programma 7 wordt verder ingegaan wat er op het gebied van erfgoed in 2025 wordt opgepakt.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

In 2023 is in de regio de Woondeal Zuidoost-Brabant ondertekend door het Rijk, de Provincie, woningcorporaties en de MRE-gemeenten. Op MRE niveau wordt regie gevoerd op het uitvoeren van deze Woondeal. Zo wordt er in 2024 gewerkt aan een regionale programmering en prioritering van de woningbouwopgave. Daarnaast wordt er op woningbouw een versnellingsteam ingezet. Tot slot wordt de voortgang van de woningbouwopgave op MRE niveau gemonitord.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Nieuwbouw woningen *	aantal per 1.000 woningen	5	5	7
Realisatie nieuwbouw woningen**	aantal nieuwbouwwoningen dat gereed is gemeld	55	50	75
Sociale huurwoningen	totaal aantal (doel: 1.963 in 2030)	1.660	1.680	1.644***
Sociale huurwoningen voor jongeren tot 23 jaar**	aantal huurwoningen voor jongeren tot 23 jaar (doel: minimaal 84 in 2030)	84	84	84
Woningen in een intramurale zorgsetting**	toename aantal woning in intramurale zorgsetting vanaf 2020 (doel: 46 extra woningen in 2030)	0	0	0
Woonruimte voor uitstroom vanuit beschermd wonen**	toename aantal woonruimten voor beschermd wonen vanaf 2020	0	2	0
Woonruimte/standplaatsen voor Sinti**	toename aantal woonruimten/standplaatsen voor Sinti vanaf 2020 (doel: 43 extra woonruimten/standplaatsen in 2030)	0	2	4
Woonruimte voor arbeidsmigranten**	toename aantal woonruimten voor arbeidsmigranten vanaf 2020 (doel: minimaal 140 extra woonruimten in 2030)	35	15	0
Realisatie sociale koopwoningen**	aantal nieuwe sociale koopwoningen dat gereed is gemeld vanaf 2020 (doel: 400 extra sociale koopwoningen in 2030)	PM	15	0
Gemiddelde inschrijvingsduur sociale huurwoningen**	gemiddelde inschrijvingsduur bij verhuring in jaren (doel: lager dan 7,3 in 2030)	NB	7,9	7,7
Slagingskans sociale huurwoning**	aantal verhuringen in sociale sector gedeeld door aantal actief woningzoekenden in sociale huursector in % (doel: slagingskans groter dan 1% in 2030)	NB	1,1	1,1
Levensloopbestendige woningen nabij voorzieningen**	aantal nieuwe levensloopbestendige woningen nabij voorzieningen(centrum, Kernkwartier) dat gereed is gemeld vanaf 2020 (doel: 150 extra levensloopbestendige woningen in 2030)	PM	0	37
Duurzame woningvoorraad**	% woningen met label A of B ten opzichte van het totaal aantal woningen waarvoor een energielabel is afgegeven (doel: 60% in 2030)	57	60	65
Niet-duurzame woningvoorraad**	% woningen met label E of slechter ten opzichte van totaal aantal woningen waarvoor een energielabel is afgegeven (doel: 0% in 2030)	7	6	5
Duurzame woningvoorraad corporaties**	% woningen met label A ten opzichte van de totaal aantal woningen in eigendom van woningcorporaties (doel: 100% in 2030)	PM	48	50
Woningen met geregistreerde zonnepanelen**	aantal woningen met geregistreerde zonnepanelen ten opzichte van totaal aantal woningen	PM	37	35

* verplichte indicator op grond van BBV

** in 2023 voor het eerst opgenomen

*** daling komt door geplande sloop Vinkenhofjes en Oranjebuurt

Algemene opmerking: cijfers woningbouw wisselen sterk door de tijd en moeten dan ook worden gezien als een momentopname.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
0.10 Mutaties reserves programma 5	2.037	175	175	175	175	175
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	206	238	227	227	227	227
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	54	54	54	54
7.5 Begraafplaatsen	209	246	287	287	287	286
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.505	1.420	1.550	1.549	1.549	1.474
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	5.234	24.870	6.372	29.612	5.354	5.442
8.3 Wonen en bouwen	1.512	2.092	1.419	1.365	1.864	1.859
Totaal Lasten	10.702	29.040	10.085	33.270	9.510	9.518
Baten						
0.10 Mutaties reserves programma 5	1.172	506	221	172	218	146
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	81	257	182	182	182	182
7.5 Begraafplaatsen	272	280	280	280	280	280
8.1 Ruimte en leefomgeving	182	0	0	0	0	0
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	6.900	25.045	6.547	29.787	5.529	5.617
8.3 Wonen en bouwen	742	873	774	774	774	774
Totaal Baten	9.349	26.961	8.003	31.194	6.982	6.999
Saldo (baten -/lasten)	-1.353	-2.079	-2.081	-2.076	-2.528	-2.520

Voorgestelde aanpassingen

Onderstaand de voorgestelde budgetaanpassingen van dit programma. Bedragen zijn in € waarbij negatieve bedragen een nadeel zijn en positieve bedragen een voordeel.

5. Wonen & Leefomgeving	2025	2026	2027	2028
Werkbudget ruimtelijke ordening	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Lagere opbrengsten verkoop snippergroen	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
Onderhoud en exploitatie woonwagens	-50.000			
Indexeringen ten laste van stelpost inflatie	-14.520	-14.520	-14.520	-14.520
Indexering leges ten gunste van stelpost inflatie	21.714	21.714	21.714	21.714
Aanpassing kapitaallasten vanwege actualisatie investeringen en herrekening rente	20.003			

Totaal programma 5	-122.803	-92.806	-92.806	-92.806
--------------------	----------	---------	---------	---------

Toelichtingen

Werkbudget ruimtelijke ordening

Dit was al opgenomen in de Kadernota 2025.

Het bestaande budget wordt ingezet als werkbudget bij de start van ruimtelijke ontwikkelingen of beleid wat niet of niet direct kan worden doorbelast aan derden. Het betreft met name inhoudelijke adviezen en diensten van specialisten met betrekking tot planologie en grondzaken. Vanwege stijgende tarieven van leveranciers en stijging van het aantal ruimtelijke vraagstukken (o.a. door de woningbouwversnelling) voorzien wij dat het huidige structurele budget niet meer toereikend zal zijn.

Lagere opbrengst verkoop snippergroen

Gezien de reeds verkochte stukken snippergroen is het de verwachting dat de aanvragen tot aankoop van snippergroen zullen afnemen. Daarnaast zijn er ook minder stukken snippergroen die in aanmerking komen voor verkoop.

Onderhoud en exploitatie woonwagens

Aangezien de herontwikkeling van woonwagenlocatie Bosweg nog in voorbereiding is en in 2025 nog niet gerealiseerd zal zijn, en nog gestart dient te worden met de voorbereiding van de herontwikkeling van woonwagenlocatie Kremersbos, is in 2025 nog incidenteel onderhoudsbudget nodig. Tot het moment van herontwikkeling is zowel incidenteel als planmatig onderhoud nodig op beide woonwagenlocaties. Gezien de slechte staat van onderhoud van diverse woonwagens en bergingen zijn de kosten voor onderhoud hoog.

Indexeringen

Voor indexeringen beschikken we over een stelpost die is opgenomen in programma 8. De indexering van de leges voegen we weer aan de stelpost toe.

Kapitaallasten

De (eenmalige) afname van de kapitaallasten in 2025 houdt verband met actualisatie van investeringen.

Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer

Portefeuillehouder(s)

S. Löwik en P. Kok

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Nuenen behouden en ontwikkelen als leefbare woongemeente waarbij geen afbreuk wordt gedaan of waarbij een bijdrage wordt geleverd aan onze kernkwaliteiten (groen, dorps, rustig en gezellig).	1. Hogere kwaliteit van de groene woonomgeving
	2. Hogere kwaliteit van onze natuurwaarden
	3. Minder wateroverlast als gevolg van ernstige regenval op de plekken die daarvoor gevoelig zijn
	4. Meer regenwater in het gebied bufferen onder meer om grondwaterstand positief te beïnvloeden
	5. Verkeersveiliger woon- en leefomgeving
Robuuste en biodiverse groenstructuren	6. Meer ruimte voor spelen, bewegen en ontmoeten voor alle leeftijden
	7. Betere bescherming van waardevolle groenstructuren
	8. Meer biodiversiteit
Borgen van de bereikbaarheid, behouden en waar mogelijk verbeteren van de leefbaarheid en verbeteren van de omgevingskwaliteit	9. Meer middelen en capaciteit beschikbaar stellen om uitvoering te kunnen geven aan voorkeursvariant van de Bundelroutes
Bevorderen van een gezonde leefomgeving	10. Betere luchtkwaliteit en minder geluidshinder
Bewustwording van hergebruik van spullen	11. Meer stimuleren van afval scheiden en hergebruik

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beleidsplan Openbare verlichting 2018-2027	2018 - 2027	juli 2017	eind 2027
Beheerplan Wegen 2022-2026	2022 - 2026	maart 2021	2026
verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023	2019 - 2023	december 2018	2026
Subsidieverordening afkoppelen hemelwater	2021 e.v.	december 2020	november 2024
Verordening Ondergrondse Infrastructuur	2015 e.v.	februari 2015	onbepaald
Beleidsplan Spelen en bewegen	2017 - 2020	juli 2017	onbepaald
Groenbeheerplan	2020 - 2026	december 2019	2026
Bomenbeleidsplan	2017 - 2031	februari 2017	2031
Groenstructuurplan	2011 - 2020	november 2010	onbepaald
Beheerplan gemeentebossen	2023 - 2028	december 2023 (vastgesteld door het college)	2028
Biodiversiteitsplan inclusief uitvoeringsprogramma	-	-	2025
Mobiliteitsvisie Nuenen, uit te werken in beleidsmodules	2018 e.v.	december 2017	onbepaald
Beleidsmodules per vervoerswijze (uitwerking Mobiliteitsvisie)	2019 e.v.	december 2019	onbepaald
Businesscase 2024 - 2028 Blink	2024 - 2028	begin 2024 (vastgesteld door AB Blink)	onbepaald
Afvalstoffenverordening Nuenen 2016	onbepaald	maart 2016	onbepaald
Beheerplan Civiele kunstwerken	2020 - 2024	februari 2020	eind 2024 (vaststelling door het college)
Nota bodembeheer en Nota bodembeheer PFAS	2021 e.v.	juli 2021	onbepaald
Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 Metropoolregio Eindhoven	2022 e.v.	december 2021	onbepaald
Beleid grootschalige opwek zonne- en windenergie	2023	juni 2023	eind 2026
Beleid laadinfrastructuur	geen einddatum	juli 2018 (vastgesteld door het college)	2025
Voorkeursalternatief studie (verkeers)leefbaarheid en bereikbaarheid Bundelroutes Nuenen	2021	november 2021	onbepaald
Beheerplan speelvoorzieningen	2011-2020	2011	2025

Wat gaan we daarvoor doen?

Nuenen behouden en ontwikkelen als leefbare woongemeente waarbij geen afbreuk wordt gedaan of waarbij een bijdrage wordt geleverd aan onze kernkwaliteiten (groen, dorps, rustig en gezellig).

1. Hogere kwaliteit van de (groene) woonomgeving

In 2025 starten we met het opstellen van een nieuw groenbeleidsplan.

We willen blijven investeren in een groene woonomgeving. Hiervoor nemen we groenstructuren die vanuit cultuurhistorie en/of vanuit de ecologische verbindingsfunctie waardevol zijn op in de omgevingsprogramma's en omgevingsplannen. Bij individuele planontwikkelingen zorgen we voor een geschikte inpassing, passend bij de omgeving.

Op het gebied van energievoorziening werken we aan een veiliger en duurzamer Nuenen. Wat betreft de verlichting in de openbare ruimte zetten we de in 2024 opgestarte werkzaamheden door om in 2025 alle nog aanwezige conventionele armaturen versneld te vervangen door led-armaturen. Hiervoor is budget opgenomen in de begroting.

2. Hogere kwaliteit van onze natuurwaarden

Binnen het project Dommeldal uit de Verf ronden we een inrichtingsplan voor het Natuurwerk Brabant ten zuiden van Eeneind af. Dit gebied vormt een eenheid met de Urkhovense Zeggen en het Hulsterbroek.

Daarnaast starten we met een inrichtingsplan voor het Dommelpark dat een eenheid vormt met het Eckart Bos. De subsidieprogramma's Stimuleringsregeling Landschap en ErvenPlus blijven in 2025 doorlopen. Samen met het Waterschap de Dommel wordt gestreefd om de Hoodonksche Beek geheel als ecologische verbindingszone in te richten.

Samen met de gemeenten Son en Breugel en Geldrop-Mierlo wordt verkend of we kunnen samenwerken in het programma Basis Kwaliteit Natuur. Dit programma brengt bestaande en mogelijke leefgebieden van algemene soorten in beeld. Hiermee kunnen we acties ondernemen om de basiskwaliteit weer op orde te krijgen.

3. Minder wateroverlast als gevolg van ernstige regenval op de plekken die daarvoor gevoelig zijn

In 2025 starten we met het opstellen van een nieuw Water- en Rioleringsplan. Hierin worden knelpunten in het riool- en watersysteem inzichtelijk gemaakt, kaders gesteld en doeltreffende maatregelen geprogrammeerd. Het Systeemoverzicht Stedelijk Water (SSW) vormt de basis voor deze verdere beleidsontwikkeling.

Separaat start in 2025 de voorbereiding van een aantal regenwaterstructuren om wateroverlastlocaties aan te pakken. In de begroting staan hiervoor de projecten Brabantring / Heikampen (beiden gedeeltelijk) en de regenwaterstructuur Kernkwartier en omgeving opgenomen.

4. Meer regenwater in het gebied bufferen onder meer om grondwaterstand positief te beïnvloeden

Bij nieuwbouwprojecten worden voorzieningen, zoals infiltratieriolering of wadi's, aangelegd voor de opvang en infiltratie van regenwater.

We starten in 2025 met de voorbereiding van diverse investeringsprojecten met verdere klimaatadaptieve maatregelen, die gedeeltelijk gefinancierd worden met de middelen die we ontvangen van het Rijk. Het betreft onder andere maatregelen in Nuenen Zuid en industrieterrein Eeneind.

Via de afkoppelsubsidie stimuleren we het afkoppelen van verhard terrein voor bedrijven en particulieren. Het afkoppelen ontlast de bestaande riolering en zorgt voor aanvulling van het grondwater. We willen de subsidieregeling, in overeenstemming met het coalitieakkoord, in 2025 uitbreiden met onder andere de vergroening en 'ontharding' van percelen. De hiervoor vereiste wijziging van de verordening loopt parallel aan de begrotingscyclus.

Deze maatregelen dragen gezamenlijk bij aan het vasthouden van water en verhogen van de grondwaterstand tijdens een langdurige droge periode.

5. Verkeersveiliger woon- en leefomgeving

De aanpak van verkeersveiligheid krijgt op verschillende manieren aandacht. Duurzaam Veilig is het leidende principe bij alle projecten, bij de inrichting van de openbare ruimte en het gebruik daarvan. In de Top-16 zijn prioriteiten vastgesteld van objectief en subjectief onveilige situaties (2019). Het voornemen is deze Top-16 te actualiseren in 2025 op basis van de beschikbare data. Op basis daarvan kan de inzet van middelen voor kleine maatregelen beter toegespitst worden op knelpunten. Hiervoor is jaarlijks budget aanwezig in de begroting. Op iets langere termijn is de reconstructie van een deel van de Brabantring in de begroting opgenomen. We gaan in 2024/ 2025 ook aan de slag met het parkeerbeleid. In 2025 besteden we specifieke aandacht aan verkeersveiligheid rondom scholen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Robuuste en biodiverse groenstructuren

6. Meer ruimte voor spelen, bewegen en ontmoeten voor alle leeftijden

We leggen de bovenwijkse beweegvoorziening Lissevoort (Jeugdparc Lissevoort) aan voor kinderen vanaf circa 12 jaar. Via inwonersparticipatie is het ontwerp tot stand gekomen. We starten we begin 2025 met de uitvoering van dit jeugdparc. De kapitaallasten daarvan zijn opgenomen in de begroting. Ook gaan we verder met de uitvoering van het beleidsplan Spelen en Bewegen in één of twee van de wijken die nog niet aan de beurt zijn geweest.

7. Betere bescherming van waardevolle groenstructuren

We focussen vooral op het behouden van de waardevolle groenstructuren. Hiervoor gebruiken we het in de begroting opgenomen bedrag om bomen die aan het einde van hun levensduur zijn te vervangen door nieuwe bomen. Daarmee zorgen we voor een prettige leefomgeving met een robuuste groenstructuur. Ook maken we een koppeling met de omgevingsprogramma's, zodat we een goede borging creëren in het kader van wet- en regelgeving.

8. Meer biodiversiteit

In 2024 is een start gemaakt met het biodiversiteitsplan. Dit wordt in 2025 afgerond. Zodra we de visie en ambities hebben vastgesteld, koppelen we hieraan een uitvoeringsprogramma, met meetbare doelstellingen vanuit die visie en ambitie. Het uitvoeringsprogramma, inclusief benodigde (financiële) middelen, leggen we daarna voor aan de raad.

Om in 2025 een start te kunnen maken met de uitvoering van het biodiversiteitsplan is hiervoor een budget van € 50.000 opgenomen in de begroting.

Wat gaan we daarvoor doen?

Borgen van de bereikbaarheid, behouden en waar mogelijk verbeteren van de leefbaarheid en verbeteren van de omgevingskwaliteit

9. Meer middelen en capaciteit beschikbaar stellen om uitvoering te kunnen geven aan de voorkeursvariant van de Bundelroutes

Vanaf 2024 geven we uitvoering aan het maatregelenpakket VKA Bundelroutes om zodoende de leefbaarheid en bereikbaarheid van Nuenen in de regio te verbeteren. Lokaal verbetert de bereikbaarheid voor autoverkeer, onder andere door een extra ontsluiting op de A270. Met het VKA wordt optimaal ingezet op het faciliteren van fietsgebruik en openbaar vervoer om zodoende de groei van autoverkeer te temperen. De maatregelen zorgen ervoor dat de leefbaarheid (lucht en geluid) in de gemeente verbetert. Het VKA bevat daarnaast een geluidswerende voorziening langs een deel van de A270.

Verder is de gemeente Nuenen kartrekker voor de tracéstudie snelfietsroute Gemert – Eindhoven. Dit onderzoek moet leiden tot een bestuursovereenkomst (BOK) met buurgemeenten en provincie. De nadere uitwerking, voorbereiding en realisatie van het voorkeustracé vinden plaats in het kader van het VKA Bundelroutes en Nuenen-West.

De begroting bevat de middelen die nodig zijn om de komende 4 tot 5 jaar uitvoering te geven aan het maatregelenpakket VKA Bundelroutes. Deze bestaan uit de kosten voor realisatie en voorbereiding, inclusief ambtelijke inzet.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bevorderen van een gezonde leefomgeving

10. Betere luchtkwaliteit en minder geluidshinder

De mogelijkheden om luchtkwaliteit te verbeteren -naast uitvoering van het VKA Bundelroutes- zijn beperkt. We toetsen de uitvoering van maatregelen aan de wettelijke normen tenzij een strengere norm vastgesteld is. Zoals in de Omgevingsvisie is opgenomen, zou eerst onderzoek naar verdere verbeteringen van leefbaarheid (met name geluid) nodig zijn alvorens tot aanscherping van beleid te komen en bovenwettelijke maatregelen te overwegen.

Rapportages van AiREAS geven inzicht in de beperkingen van metingen. Ze kunnen zorgen voor inzicht in ons handelen, maar metingen verbeteren de luchtkwaliteit zelf niet. De lopende deelname aan een pilot zal duidelijk maken of aansluiting bij het Schone Lucht Akkoord (SLA) gewenst is en de gemeente in 2025 gebruik wil maken van kennis, ervaring en budget van de Provincie voor projecten en maatregelen.

Om de CO₂-uitstoot te beperken gaan we uitvoering geven aan het beleid grootschalige energieopwekking uit zon en wind. Daarmee leveren we een bijdrage aan de regionale doelen, zoals benoemd in de Regionale Energie Strategie 1.0. Hoe we dit willen doen en stimuleren, nemen we op in het uitvoeringsprogramma Duurzaamheid. Vanuit het Rijk ontvangen we klimaatgelden / subsidie klimaat (CDOKE) die we hiervoor willen inzetten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bewustwording van hergebruik van spullen.

11. Meer stimuleren van afvalscheiding en het hergebruik

Het opzetten van een Circulair Ambachtscentrum wordt verder uitgewerkt met de samenwerkingspartners. Op de 4 verschillende materiaal-en goederenstromen zullen pilots ingezet worden om te komen tot permanente circulaire stromen.

De pilot met betrekking tot de effectiviteit (scheidingsgedrag) en efficiëntie (inzamelkosten) van de ondergrondse containers in Nuenen West en Gerwen (de zogenoemde "VANG-eilanden") loopt door tot eind 2025. Daarna volgt een evaluatie.

In het kader van het maken van meer fundamentele keuzes gericht naar de toekomst toe kijken we in 2025 verder naar het kostenniveau in combinatie met het serviceniveau van onze huishoudelijk afvalinzameling.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

BLINK

Onze gemeente werkt in de Gemeenschappelijke Regeling Blink samen met 8 andere gemeenten aan het doelmatig uitvoeren van de afvalinzameling en de reinigingstaken. Ook verzorgt Blink het beheer van de milieustraat en het transport en verwerking van de daar vrijkomende afvalstoffen. Blink draagt onder meer bij aan onze doelstellingen op het gebied van het stimuleren van afvalscheiding en bevorderen van hergebruik.

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)

De ODZOB voert onder regie van de gemeente alle milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) uit. Hiervoor wordt jaarlijks een werkprogramma afgesproken. De basis van het werkprogramma komt voort uit een regionale overeenkomst waarbinnen voor de deelnemende gemeenten dezelfde kaders gelden.

De ODZOB wordt ook ingezet voor sectorale adviestaken, zoals bodem, geluid, lucht, asbest etc. Deze zijn in veel gevallen gelieerd aan ruimtelijke ontwikkelingen en de verschillende bouwprojecten in Nuenen. Ook voor de omgevingsprogramma's en -plannen is input vanuit de ODZOB nodig.

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Binnen de Metropoolregio Eindhoven (MRE) werken we samen onder andere aan (sub)regionale opgaven op het gebied Mobiliteit. Om de bereikbaarheid in de Brainportregio te verbeteren zijn er afspraken gemaakt met het Rijk, de provincie en de regio over het maatregelenpakket Bereikbaarheid Brainport en de bekostiging daarvan. Daarnaast wordt er gesproken over een aanvullend maatregelenpakket, waar naar verwachting in 2024 afspraken over gemaakt worden. De verwachting is dat in 2023 de bekostigingssystematiek wordt vastgesteld op basis waarvan de kosten verdeeld worden tussen alle betrokken partners bij een specifiek project. Vanuit Nuenen wordt verwacht een bijdrage te leveren in de kosten voor het Korte termijn maatregelenpakket mobiliteitstransitie (was al in de begroting 2023 opgenomen, maar de fasering is inmiddels gewijzigd en deze nieuwe fasering wordt in deze begroting opgenomen) en het project Multimodale Knoop (bij station Eindhoven). Met deze bijdragen is in deze begroting rekening gehouden.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Fijn huishoudelijk restafval*	kg per inwoner	63	68	63

* verplichte indicator op grond van BBV

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
0.10 Mutaties reserves programma 6	473	250	0	0	0	0
2.1 Verkeer en vervoer	3.897	3.660	3.777	3.918	4.096	4.207
2.2 Parkeren	28	78	114	39	39	39
2.5 Openbaar vervoer	7	8	29	29	29	29
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.779	2.776	2.691	2.671	2.684	2.697
7.2 Riolering	1.032	1.058	672	812	1.012	1.233
7.3 Afval	2.611	2.795	2.773	2.900	3.017	3.139
7.4 Milieubeheer	1.341	1.171	1.019	1.002	969	869
Totaal Lasten	12.167	11.797	11.074	11.371	11.845	12.212
Baten						
0.10 Mutaties reserves programma 6	226	401	148	112	112	12
2.1 Verkeer en vervoer	276	110	102	102	102	102
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	8	0	0	0	0	0
7.2 Riolering	2.037	2.131	2.222	2.360	2.569	2.796
7.3 Afval	3.514	3.622	3.768	3.885	4.006	4.132
7.4 Milieubeheer	571	458	462	454	454	454
Totaal Baten	6.632	6.721	6.702	6.914	7.244	7.496
Saldo (baten +/- lasten)	-5.535	-5.076	-4.372	-4.456	-4.601	-4.716

Voorgestelde aanpassingen

Onderstaand de voorgestelde budgetaanpassingen van dit programma. Bedragen zijn in € waarbij negatieve bedragen een nadeel zijn en positieve bedragen een voordeel.

6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer	2025	2026	2027	2028
Areaaluitbreiding en indexering openbaar groen (deels ten laste van stelpost inflatie, zie programma 8)	400.000	400.000	400.000	400.000

Budget biodiversiteit	-50.000			
Klimaatmiddelen CDOKE lopen door in 2026 e.v. (baten: rijksbijdrage)		435.319	435.319	435.319
Klimaatmiddelen CDOKE lopen door in 2026 e.v. (lasten: besteding)		-	-	-
		435.319	435.319	435.319
Overige indexering ten laste van stelpost inflatie	-70.150	-70.150	-70.150	-70.150
Straatreiniging / afval				
	-	-	-	-
	103.535	113.149	113.322	113.491
Riolering (achterblijvende btw)	438.631	99.631	99.631	99.631
Aanpassing kapitaallasten vanwege actualisatie investeringen	94.249	121.776	104.784	253.274
Kleine aanpassingen	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Totaal programma 6				
	110.805	381.892	399.057	250.736

Toelichtingen

Areaaluitbreiding en indexering openbaar groen

De afgelopen jaren is indexering niet structureel meegenomen in het budget. Verder is de jaarlijkse areaaluitbreiding niet meegenomen in de structurele kosten. Een gedeelte van deze stijging kan gedekt worden uit de stelpost inflatie.

Biodiversiteit

In 2025 wordt het biodiversiteitsplan voorgelegd aan de raad. Voor de uitvoering hiervan zijn nog geen middelen gereserveerd. Om na de vaststelling van het plan voorspoedig met de uitvoering te kunnen beginnen is budget opgenomen in de begroting 2025.

Indexering

Voor indexeringen beschikken we over een stelpost die is opgenomen in programma 8.

Straatreiniging / afval

Het negatieve bedrag bij Straatreiniging / afval 2025 bestaat uit een nadeel van € 119.603 bij Straatreiniging en een voordeel van € 16.068 zijnde achterblijvende BTW.

Riolering (achterblijvende btw)

In de begroting 2024 was de btw niet over juiste jaren geëgaliseerd waardoor toen een groot nadeel ontstond in de meerjarenraming voor 2025. Dit is in deze begroting rechtgetrokken waardoor nu een voordeel ontstaat voor 1 jaar maar per saldo hetzelfde saldo oplevert als de andere jaren.

Aanpassing kapitaallasten vanwege actualisatie investeringen

De lagere kapitaallasten zijn het gevolg van het realistischer ramen en prioriteren van investeringen. De hogere rente is hierin verrekend.

Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie

Portefeuillehouder(s)

B. van Stiphout, S. Löwik en P. Kok

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Toekomst bestendig centrum	1. Levendiger, aantrekkelijker en compacter maken van het centrum
Duurzame bedrijventerreinen	2. Duurzamere bedrijventerreinen en bedrijvigheid
Vrijtijdsbesteding in balans	3. Meer toeristische aantrekkingskracht
Natuurlijke en economische kwaliteit in het buitengebied	4. Hogere kwaliteit van het natuur-inclusief agrarisch landschap
	5. Betere ondersteuning aan agrarische ondernemers bij omschakeling en/of nevenfuncties bij hun bedrijf

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Intergemeentelijke structuurvisie Rijk van Dommel en Aa	2011 e.v.	juli 2011	n.v.t.
Detailhandelsvisie Stedelijk Gebied Eindhoven	2024 e.v.	september 2015	n.v.t.
Vlekkenplan + Centrum Nuenen 2023	2023 e.v.	september 2023	n.v.t.
Regionale programmering bedrijventerrein Stedelijk Gebied Eindhoven	2021 e.v.	september 2021	december 2024
Verordening reclamebelasting	jaarlijks	november 2022	november 2024
Structuurvisie ruimtelijke beeldkwaliteit kern Nuenen - De Wereld van Van Gogh	2019 e.v.	februari 2020	n.v.t.
Toekomststrategie "Groots, een hoogstaand en toegankelijk voorzieningen aanbod in het Stedelijk Gebied Eindhoven"	201 e.v.	juli 2021	n.v.t.
Omgevingsvisie Nuenen	2021 e.v.	september 2021	onbepaald
Nota Duurzaamheid	2019-2023	december 2019	zomer 2025
Transitievisie Warmte voor de gemeente Nuenen	2021 e.v.	september 2021	2026
Regionale Energie Strategie (RES) 1.0 Metropoolregio Eindhoven	2022 e.v.	december 2021	onbepaald
Beleidsnota Erfgoed 'Bouwstenen voor de toekomst'	2023 e.v.	oktober 2023	onbepaald

Wat gaan we daarvoor doen?

Toekomst bestendig centrum

1. Levendiger, aantrekkelijker en compacter maken van het centrum

Het Vlekkenplan+ Centrum Nuenen is de stevige basis onder de ontwikkelingen in het centrum. De gemeente werkt nadrukkelijk samen met vastgoedeigenaren in het centrum. Dit vanuit een faciliterende rol om de doorontwikkeling van het centrum aan te jagen. De samenwerking met de Stichting Centrummanagement Nuenen wordt onverkort doorgezet.

Wat gaan we daarvoor doen?

Duurzame bedrijventerreinen

2. Duurzamere bedrijventerreinen en bedrijvigheid

Aan het uitvoeringsprogramma 'Duurzame bedrijvigheid' wordt in 2025 verder uitvoering gegeven. In contact en overleg met de ondernemers vullen we het uitvoeringsprogramma aan met activiteiten waar behoefte aan is. De pilot Energiehub Regisseur is opgestart in 2024, hierbij wordt geïnventariseerd of het onderling delen van energie op een bedrijventerrein wenselijk en financieel haalbaar is voor de bedrijven. Deze pilot zal gedurende 2 jaar draaien.

In 2025 werken we samen met de ondernemers aan de kwaliteit van bedrijventerreinen door de uitwerking van acties benoemd onder het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). Tegelijkertijd zetten we in op een professionaliseringslag van de organisatiegraad op de verschillende bedrijventerreinen. We gebruiken € 50.000,- uit de bestemmingsreserve Parkmanagement om hiervoor een kwartiermaker voor aan het werk te zetten. Dit doen we voor twee jaar, waarna we dit evalueren. Voor bedrijventerrein Berkenbos zijn de voorbereidende werkzaamheden voor het omgevingsprogramma in 2024 gestart. In 2025 geven we daar vervolg aan en wordt nadrukkelijk samen met de ondernemers vorm gegeven aan de inhoud van het omgevingsprogramma. In de regio is in 2024 gewerkt aan de totstandkoming van de regionale programmering werklocaties, deze is ook ter besluitvorming aangeboden aan de 21 gemeenteraden. In 2025 gaan we verder met de uitwerking en uitvoering van de programmering waarbij nadrukkelijk aandacht is voor de kwaliteit van bestaande terreinen en onderwerpen als revitalisering en intensivering. In 2024 is voor Eeneind West vanuit de provincie goedkeuring gegeven in het kader van de Wet natuurbescherming en is daarna de omgevingsvergunning voor het bouwen vanuit de gemeente verstrekt. We verwachten in 2025 bezig te zijn met de behandeling van bezwaar- en beroepsprocedures. De afwikkeling van de aanvraag van de stikstofvergunning ligt nog steeds stil, in afwachting van nieuwe ontwikkelingen in Rijks- en Provinciaal beleid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vrijtijdsbesteding in balans

3. Meer passende toeristische en recreatieve voorzieningen

In 2024 is een merkpropositie (villagemarketing) afgerond. We kiezen ervoor om de doorvertaling hiervan in het vrijetijdsbeleid, te temporiseren en hier niet mee te starten in 2025.

In 2024 is gestart met de voorbereiding van het opstellen van een evenementenvisie en -beleid. In 2025 geven we hier vervolg aan.

In 2025 geven we verder uitvoering aan het erfgoedbeleid dat eind 2023 is vastgesteld. Voor meerdere locaties en gebouwen met een hoge archeologische verwachting voeren we onderzoek uit. Voor 'wederopbouw en Post 65 gebouwen' gaat het om de monumentale aanwijzing, voordat deze panden worden afgebroken en verdwijnen. Dit wordt gestimuleerd vanuit de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE), omdat de waarde van deze panden vaak onderschat wordt. Op de Rietmussen aan de Dommel is het een onderzoek naar een vermoedelijke Romeinse Tempel. Voor de begraafplaats bij de oude Toren aan de Tomakker gaat het om het opknappen en openstellen voor het publiek. Hiervoor reserveren we structureel een budget van € 50.000,-.

In 2025 wordt door de Metropoolregio Eindhoven verder gewerkt aan het budgettair neutraal uitvoeren van de ontwikkelvisie voor Landgoed Gulbergen. Uitgangspunt van Nuenen is dat de toekomstige ontwikkeling past binnen onze Omgevingsvisie, het Verstedelijkingsakkoord van het Stedelijk Gebied Eindhoven en de Ontwikkelstrategie van de Metropool Regio Eindhoven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Natuurlijke en economische kwaliteit in het buitengebied

4. Hogere kwaliteit van het natuur-inclusief agrarisch landschap

Naar verwachting heeft het Van Gogh Nationaal Park in 2025 de status als Nationaal Park Nieuwe Stijl. Binnen het VGNP lopen twee projecten met directe invloed op het verhogen van meer biodiversiteit in het agrarisch landschap, te weten: Brabant Bodem en Groenblauwe dooradering. Ook lopen in 2025 de subsidieregelingen Stimuleringsregeling Landschap en de Subsidieregeling ErvenPlus door.

In 2025 werken we verder aan het omgevingsprogramma Landelijk Gebied waarin o.a. wordt gekeken welke instrumenten er nodig zijn om de agrarische ondernemers stappen te laten zetten naar het behoud en versterken van een meer natuurinclusief bedrijfsproces. Dit omgevingsprogramma wordt samen met de agrarische sector opgesteld.

5. Betere ondersteuning aan agrarische ondernemers bij omschakeling en/of nevenfuncties bij hun bedrijf

In 2025 werken we verder aan het omgevingsprogramma Landelijk Gebied. Omdat we een afname van het aantal agrarische ondernemers verwachten moeten we samen met de agrarische ondernemers kijken welke functies passend zijn om toch een gezonde economie in ons buitengebied te handhaven.

Beleidsindicatoren

Naam	Indicator	Jaarrekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Aantal banen in de recreatie en toerisme sector	aantal banen	29,1	23	30
Kantoorgebouwen met energielabel C of hoger	% van totaal aantal kantoorgebouwen met energielabel C of hoger	80	60	85
Bezoekersaantallen Van Gogh Village Museum	aantal	34.266	32.500	40.000
Opbrengst toeristenbelasting	€	26.706	24.150	24.150

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Metropoolregio Eindhoven (MRE)

Binnen deze samenwerking wordt er gewerkt aan een solide en duurzame economische structuur binnen de regio. Met gelden uit het Stimuleringsfonds wordt het innovatievermogen in het brede MKB gestimuleerd. Ook Nuenense ondernemers kunnen hiervoor in aanmerking komen.

Metropoolregio Eindhoven en de gemeenten Geldrop-Mierlo en Nuenen trekken gezamenlijk op om Landgoed Gulbergen te ontwikkelen.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
0.10 Mutaties reserves programma 7	850	0	0	0	0	0
3.1 Economische ontwikkeling	189	283	289	239	189	189
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	46	38	37	37	37	37
3.4 Economische promotie	61	137	84	84	84	84
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	655	1.038	1.148	1.788	1.476	1.470
5.4 Musea	50	53	65	65	65	65
5.5 Cultureel erfgoed	12	13	126	126	126	126
Totaal Lasten	1.863	1.562	1.749	2.340	1.977	1.971
Baten						
0.10 Mutaties reserves programma 7	869	105	50	264	214	214
3.1 Economische ontwikkeling	11	5	9	9	9	9
3.4 Economische promotie	51	35	35	35	35	35
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	42	18	18	18	18	18
Totaal Baten	972	162	112	325	275	275

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo (baten +/- lasten)	-891	-1.400	-1.638	-2.015	-1.702	-1.696

Voorgestelde aanpassingen

Onderstaand de voorgestelde budgetaanpassingen van dit programma. Bedragen zijn in € waarbij negatieve bedragen een nadeel zijn en positieve bedragen een voordeel.

7. Economie, Toerisme & Recreatie	2025	2026	2027	2028
Parkmanager (ten laste van bestemmingsreserve)	-50.000	-50.000		
Dekking bestemmingsreserve voor parkmanager	50.000	50.000		
Uitvoeringsbudget erfgoedbeleid	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Opstellen evenementenvisie en -beleid	-50.000			
Overige indexering ten laste van stelpost inflatie	-33.100	-33.100	-33.100	-33.100
Totaal programma 7	-133.100	-83.100	-83.100	-83.100

Toelichtingen

Parkmanager (dekking bestemmingsreserve)

Zie toelichting duurzamere bedrijventerreinen en bedrijvigheid.

Uitvoeringsbudget erfgoedbeleid

Zie toelichting meer passende toeristische en recreatieve voorzieningen.

Opstellen evenementenvisie en -beleid

Budget benodigd voor de totstandkoming van de evenementenvisie en het -beleid, zie toelichting meer passende toeristische en recreatieve voorzieningen.

Indexering

Voor indexeringen beschikken we over een stelpost die is opgenomen in programma 8.

Programma 8. Financiën & Belastingen

Portefeuillehouder(s)

B. van Stiphout

Wat willen we bereiken?

Beoogd maatschappelijk effect	Doelstellingen
Goed en degelijk financieel beleid	1. Goede bewaking van de financiële consequenties van besluitvorming en uitvoering op het verloop van de meerjarenbegroting
Lastendruk passend bij voorzieningenniveau	2. Afstemming van lasten voor inwoners/bedrijven op de kosten voor het voorzieningenniveau

Relevante beleidsnota's in dit programma

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Financiële verordening 2023	2023 e.v.	december 2023	onbepaald
Nota reserves en voorzieningen	2019 e.v.	februari 2019	onbepaald
Nota risicomanagement en weerstandsvermogen	2015 e.v.	februari 2015	onbepaald
Nota activering, waardering en afschrijving	2006 e.v.	januari 2006	onbepaald
Belasting-/legesverordeningen	jaarlijks	november 2023	eind 2024

Wat gaan we daarvoor doen?

Goed en degelijk financieel beleid

1. Goede bewaking van de financiële consequenties van besluitvorming en uitvoering op het verloop van de meerjarenbegroting

Deze ambitie komt uit het collegeprogramma; inmiddels hebben we meerdere verbeteringen doorgevoerd met betrekking tot budgetbeheer en daar gaan we in 2025 mee door. In ieder raadsvoorstel dat een begrotingswijziging bevat geven we duidelijk het effect op het jaarresultaat en/of reserves weer. In de tussentijdse rapportages laten we ook het begrotingssaldo zien en de stand van reserves, voor zover gewijzigd.

Door goed budgetbeheer raken we meer 'in control'. We proberen tegenvallers op de ene plek te compenseren met meevallers elders, zodat we in totaliteit zo veel mogelijk binnen de begroting blijven.

De begroting 2025 is een financiële uitdaging, mede als gevolg van het rijksbeleid (Voorjaarsnota 2024). In de kadernota 2025 heeft uw raad ingestemd met ons voorstel om de focus te leggen op een structureel sluitende begroting voor het jaar 2025. Dat is gelukt tot zover. Afhankelijk van het financiële perspectief uit de septembercirculaire 2024 bekijken we volgend jaar samen met uw raad of ombuigingen vanaf 2026 nodig zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

Lastendruk passend bij voorzieningenniveau

2. Afstemming van lasten voor inwoners/bedrijven op de kosten voor het voorzieningenniveau

Wij streven naar een kostendekkende afvalstoffen- en rioleringsheffing en een gelijkblijvende onroerendezaakbelasting (OZB). Ook voor de berekening van leges geldt dat zij nooit hoger zijn dan de bijbehorende kosten. Hogere lasten voor inwoners betekenen in principe betere dienstverlening en voorzieningen. Een verlaging van de OZB zou tot gevolg hebben dat er geschrapt moet worden in voorzieningen en dienstverleningsniveau.

Het OZB-tarief verhogen we alleen met het inflatiepercentage. De tarieven worden vervolgens verlaagd als correctie op de gemiddelde waardevermindering van woningen en niet-woningen. We rekenen daarbij met zo actueel mogelijke waardeverminderingen, zodat inwoners optimaal worden gecompenseerd. Het effect daarvan op de WOZ-beschikking is per woning verschillend, afhankelijk van de mate van waardevermindering van de betreffende woning of bedrijf.

Bijdrage verbonden partijen aan dit programma

Dienst Dommelvallei

Dienst Dommelvallei voert de bedrijfsvoeringstaken uit op terrein van financiën en planning & control. Daarmee levert zij een bijdrage aan het opstellen van de begroting en andere P&C documenten, interne controle en rechtmatigheid en dergelijke.

Wat gaat het kosten?

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten opgenomen die aan het programma zijn verbonden. Zowel de baten als de lasten worden als positieve bedragen weergegeven. Het saldo wordt weergegeven als negatief als er meer lasten zijn dan baten en positief als er meer baten zijn dan lasten.

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Lasten						
0.10 Mutaties reserves programma 8	2.027	662	1.228	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	2.200	174	40	280	82	-26
0.5 Treasury	105	136	34	-105	4	83
0.61 OZB woningen	214	147	147	147	147	147
0.62 OZB niet-woningen	56	36	36	36	36	36
0.64 Belastingen overig	165	41	41	41	41	41
0.8 Overige baten en lasten	107	954	747	1.902	3.070	4.687
0.9 Vennootschapsbelasting (Vpb)	-228	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	4.647	2.149	2.273	2.301	3.380	4.968
Baten						
0.10 Mutaties reserves programma 8	1.027	0	0	0	0	0
0.5 Treasury	107	34	56	56	56	55
0.61 OZB woningen	5.365	5.595	5.822	6.056	6.330	6.592
0.62 OZB niet-woningen	1.498	1.536	1.626	1.683	1.750	1.814
0.64 Belastingen overig	85	75	75	75	75	75
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	38.443	40.230	41.929	41.156	42.825	44.469
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	46.525	47.470	49.508	49.026	51.036	53.004
Saldo (baten +/- lasten)	41.878	45.320	47.235	46.725	47.656	48.036

Voorgestelde aanpassingen

Onderstaand de voorgestelde budgetaanpassingen van dit programma. Bedragen zijn in € waarbij negatieve bedragen een nadeel zijn en positieve bedragen een voordeel.

8. Financiën & Belastingen	2025	2026	2027	2028
Onroerendezaakbelasting	56.081	104.930	196.327	262.302
Algemene uitkering: decembercirculaire 2023	293.123	233.479	250.955	266.615
Algemene uitkering: meicirculaire 2024	-45.693	788.813	691.739	698.377
Indexeringen ten laste van stelpost inflatie (tegenhanger andere programma's)	2.699.769	2.757.272	2.784.894	2.394.306
Aanvulling stelpost inflatie	-150.000	-500.000	-200.000	-350.000
Aanvulling stelpost areaaluitbreiding vanuit areaal ozb	-8.769	-20.088	-35.690	-53.408
Aanpassing rente (tegenhanger andere programma's)	602.730	679.710	209.712	-91.942
Storting 75% van positief resultaat 2025 in algemene reserve	-119.578			
Totaal programma 8	3.327.663	4.044.116	3.897.937	3.126.250

Toelichtingen

Onroerendezaakbelasting

De OZB wordt alleen verhoogd met de reguliere vastgestelde index (3,3%) en daarnaast areaaluitbreiding. Dit is een kleine aanpassing ten opzichte van de meerjarenraming vanuit vorig jaar. Zie ook de paragraaf lokale heffingen.

De stijging als gevolg van de indexatie storten we bij in de stelpost inflatie. De areaaluitbreiding voegen we toe aan de stelpost areaaluitbreiding.

Algemene uitkering

Deze bedragen komen voort uit de circulaire van het Rijk. Het gaat om de wijziging in de algemene uitkering die wij van het Rijk ontvangen ten opzichte van de voorgaande circulaire.

Indien deze wijzigingen samenhangen met aanvullende taken en/of kosten voor ons als gemeente hebben we deze kosten meegenomen bij het betreffende programma.

De informatie uit de circulaire wordt altijd met raadsinformatiebrieven gedeeld met de raad. De septembercirculaire 2024 wordt direct na opstellen van deze begroting geanalyseerd en via een raadsinformatiebrief gecommuniceerd, met een voorstel voor verwerking ervan in de begroting 2025.

Indexeringen ten laste van de stelpost inflatie / aanvullingen stelpost inflatie

Bij de programma's 1 tot en met 7 zijn diverse kosten verhoogd als gevolg van loon- en prijsstijgingen. Daarvoor biedt programma 8 dekking vanuit de stelpost inflatie. Deze stelpost wordt gevoed vanuit de circulaire algemene uitkering. Omdat de prijsstijgingen in 2024 en 2025 sterker zijn dan waarvoor we zijn gecompenseerd vanuit het Rijk is een aanvullende storting nodig de komende jaren.

Stelpost areaaluitbreiding vanuit areaal ozb

Zie hierboven bij ozb.

Aanpassing rente

Door de aanpassingen en temporisering van diverse investeringen is de financieringsbehoefte gewijzigd ten opzichte van 2024. De eerste jaren is deze flink verlaagd (zie ook paragraaf financiering). Wel is er een lening geherfinancierd met hogere rentelasten tot gevolg. Omdat met deze hogere lasten al rekening was gehouden vallen per saldo de rentelasten lager uit.

Storting 75% van positief resultaat 2025 in algemene reserve

Om een buffer voor de toekomstige onzekere tijden te vormen is bij de begroting 2023 besloten om 75% van het begrotingsresultaat, mits positief, al bij de begroting in de algemene reserve te storten.

Paragrafen

Lokale heffingen

Inleiding

Deze paragraaf geeft op hoofdlijnen een overzicht van de lokale heffingen en belastingen.

Beleid

Bij het heffen en invorderen van belastingen zijn we onder meer gebonden aan:

- de Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR);
- de Algemene wet bestuursrecht (Awb), (inclusief de algemene beginselen van behoorlijk bestuur);
- de Invorderingswet 1990;
- de Gemeentewet;
- diverse uitvoeringsbesluiten.

De wet geeft duidelijke kaders aan voor de heffing, invordering en kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. We mogen geen uitzonderingen maken op wettelijke regels. Dit om rechtsongelijkheid voor de inwoners te voorkomen.

Het tarievenbeleid is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Geen algemene lastenstijging. De gemiddelde lasten voor de inwoners mogen niet meer toenemen dan de inflatiecorrectie. Lastenverzwaring voor inwoners blijft achterwege en indien mogelijk zullen we gemeentelijke belastingen, tarieven, heffingen en/of leges verlagen.
- We streven naar kostendekkendheid in de tariefstelling voor leges en retributies.
- We hanteren het profijtbeginsel bij de overige heffingen.

In overeenstemming met deze beleidsuitgangspunten stellen wij voor de tarieven voor 2025 als volgt aan te passen:

- Voor de OZB stellen wij voor om de tarieven met de inflatiecorrectie van 3,3% te verhogen, gecorrigeerd voor de WOZ-waardeontwikkeling.
- Ook overige leges en tarieven in de tarieventabel worden verhoogd met de inflatiecorrectie van 3,3%.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

We heffen op grond van artikel 220 van de Gemeentewet twee directe belastingen op de onroerende zaken die binnen de gemeente liggen, de zogenaamde onroerendezaakbelastingen:

- Een gebruikersbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar een onroerende zaak die niet in hoofdzaak tot woning dient, al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht, gebruikt.
- Een eigenarenbelasting van degene die bij het begin van het kalenderjaar van een onroerende zaak het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.

De hoogte van de OZB is afgeleid van de WOZ-waarde (een percentage). Jaarlijks worden nieuwe WOZ-waarden vastgesteld. De aanslagen zijn gebaseerd op de WOZ-waarden met een waardepeildatum die 1 jaar voorafgaand aan het belastingjaar ligt. Er is geen wettelijk maximum gesteld aan de jaarlijkse stijging van de OZB-tarieven.

De tarieven voor 2025 worden bijgesteld aan de hand van de ontwikkeling van de nieuwe WOZ-waarden zodat er sprake is van een gelijkblijvend niveau van de opbrengst onroerendezaakbelastingen, exclusief de areaaluitbreiding en de inflatiecorrectie. In deze paragraaf staan de tarieven volgens een voorlopige berekening, omdat de nieuwe WOZ-waarden nog niet bekend zijn. Het voorstel voor vaststelling van de OZB-tarieven wordt in de raadsvergadering van december 2024 aangeboden aan de raad.

De inschatting van de totale WOZ-waarde voor 2025 (voorlopige stand per 1 augustus 2024) ten opzichte van de werkelijke WOZ-waarde over 2024 is als volgt:

Omschrijving	2024	2025
Totale waarde woningen	5.280.000.000	5.490.153.000
Totale waarde niet-woningen	381.000.000	404.640.000

De belastingcapaciteit heeft een relatie met de inkomsten die een gemeente ontvangt via het gemeentefonds. Hoeveel geld een individuele gemeente uit het gemeentefonds krijgt, hangt namelijk af van de kenmerken en de belastingcapaciteit van de gemeente. De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen. Het aandeel van een gemeente in het gemeentefonds is kleiner naarmate het vermogen om belastingen te heffen groter is. Het gaat hier om de WOZ-waarde van onroerende zaken in de gemeente, berekend tegen een voor alle gemeenten gelijk tarief.

In onderstaande tabel geven we de korting op het gemeentefonds weer ten opzichte van werkelijke opbrengst. We doen dit op basis van de waarde 1-1-2024 omdat dit de laatst vastgestelde waarde is.

Omschrijving	Waarde	Ons tarief	Opbrengst	Kortingstarief	Korting	Saldo
OZB eigenaren woningen	5.280.000.000	0,1058%	5.586.240	0,07120%	3.759.360	1.826.880
OZB gebruikers niet-woningen	311.000.000	0,1955%	608.005	0,15617%	485.689	122.316
OZB eigenaren niet-woningen	381.000.000	0,2436%	928.116	0,20531%	782.231	145.885
			7.122.361		5.027.280	2.095.081

De ramingen voor de baten OZB 2025 zijn als volgt:

Omschrijving	2025
Eigenaren woning	5.814.000
Eigenaren niet-woning	952.000
Gebruikers niet-woning	674.000

Afvalstoffenheffing / reinigingsrechten

De gemeente is verplicht huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. Op grond van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer en de Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten wordt afvalstoffenheffing geheven van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van een perceel waarvoor de gemeente verplicht is huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen. De tarieven van de afvalstoffenheffing zijn verdeeld in twee componenten:

1. Een vast deel: hiertoe behoren kosten die niet in de invloedssfeer liggen van de individuele inwoners zoals de vaste kosten van de milieustraat en de herbruikbare afvalstromen (glas-, papier- en PMD-inzameling);
2. Een variabel deel: het gaat hier om het zogenaamd "de vervuiler betaalt" principe; hoe vaker iemand zijn rest- en gft-afval aanbiedt, hoe hoger de kosten voor deze aanbieder zijn.

Reinigingsrechten worden geheven van niet-woningen (bedrijven) die hebben aangegeven gebruik te maken van de inzameldienst voor huishoudelijke afvalstoffen. Het betreft hier afval dat naar aard en hoeveelheid overeenkomt met huishoudelijk afval.

De tarieven van de afvalstoffenheffing worden bepaald waarbij de geraamde baten niet boven de geraamde kosten uitkomen. Bij het bepalen van de geraamde kosten wordt de volledige BTW over deze kosten meegenomen (artikel 229b van de Gemeentewet). We streven er in de regel naar dat de kosten voor 100% worden gedekt door de opbrengsten uit de heffingen. Omdat de kans op tegenvallers bij Blink reëel is, hebben we het positieve resultaat, dat de afvalbegroting toont, toegevoegd aan de afvalvoorziening.

Voor 2025 stijgen de poorttarieven van de milieustraat en de variabele en vaste afvalstoffenheffing met de gewogen kostenindex van 3,3%.

Voor 2025 gold een structurele bezuinigingsopdracht ter grootte van € 262.000. Verschillende maatregelen zijn hiertoe onder de loep genomen. Door het fors verlaagde kostenniveau van Blink, verlaging van interne personeelskosten, en het vervallen van kostenposten die onontkoombaar zijn (wegvallen aanneemsom Het Goed, contract eindigde per 1 juli 2024; verwijderen blikvangers, zijn overbodig door statiegeldregeling.), is het niet nodig gebleken om bezuinigingen door te voeren die het serviceniveau voor inwoners verlagen.

Rioolheffing

De riolheffing stijgt dit jaar met de gewogen kostenindex van 3,3%. In de huidige meerjarenprognose is dit niveau niet geheel voldoende om de kostenstijgingen te dekken waardoor de stand van de voorziening komende jaren zal dalen. De stand van de voorziening laat dit ook toe. Bij de komende actualisatie van het rioolbeleid zal de meerjarenprognose voor de heffing nader worden bekeken. Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet wordt riolheffing geheven. De riolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een perceel.

De tarieven van de riolheffing worden zodanig vastgesteld dat de geraamde kosten niet boven de geraamde baten uitkomen. Bij het bepalen van de geraamde kosten mag ook de btw over deze kosten meegenomen worden (artikel 229b van de Gemeentewet). We streven er kort gezegd naar dat de kosten voor 100% worden gedekt door de opbrengsten uit de heffingen.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing en riolheffing

Op grond van het BBV zijn gemeenten verplicht de berekening van tarieven van heffingen inzichtelijk te maken. De tarieven en heffingen mogen hoogstens kostendekkend zijn. De geraamde baten mogen niet hoger zijn dan de geraamde lasten (artikel 229b Gemeentewet).

Onderstaande overzichten geven aan dat riolering en afval beide 100% kostendekkend zijn.

Dekkendheid afvalstoffenheffing	2025
Afval taakveld 7.3	
Lasten milieustraat	568.955
Lasten overige afvalstromen	1.940.679
Kapitaallasten	82.346
Mutatie voorziening	180.602
Totaal kosten afval taakveld 7.3	2.772.582
Toerekenbare kosten vanuit andere taakvelden	
Overhead taakveld 0.4	187.662
Kwijtschelding taakveld 6.3	80.000
Straatreiniging taakveld 2.1	262.050
BTW taakveld 0.11*	465.279
Totaal toerekenbaar	994.991
Totaal lasten	3.767.573
Opbrengst afvalstoffenheffing	3.155.318
Baten milieustraat	233.557
Baten overige afvalstromen	378.698
Baten totaal (taakveld 7.3)	3.767.573
Dekkendheidspercentage afval	100%

* De BTW rekenen we conform artikel 229b van de Gemeentewet toe. Deze toerekening is het gevolg van de invoering van het BTW-compensatiefonds in 2003. Vanaf dat moment werd de BTW compensabel en werd tegelijkertijd een uitname uit het gemeentefonds gedaan.

Dekkendheid riolheffing	2025
Riolering taakveld 7.2	
Beheer en onderhoud riolering	1.073.862
Kapitaallasten	463.056
Mutatie voorziening	-864.671
Totaal kosten riolering taakveld 7.2	672.247
Toerekenbare kosten vanuit andere taakvelden	
Overhead taakveld 0.4	314.026
Kwijtschelding taakveld 6.3	45.000
Straatreiniging taakveld 2.1	379.258
Watertaken taakveld 5.7	142.283
BTW taakveld 0.11*	669.000

Totaal toerekenbaar	1.549.567
Totaal lasten	2.221.814
Opbrengst rioolheffing taakveld 7.2	2.221.814
Baten totaal	2.221.814
Dekkendheidspercentage riool	100%

* De BTW rekenen we conform artikel 229b van de Gemeentewet toe. Deze toerekening is het gevolg van de invoering van het BTW-compensatiefonds in 2003. Vanaf dat moment werd de BTW compensabel en werd tegelijkertijd een uitname uit het gemeentefonds gedaan.

Leges

Wanneer de gemeente een bepaalde dienst levert, kunnen daarvoor leges worden geheven. De tarieven worden jaarlijks vastgesteld in de Tarieventabel behorende bij de Legesverordening. Net als riool- en afvalstoffenheffing moeten de tarieven dusdanig worden vastgesteld dat de geraamde baten niet boven de geraamde lasten uitkomen. Bij de vaststelling van een aantal tarieven, zoals voor reisdocumenten, moet rekening gehouden worden met van rijkswege gestelde maximumtarieven. De verschillende leges die worden geheven, worden in principe jaarlijks verhoogd met de daarvoor geldende inflatiecorrectie, met uitzondering van de leges/tarieven die zijn vastgesteld door het Rijk en in MRE-verband.

Kostendekkendheid leges

Op grond van het BBV moeten gemeenten inzichtelijk maken dat de tarieven en heffingen hoogstens kostendekkend zijn.

Per hoofdstuk van de legesverordening is hieronder de kostendekkendheid weergegeven op basis van de geraamde baten en lasten. Per hoofdstuk in de legesverordening wordt gestreefd naar maximale kostendekkendheid, ondanks dat jurisprudentie de legesverordening als één geheel ziet en dus de legesverordening als geheel maximaal kostendekkend mag zijn. Tussen afzonderlijke paragrafen binnen een hoofdstuk mag kruissubsidiëring worden toegepast. Opbrengsten uit leges van een bepaalde paragraaf mogen kosten binnen een andere paragraaf compenseren.

Onderstaande overzichten geven aan dat de leges hoogstens kostendekkend zijn.

De lasten zijn uitgesplitst in salaris, overhead en directe lasten. Hierbij is rekening gehouden met jurisprudentie over hetgeen wel en niet aan de leges mag worden toegerekend.

De salaris- en overheadlasten in hoofdstuk 1 zijn toegerekend vanuit het taakveld 0.2 Burgerzaken.

Op basis van de toegerekende salarislasten is het opslagpercentage voor de overhead bepaald.

De salaris- en overheadlasten in hoofdstuk 2 zijn (voornamelijk) toegerekend vanuit het taakveld 8.3 Wonen en Bouwen, waaronder de bouwvergunningen vallen. Ook hier is op basis van de toegerekende salarislasten de overhead bepaald.

De salaris- en overheadlasten in hoofdstuk 3 zijn voornamelijk toegerekend vanuit het taakveld 0.2 Burgerzaken.

		Baten	Salaris	Overhead	Lasten	Percentage
Hoofdstuk 1	Algemene Dienstverlening	-460.701	449.841	504.992	156.276	41%
Hoofdstuk 2	Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet	-700.089	306.038	343.558	223.398	80%
Hoofdstuk 3	Dienstverlening vallend onder de dienstenrichtlijn en niet vallend onder hoofdstuk 2	-8.938	33.125	36.194	-	13%
	Totaal	-1.169.727	789.003	884.744	379.674	57%

Overige belastingen

Toeristenbelasting

Op grond van artikel 225 van de Gemeentewet wordt toeristenbelasting geheven van diegene die mensen tegen vergoeding laat overnachten onder andere in hotels, pensions, vakantieonderkomens en op vaste standplaatsen. Het geldt alleen als de persoon die hier verblijft geen inwoner van de gemeente is.

Vermakelijkhedenretributie

Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet wordt vermakelijkhedenretributie geheven bij de organisatoren van evenementen waarbij entree wordt geheven. Deze retributie wordt pas geheven als meer dan 2.000 betalende bezoekers het evenement hebben bezocht. Er wordt alleen geheven als er gebruik wordt gemaakt van voorzieningen die door of met medewerking van het gemeentebestuur tot stand zijn gebracht. De tarieven voor 2025 blijven gelijk aan die van 2024.

Reclamebelasting

Reclamebelasting wordt geheven in het vastgestelde centrumgebied ten behoeve van het ondernemersfonds.

Kwijtscheldingsbeleid

De kwijtscheldingsregels zijn vastgelegd in de Invorderingswet 1990 en de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. De gemeente heeft, als gevolg van artikel 255 van de Gemeentewet, slechts op 2 onderdelen beleidsvrijheid:

- De raad kan bepalen dat er helemaal geen dan wel gedeeltelijke kwijtschelding wordt verleend.
- De raad kan regels stellen met betrekking tot de wijze waarop de kosten van bestaan in aanmerking worden genomen die er toe leiden dat in ruimere mate kwijtschelding wordt verleend.

Op grond van het laatste onderdeel heeft de gemeente gekozen voor het voor 100% meenemen van de kosten van bestaan. Het bestaande beleid wordt hiermee voortgezet. Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor de volgende heffingen:

- onroerendezaakbelastingen;
- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing.

Overzicht tarieven

	2023	2024	2025
OZB eigenaar woning	0,1061%	0,1058%	0,1059%
OZB eigenaar niet-woning	0,2392%	0,2436%	0,2431%
OZB gebruiker niet-woning	0,1920%	0,1955%	0,1951%
Afvalstoffenheffing vastrecht (per jaar)	174,00	183,12	189,00
Afvalstoffenheffing 25 liter gft-afval	0,00	0,25	0,25
Afvalstoffenheffing 80 liter gft-afval	1,25	1,25	1,30
Afvalstoffenheffing 140 liter gft-afval	2,25	2,25	2,30
Afvalstoffenheffing 240 liter gft-afval	3,50	3,75	3,85
Afvalstoffenheffing 25 liter restafval	2,50	2,75	2,85
Afvalstoffenheffing 80 liter restafval	8,25	8,75	9,05
Afvalstoffenheffing 140 liter restafval	14,75	15,50	16,00
Afvalstoffenheffing 240 liter restafval	24,75	26,00	26,85
Afvalstoffenheffing 30 liter ondergronds restafval	1,85	2,00	2,05
Afvalstoffenheffing 60 liter ondergronds restafval	3,75	4,00	4,15
Afvalstoffenheffing 60 liter ondergronds gft-afval	0,25	0,25	0,25
Rioolheffing 1-persoonshuishouden	75,00	76,20	79,20
Rioolheffing 2-persoonshuishouden	140,00	141,00	145,80
Rioolheffing 3-persoonshuishouden	205,00	207,00	214,20
Rioolheffing 4-persoonshuishouden	270,00	272,40	281,40
Rioolheffing 5- of meerpersoonshuishouden	330,00	333,60	345,00
Rioolheffing niet-woning 0 - 200m3	140,00	141,60	146,40
Rioolheffing niet-woning 201 - 500m3	487,00	492,00	508,20
Rioolheffing niet-woning > 500 m3	695,00	702,00	725,40

Vergelijking buurgemeenten

In onderstaande tabel worden de eenheden gebruikt die het COELO toepast voor het bepalen van de woonlasten. Onderstaande tabel geeft inzicht in de gegevens over 2024 (afgerond op hele euro's).

	Son en Breugel	Nuenen	Eindhoven	Best	Geldrop-Mierlo
OZB eigenaren woning	0,0770%	0,1058%	0,0937%	0,0841%	0,0659%
OZB eigenaren niet-woning	0,1966%	0,2436%	0,2961%	0,2186%	0,1834%
OZB gebruikers niet-woning	0,1644%	0,1955%	0,2092%	0,1757%	0,1490%
OZB woning	420	591	430	392	311
Afvalstoffenheffing (meerpersoonshuishouden)	335	303	322	369	358
Rioolheffing	210	207	192	190	199
Woonlasten (OZB woning + afvalstoffenheffing + rioolheffing)	965	1.102	944	951	869

Ontwikkeling lokale lastendruk

De gemeentelijke woonlasten bestaan uit de OZB (voor eigenaren), afvalstoffenheffing en rioolheffing. Onderstaande tabel geeft de omvang van de lokale woonlasten voor een gemiddeld huishouden in de gemeente Nuenen aan.

Jaar	2023	2024	2025
WOZ-waarde	459.000	468.000	483.000
Wijziging WOZ-waarde	17,4%	2,0%	3,2%
OZB	487	512	529
Afvalstoffenheffing *)	308	323	334
Rioolheffing **)	140	141	146
Totaal ***)	935	976	1.009
Lastenontwikkeling	4,7%	4,4%	3,3%

*) Uitgangspunt hierbij is het gemiddeld aantal ledigingen restafvalcontainers (8) en gft-afvalcontainers (7) in Nuenen, herrekend naar alsof er alléén 140-liter containers zijn.

***) Uitgangspunt is het gemiddelde aantal personen per huishouden in de gemeente Nuenen: 2,3 afgerond naar een 2-persoonshuishouden.

****) De totale lastendruk 2024 is niet gelijk aan de totale lastendruk 2024 in het rapport van COELO hierboven. Dit komt omdat COELO om een landelijke vergelijking te kunnen maken van andere gemiddelde WOZ-waarden bij OZB, andere gemiddelde aantal ledigingen bij afvalstoffenheffing en andere uitgangspunten bij de rioolheffing uitgaat.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in de financiële positie van de gemeente Nuenen. Hiervoor beschrijven en waarderen we de risico's. Vervolgens zetten we het totaal aan risico's af tegen de aanwezige weerstandscapaciteit. Voor wat betreft het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing hanteren we de uitgangspunten van de 'Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen 2015'. Als laatste worden de financiële kengetallen gepresenteerd.

Beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's

In de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen 2015 wordt het beleidskader voor het weerstandsvermogen beschreven. Dit kader luidt als volgt:

- De gemeenteraad wordt via de planning- en controldocumenten (begroting en jaarrekening) geïnformeerd over de 15 belangrijkste risico's, de beschikbare weerstandscapaciteit en de ratio van het weerstandsvermogen;
- De 'Nota risicomanagement en weerstandsvermogen' wordt als basis gehanteerd voor de opstelling van de verplicht voorgeschreven paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de meerjarenprogrammabegroting en de jaarrekening;
- Uitgegaan wordt van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio > 1);
- Als de ratio weerstandsvermogen door de toename van risico's onder de 1 uitkomt zal ofwel de beschikbare weerstandscapaciteit worden aangevuld, of zullen extra inspanningen worden gedaan om de benodigde weerstandscapaciteit terug te brengen. In deze situatie zal het college voorstellen doen aan de gemeenteraad die ervoor moeten zorgen dat het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau komt.

Top 10

Er is een selectie gemaakt van 10 in plaats van 15 risico's die extra aandacht verdienen. De impact van de risico's buiten de top 10 op de benodigde weerstandscapaciteit is beperkt. De risico's buiten de top 10 worden via de verzameling "Overige risico's" wel meegenomen in de berekening van de weerstandratio.

Inventarisatie van de risico's

In veel gevallen kunnen we de exacte waarde van een risico niet bepalen. Om de risico's toch te kwantificeren werken we met klassengemiddelden. Deze klassengemiddelden leiden tot de financiële gevolgen in de onderstaande tabel. De risicowaarde bepalen we vervolgens aan de hand van de volgende berekening:

$$\text{Risicowaarde (€)} = \text{Kans (\%)} \times \text{Gevolg (€)}$$

Het totaal aan risicowaarden vormt de benodigde weerstandscapaciteit. Omdat niet alle risico's zich tegelijk manifesteren rekenen we hierbij met een zekerheidspercentage van 90%.

Hoewel zorgvuldig is geprobeerd om alle risico's in beeld te brengen, kan het voorkomen dat een risico niet is opgenomen. Zoals eerder genoemd is risicomanagement een dynamisch proces en voortschrijdend inzicht zorgt voor een steeds vollediger beeld.

Het is onmogelijk en onwenselijk om te sturen op alle geïdentificeerde risico's. Door de risico's te kwantificeren wordt de lijst geordend. Op deze manier ligt de focus op de risico's die de grootste impact op de organisatie hebben. Zowel de kans dat een risico zich manifesteert als de impact die het risico met zich meebrengt moet worden bepaald.

Er wordt een inschatting gemaakt van de waarschijnlijkheid dat het risico daadwerkelijk optreedt. Vervolgens wordt een inschatting gemaakt van het bedrag dat de gemeente kwijt is indien het risico optreedt. Het kwantificeren van risico's is een proces van taxeren en inschatten en heeft daarmee altijd in bepaalde mate een subjectief karakter.

Onderstaande tabellen geven de verdeling weer van de klassen waarop de inschatting wordt gebaseerd. Tabel 1 is de verdeling van klassen naar kans, tabel 2 is de verdeling van klassen in financieel gevolg:

Klasse	Kans (Waarschijnlijkheid)	Klasse gemiddelde (%)	Klasse	Financieel gevolg (€)	Klasse gemiddelde (€)
--------	---------------------------	-----------------------	--------	-----------------------	-----------------------

1	Eén keer per 10 jaar of minder (1-20%)	10%	1	< 50.000	25.000
2	Eén keer per 5 à 10 jaar (21-40%)	30%	2	50.000 – 100.000	75.000
3	Eén keer per 2 à 5 jaar (41-60%)	50%	3	100.000 – 250.000	175.000
4	Eén keer per 1 à 2 jaar (61-80%)	70%	4	250.000 – 500.000	375.000
5	Eén keer per jaar of vaker (81-99%)	90%	5	> 500.000	-

Top 10 risico's

Nr.	Risico (bepaling risicowaarde)	Risicowaarde begroting 2025	Risicowaarde jaarrekening 2023	Risicowaarde begroting 2024
1	Exploitatie grond (exact bedrag) Het risicobedrag is gelijk aan de waarde in de jaarrekening 2023.	6.152.844	6.152.844	15.651.638
2	Sociaal domein (70% x € 375.000) Wmo/Jeugd is een open-einde regeling. Door een mogelijke toename van het aantal aanvragen en/of een andere soort zorginzet bestaat het risico dat het budget wordt overschreden.	262.500	262.500	262.500
3	Cyberrisico's (50% x € 375.000) Het dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (IBD) is hét handvat om informatiebeveiliging up-to-date te houden. Het geeft inzicht in de belangrijkste bedreigingen en ontwikkelingen en adviseert over prioriteiten. In het dreigingsbeeld 2023-2024 concludeert de IBD onder andere dat er: - meer ransomware met destructieve gevolgen voorkomt; - steeds meer en ernstigere kwetsbaarheden in software voorkomen; - gevaren die voorkomen in de keten uit het zicht zijn. Cyberrisico's hebben impact en kunnen leiden tot reputatie- en imagoschade. Ook gemeente Nuenen heeft waardevolle informatie te verliezen of kan schade lijden als informatie niet meer beschikbaar is.	187.500	187.500	-
4	Continuïteit bedrijfsvoering (70% x € 175.000) Er is een aantal factoren dat een risico vormt voor de continuïteit van de bedrijfsvoering, zoals: moeilijk kunnen invullen van vacatures a.g.v. krapte op de arbeidsmarkt, werkdruk, personele wisselingen, ziekteverzuim, inzet van externen. Deze risico's kunnen leiden tot vertraging in de bedrijfsvoering. Daarnaast kan het leiden tot hogere kosten door externe inhuur.	122.500	122.500	-
5	Algemene uitkering gemeentefonds (70% x € 175.000) Via circulaire wordt de gemeente in ieder geval 2 maal per jaar (mei en september) geconfronteerd met aanpassingen vanuit het gemeentefonds. In het voorjaar 2024 is gesproken over een stabiele en beter beheersbare financiering van gemeenten. Er is besloten over te gaan tot het schrappen van de oploop van de opschalingskorting in combinatie met het vervroegd invoeren van de nieuwe financieringssystematiek in 2024. De nieuw gekozen vorm van indexatie levert meer stabiliteit op. De indexatie is gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. De volumeontwikkeling wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbb, waardoor het gemeentefonds minder schommelt (volumedeel). De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbb van het lopende jaar, waardoor het gemeentefonds reëel "op niveau" blijft (prijsdeel). Hoewel de doorgevoerde wijzigingen er dus op gericht zijn om meer stabiliteit te krijgen in de grootste inkomstenbron van de gemeenten, passen we de risicowaarde op dit onderdeel vooralsnog niet aan. De schommelingen in de algemene uitkering kunnen nog steeds problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend.	122.500	122.500	122.500
6	GR - Dienst Dommelvallei (exact bedrag) De samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering en dienstverlening verloopt via de Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei. Omdat Dienst Dommelvallei geen eigen reserves heeft, wordt het totaal van de risico's van de dienst via de verdeelsleutel belegd bij de drie deelnemende gemeenten.	92.475	92.475	97.875
7	GR - GGD (exact bedrag) De Gemeenschappelijke Regeling GGD Brabant Zuidoost heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de publieke gezondheidszorg en de ambulancezorg. Het onafgedekte risico, zijnde € 2.350.000, dient te worden opgenomen in de eigen risicoparagraaf van de deelnemende gemeentes, herrekend naar de risicowaarde per gemeente.	70.786	70.786	55.901

8	GR - Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (exact bedrag) Het onafgedekte risico, zijnde € 2.717.000, dient te worden op genomen in de eigen risicoparagraaf van de deelnemende gemeentes, herrekend naar de risicowaarde per gemeente.	75.818	75.818	-
9	Belastingaangifte (30% x € 175.000) De gemeente is aansprakelijk voor fouten in loonbelastingopgaves, Btw aangiften, opgave Btw compensatiefonds en de WKR. Bovendien kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld voor belastingschulden van andere bedrijven op basis van inleners of ketenaansprakelijkheid.	52.500	52.500	52.500
10	Bodemverontreiniging/-sanering (70% x € 75.000) De gemeente loopt voortdurend het risico geconfronteerd te worden met schade aan het milieu door bijvoorbeeld bodemverontreinigingen.	52.500	52.500	-
<i>Subtotaal top 10</i>		7.191.923		
<i>Overige risico's + risico onvoorzien</i>		430.000		
<i>Totaal</i>		7.621.923		
Totaal (o.b.v. zekerheidspercentage (90%))		6.859.731	-	-

Wijzigingen:

Ten opzichte van de laatste risico-inventarisatie - ten tijde van de jaarrekening 2023 - is de totale risicowaarde (o.b.v. zekerheidspercentage 90%) gelijk gebleven.

Inventarisatie van de beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit is de verzamelterm van al die bronnen waaruit niet voorziene financiële tegenvallers bekostigd kunnen worden.

Weerstandscapaciteit	Incidenteel	Structureel
Algemene reserve	12.552.000	-
Algemene reserve bouwgrond	24.069.000	-
Algemene reserve bouwgrond winstnemingen	949.000	-
Stille reserve	pm	-
Raming onvoorziene uitgaven	0	72.225
Onbenutte belastingcapaciteit	-	0
Totale weerstandscapaciteit	37.570.000	72.225

Weerstandsvermogen

Er wordt uitgegaan van een gewenste minimale score voor de ratio weerstandsvermogen van 'voldoende' (ratio ≥ 1). Deze verhouding wordt als volgt bepaald:

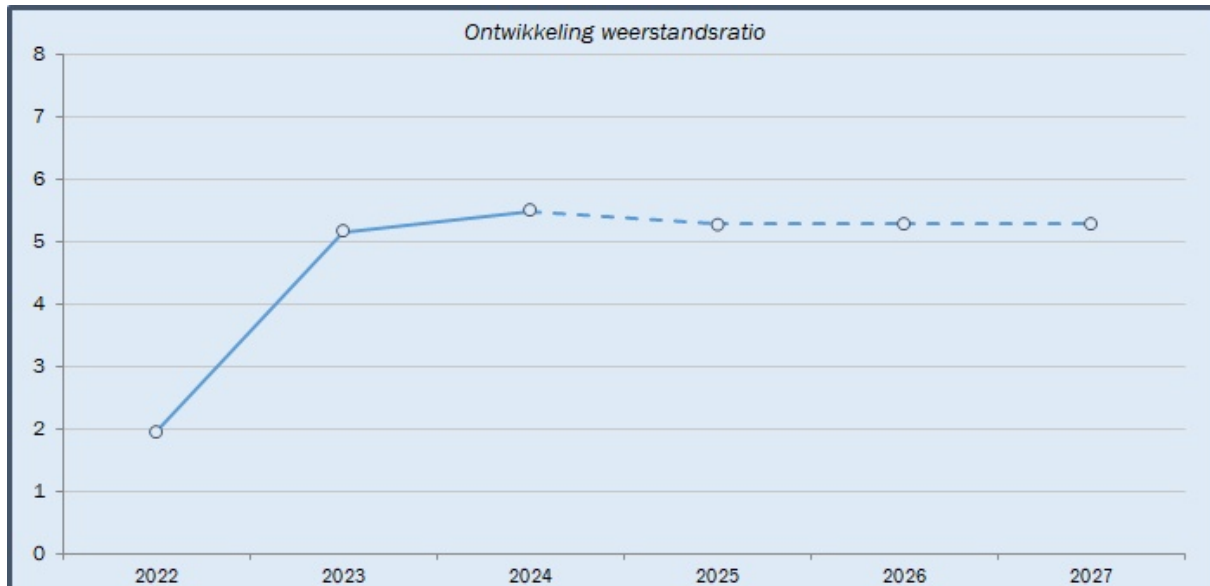
Ratio weerstandsvermogen = Beschikbare weerstandscapaciteit / Benodigde weerstandscapaciteit

$$€ 37.642.225 / € 6.859.731 = 5,49$$

Wij concluderen dat het weerstandsvermogen van de gemeente met een weerstandsratio van 5,49 goed is.

Ontwikkeling weerstandsvermogen

De onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van de weerstandsratio zien, inclusief de prognose voor de komende jaren. Voor de prognose gaan we uit van gelijk blijvende benodigde weerstandscapaciteit. Voor de beschikbare weerstandscapaciteit gaan we uit van de meerjarenramingen. Ook voor de komende jaren blijft de ratio op een goed niveau gehandhaafd.

Financiële kengetallen

Kengetallen geven inzicht in bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen bijdragen aan het beoordelen van de financiële positie van de gemeente. De combinatie van de kengetallen geeft een indicatie over de financiële positie van de gemeente. Daarnaast bieden kengetallen de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken.

Een individueel kengetal zegt weinig over hoe de financiële positie van de gemeente moet worden beoordeeld. De kengetallen moeten in samenhang bekeken worden, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie van de gemeente.

Een kengetal, of de ontwikkeling van een kengetal, is een weerspiegeling van het gevoerde beleid.

Voor de provincie als toezichthouder hebben de kengetallen een signaleringswaarde. Ze kunnen worden betrokken bij het krijgen van een completer inzicht in de financiële situatie en risicopositie van een gemeente.

De volgende financiële kengetallen moeten in de paragraaf weerstandsvermogen opgenomen worden:

- netto schuldquote;
- netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- solvabiliteitsratio;
- grondexploitatie;
- structurele exploitatieruimte;
- belastingcapaciteit

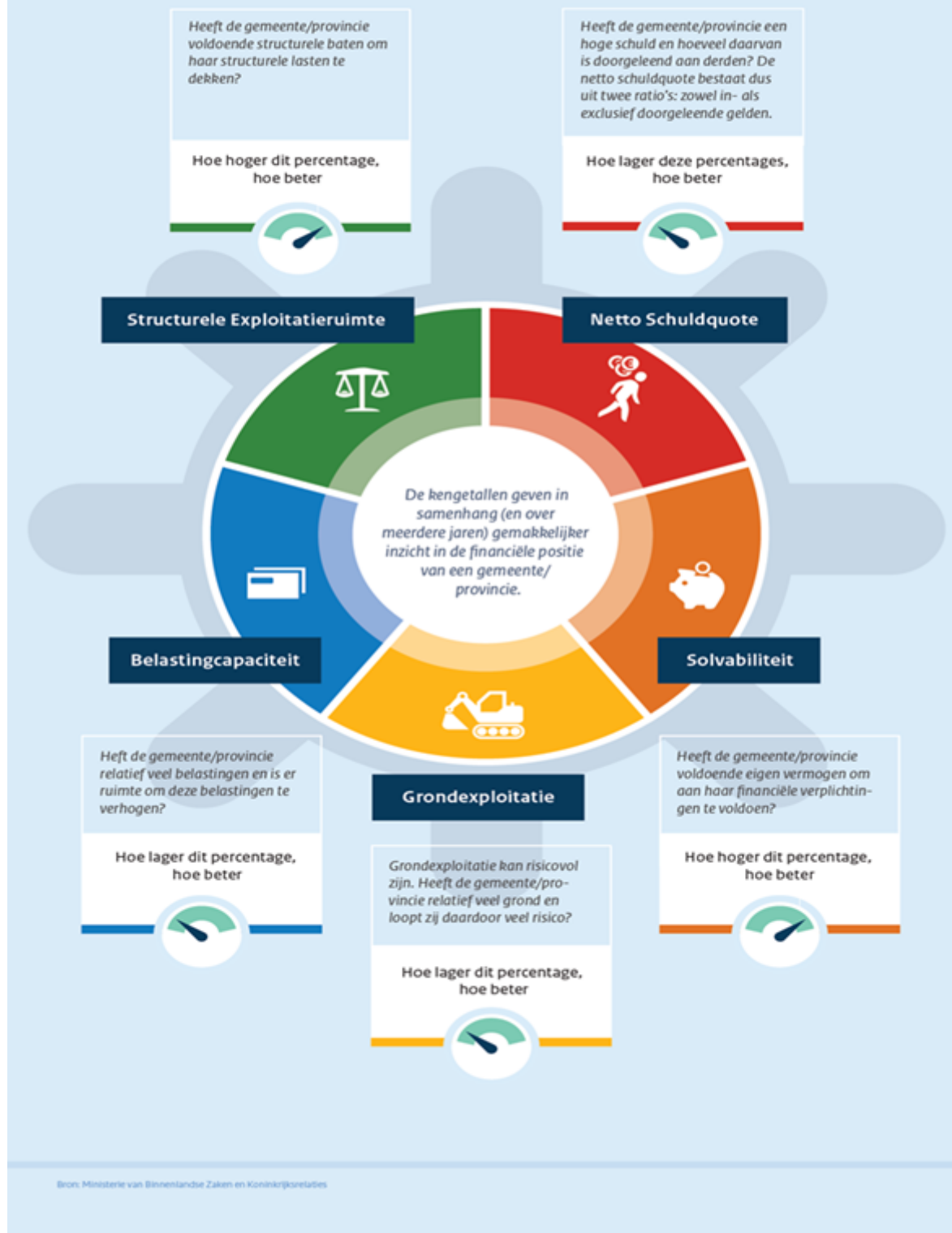
De toezichthouder hanteert geen normering, maar maakt gebruik van onderstaande signaleringswaarden.

Waarderingscijfer	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90	90-130	>130
Solvabiliteitsratio	>50	20-50	<20
Grondexploitatie	<20	20-35	>35
Structurele exploitatieruimte	>0	0	<0
Belastingcapaciteit	<95	95-105	>105

Sturen met financiële kengetallen

Financiële situatie gemeente / provincie

Uitgangspunten

Voor de kolommen realisatie is uitgegaan van de balans zoals opgenomen in de betreffende jaarrekening. De kengetallen voor de begroting 2024 zijn afkomstig uit de meerjarenbegroting 2024-2027. De kengetallen voor 2025-2028 zijn afkomstig uit voorliggende meerjarenbegroting.

Omschrijving	Realisatie			Begroting				
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Netto schuldquote	112%	106%	76%	96%	58%	66%	78%	79%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	107%	102%	72%	93%	55%	64%	75%	76%
Solvabiliteitsratio	30%	33%	36%	31%	42%	37%	38%	37%
Grondexploitatie	117%	124%	98%	85%	71%	51%	32%	28%
Structurele exploitatieruimte	3%	9%	4%	0%	1%	1%	0%	0%
Belastingcapaciteit	118%	118%	111%	108%	102%	102%	102%	102%

Conclusie

De netto schuldquote (zowel gecorrigeerd als niet gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen) wordt voor de gemeente Nuenen sterk beïnvloed door de grondexploitaties. De gemeente heeft vanaf 2005 veel geïnvesteerd in de grondexploitaties, met name Nuenen West. Daarnaast is er in 2012 geïnvesteerd in Eeneind West. Om deze investeringen te financieren is het de afgelopen jaren noodzakelijk geweest om kort- dan wel langlopende leningen aan te trekken. Voor de komende jaren zijn de verkoopbaten geraamd overeenkomstig de bouwgrondexploitaties zoals bij de jaarrekening 2023 vastgesteld. Het kengetal neemt af door de realisatie van geraamde verkopen in met name Nuenen West en Eeneind West. Naarmate deze projecten worden gerealiseerd is de financieringsbehoefte immers lager en hoeven we minder te lenen.

Het oplopen van dit kengetal in 2026 en verder wordt veroorzaakt door de grote investeringsprojecten, zoals het Klooster (2024-2025), De Hongerman (2025-2026), de woonwagenlocaties (2025-2027) en de bundelroutes (2025-2028).

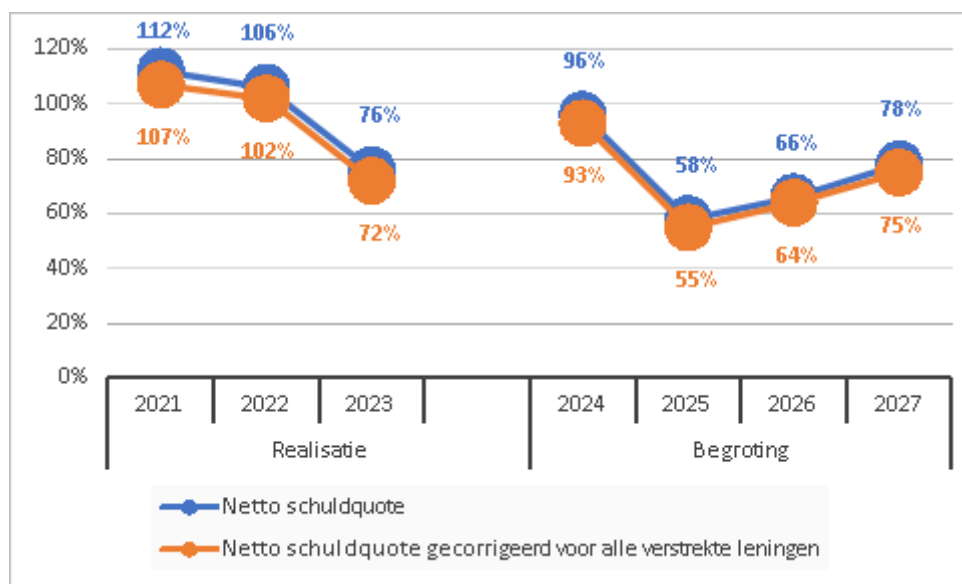
Als gevolg van bovengenoemde forse investeringen in gronden is het kengetal grondexploitatie hoog. De sterke afname van het kengetal in de komende begrotingsjaren wordt met name veroorzaakt door het, conform afspraken, ramen van de verkoop van de gronden Nuenen West en Eeneind West. De solvabiliteitsratio schommelt slechts licht. De reserves nemen toe door de stortingen van 75% van het begrotingssaldo in de algemene reserve. Dat de ratio desondanks nauwelijks stijgt wordt veroorzaakt door de geraamde investeringen voor de komende jaren.

De structurele exploitatieruimte is in 2025 en 2026 licht positief en in 2027 en 2028 afgerond 0. Dit betekent dat alle structurele lasten, inclusief de kapitaallasten van de geraamde investeringen, de eerstkomende jaren opgevangen worden binnen een structureel sluitende begroting, vanaf 2027 is er een licht negatief structureel resultaat (maar < 0,5%).

De belastingcapaciteit is relatief hoog in Nuenen. Het landelijk gemiddelde van het kengetal voor de belastingcapaciteit wordt jaarlijks op 100% gesteld. De gemeente Nuenen heeft in het verleden, toen er negatief eigen vermogen was, besloten tot een forse verhoging van de ozb. Het kengetal neemt af omdat de afgelopen jaren ingezet is op verlaging van de belastingdruk, mits dat gezien de financiële situatie verantwoord was.

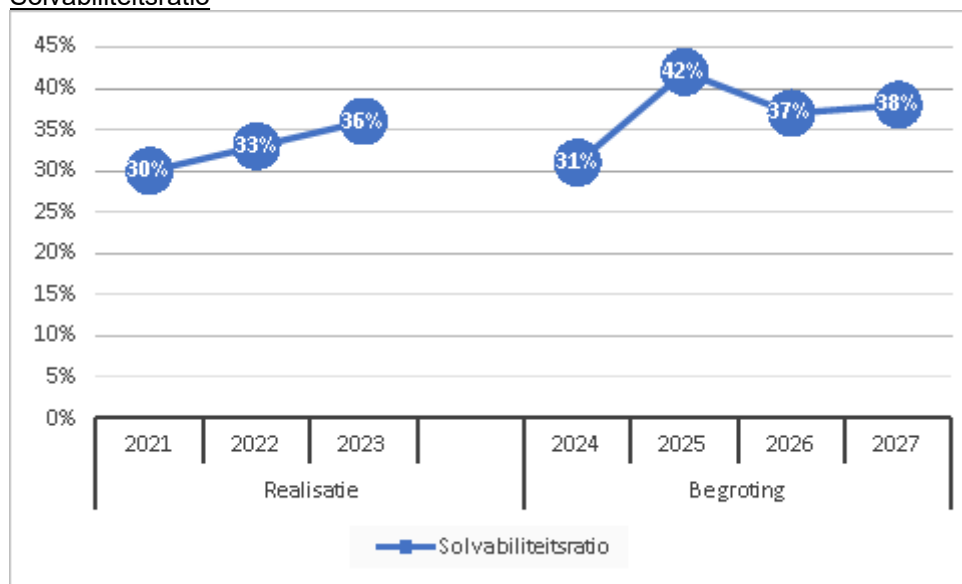
Hieronder volgt per kengetal een korte toelichting.

Netto schuldquote

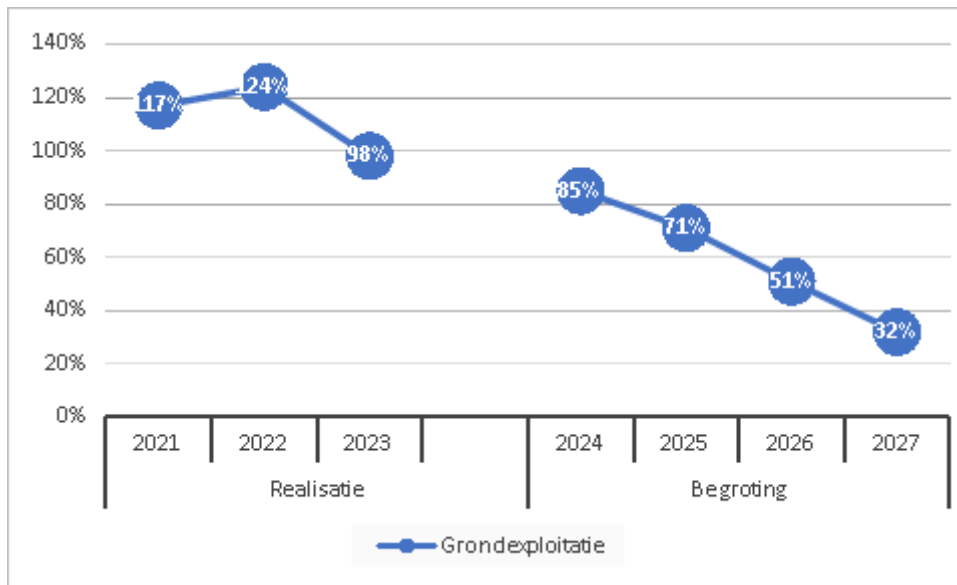
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen).

Solvabiliteitsratio

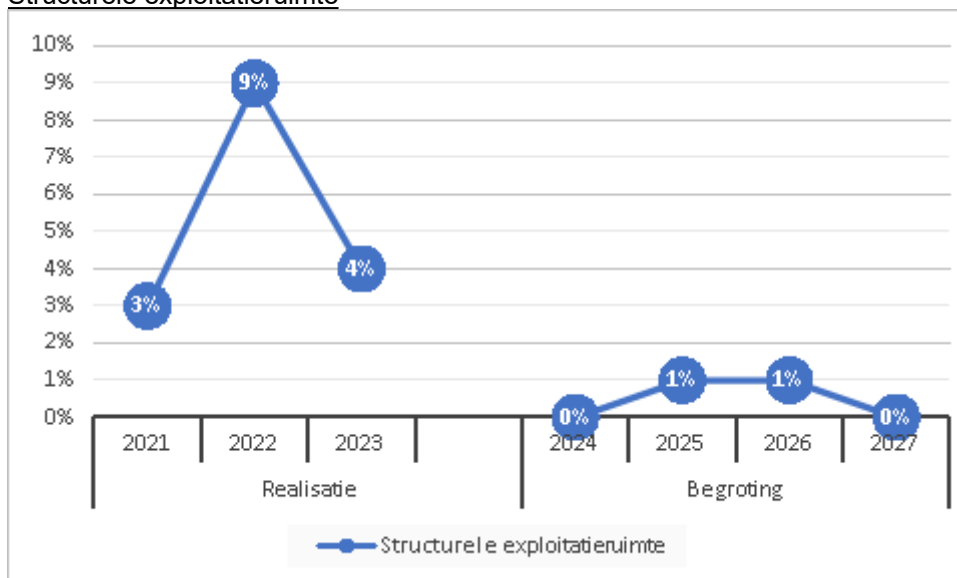
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Grondexploitatie

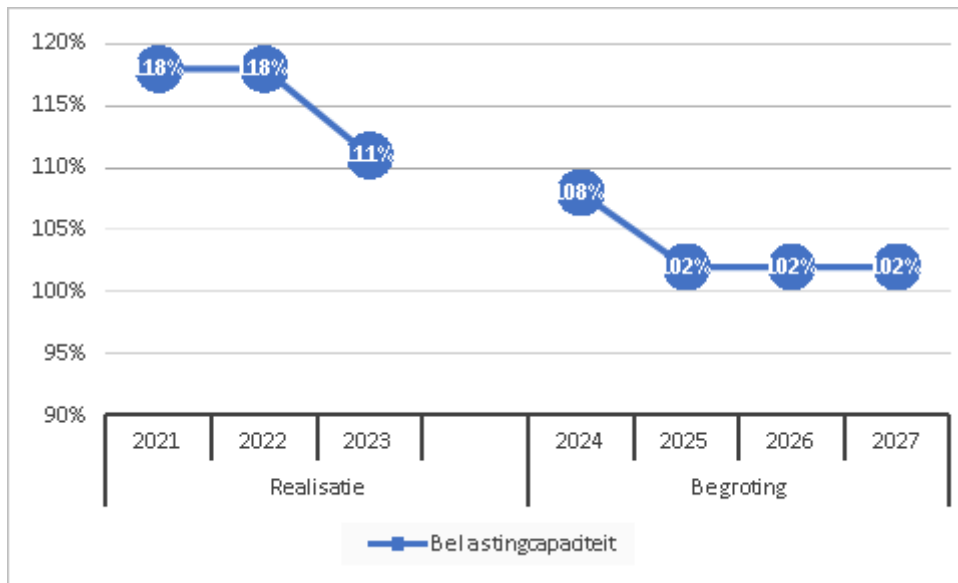
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstig) woningbouwproject hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de verkochte gronden kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar deze kan worden opgevangen of dat er ruimte is voor nieuw beleid. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig. In dit geval landelijk gemiddelde tarieven. Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt tevens gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld.

Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Nuenen heeft een uitgestrekt buitengebied en een intensief bebouwd binnengebied met een totale oppervlakte van 3.361 ha. De gemeente is verdeeld over vier kernen: Nuenen, Gerwen, Nederwetten en Eeneind. Zowel binnen als buiten de kernen vinden tal van activiteiten plaats zoals wonen, werken en recreëren. Om deze activiteiten in goede banen te leiden zijn kapitaalgoederen nodig: wegen, openbare verlichting, civieltechnische kunstwerken, groen, riolering, gebouwen en speeltoestellen. Vanwege het geringe belang laten we voortaan de verkeersregelingen en beelden en plastieken buiten beschouwing.

De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud daarvan is bepalend voor het voorzieningenniveau en de (jaarlijkse) lasten. Met het onderhoud van deze kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze paragraaf geeft inzicht in het beleid en de financiële consequenties van het onderhoud van de kapitaalgoederen.

Wegen

De gemeente beschikt over een uitgebreid wegennet ten behoeve van de verbinding binnen de kernen, tussen de kernen en de aansluiting op het regionale wegennet. Op dit moment bestaat dit wegennet uit ruim 228 kilometer verharde wegen.

Beleid

In het vastgestelde beheerplan heeft de raad gekozen voor cyclisch onderhoud. Bij deze systematiek wordt het onderhoud zodanig gepland dat gedurende de gehele levensduur van de verhardingen periodiek grootschalig onderhoud kan worden uitgevoerd. Financieel gezien betekent dit de eerste 10 jaar een uitgave van gemiddeld € 977.000,-. In het beheerplan 2022-2026 zijn ook enkele beleidskaders opgenomen.

Beleidsplan

Voor het beleidsveld Wegen is geen apart beleidsplan opgesteld. De beleidskaders zijn benoemd in het Beheerplan wegen 2022-2026.

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan Wegen 2022-2026	2022-2026	maart 2021	2026

Uitgangspunten

Het benodigde kleinschalig en grootschalig onderhoud wordt bepaald aan de hand van de jaarlijkse wegeninspectie.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget en investeringsmiddelen

Financieel	2025	2026	2027	2028
Groot onderhoud (storting voorziening)	977.000	977.000	977.000	977.000
Klein onderhoud (incl. inspectie)	173.000	173.000	173.000	173.000
Totaal	1.150.000	1.150.000	1.150.000	1.150.000

Jaarlijks wordt volgens het programma uit het beheerplan wegen het benodigd (gemiddeld) bedrag (€ 977.000,-) gestort in deze voorziening. De storting is bestemd voor cyclisch onderhoud. De werkelijke uitgaven fluctueren. Voor reconstructie en rehabilitatie van de wegen zijn geen middelen beschikbaar in de onderhoudsvoorziening. Indien hier middelen voor nodig zijn wordt apart aan de raad om budget gevraagd. Eind 2025 resteert in de voorziening een bedrag van € 2.705.670,-.

Achterstallig onderhoud

Het achterstallig onderhoud is een indicator van het CROW (uitgedrukt in kosten) en is gedefinieerd als onderhoud op wegvakonderdelen waarbij de richtlijn al is overschreden, met andere woorden waarbij het onderhoud al eerder uitgevoerd had moeten worden.

Er is geen achterstallig onderhoud. Jaarlijks wordt een inspectie uitgevoerd op het gehele areaal. Op basis van deze inspecties vindt kleinschalig en grootschalig onderhoud plaats, met name op wegvakonderdelen waarbij de richtlijn is overschreden. Daarmee houden wij de wegen veilig en heel en voorkomen we achterstallig onderhoud. Om schaalvoordelen te behalen wordt soms onderhoud uitgesteld. dit vindt alleen plaats indien de veiligheid niet in het geding is.

Openbare verlichting

De gemeente Nuenen heeft ruim 6.500 lichtmasten en 6.600 armaturen. De kosten voor openbare verlichting bestaan uit de jaarlijkse kosten voor elektriciteit en klein onderhoud en de kosten voor vervangingsinvesteringen.

Beleid

Het beleid is erop gericht om de komende jaren de meest verouderde openbare verlichting te vervangen door energiezuinige (led)verlichting. Ook worden de armaturen met een hoog energieverbruik vervangen.

Beleidsplan

Het beleidsplan Openbare verlichting is vastgesteld op 6 juli 2017.

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beleidsplan OVL 2018-2027	2018-2027	6-7-2017	Eind 2027

Uitgangspunten

Volgens het huidige beleidsplan worden alleen de verouderde armaturen en de armaturen met een hoog energieverbruik vervangen. In de begroting 2024 is budget opgenomen om versneld alle armaturen te vervangen door energiezuinige led-armaturen. Met deze vervanging besparen we niet alleen op energiekosten maar ook op onderhoudskosten. De nieuwe ledverlichting heeft een (theoretische) levensduur van 20 jaar. In deze 20 jaar is het niet meer nodig om (zoals bij conventionele verlichting) lampen te vervangen. Door de verouderde conventionele verlichting te vervangen besparen we op onderhoudskosten circa € 10.000 per jaar.

Naast de mogelijke energiebesparing is er nog een andere reden de vervanging naar voren te halen. Namelijk het gegeven dat door een recente aanpassing van een richtlijn door de Europese Commissie een aantal, ook in Nuenen gebruikte typen, conventionele lampen vanaf februari 2023 niet meer geproduceerd of ingevoerd mogen worden. De vervanging van alle conventionele verlichting wordt in 2025 uitgevoerd.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget en investeringsmiddelen

Voor de vervanging van masten en armaturen is in 2024 en in 2025 circa € 950.000,- per jaar opgenomen.

Naast middelen voor de vervangingsinvesteringen is nog een bedrag voor regulier onderhoud, zoals masten schilderen en het oplossen van storingen opgenomen van afgerond € 119.000,-.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Civiele kunstwerken

Met civiele kunstwerken worden bruggen, viaducten etc. bedoeld. Voor het groot onderhoud hiervan is een voorziening gevormd.

Beleid

In het vastgestelde beheerplan Civiele kunstwerken heeft de raad gekozen voor het onderhouden van de civiele kunstwerken op C-niveau. Bij dit niveau ligt de nadruk op veilig en heel. Enkele kunstwerken, zoals in het centrumgebied en op diverse gemeentegrenzen, worden op A-niveau onderhouden.

Beleidsplan

Het beheerplan Civiele kunstwerken is vastgesteld op 13 februari 2020.

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan Civiele kunstwerken	2020-2024	13 februari 2020	2024

Uitgangspunten

Voor het vervangen van civiele kunstwerken bij einde levensduur zijn geen middelen beschikbaar in het onderhoudsfonds. Indien hier middelen voor nodig zijn wordt hiervoor apart aan de raad om budget gevraagd.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget en investeringsmiddelen

Financieel	2025	2026	2027	2028
Groot onderhoud	115.122	115.122	115.122	115.122
Klein onderhoud	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal	135.122	135.122	135.122	135.122

Jaarlijks wordt volgens het beleidsplan civiele kunstwerken het benodigd (gemiddeld) bedrag van € 115.122,- gestort in deze voorziening. De storting is bestemd voor het planmatig onderhoud. De werkelijke uitgaven fluctueren (jaarlijks gemiddeld tussen de € 60.000,- en € 160.000,-). Voor de vervanging van civiele kunstwerken zijn geen middelen beschikbaar in de onderhoudsvoorziening. Indien hier middelen voor nodig zijn wordt apart aan de raad om budget gevraagd. Naast de bedragen voor het groot onderhoud is € 20.000,- beschikbaar voor klein onderhoud.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Soms wordt onderhoud uitgesteld om schaalvoordeel te kunnen behalen. Dit uitstel wordt enkel alleen gedaan wanneer de veiligheid niet in het geding is.

Groen

De groenstructuur van de gemeente Nuenen wordt enerzijds bepaald door de historische en moderne wegenstructuur, anderzijds door de diverse grotere (historische) groen- en parkgebieden en waterstructuren binnen de kern. Om dit optimaal tot zijn recht te laten komen dient het groen goed beheerd te worden. De gemeente Nuenen draagt zorg voor het gemeentelijk groen. Het openbaar groen heeft een grote waarde wat betreft gezondheid, veiligheid, beleving en duurzaamheid. Samen met onze inwoners nemen we maatregelen om verzorgd en gebruiksvriendelijk openbaar groen te realiseren.

Beleid

Gemeentebossen

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer van de gemeentebossen. Het bosbezit van de gemeente Nuenen is in totaal circa 65 ha groot en ligt verspreid over vijf grotere gebieden in de gemeente en enkele kleinere bospercelen in en rond het dorp Nuenen.

Bomen

De gemeente Nuenen is een groene gemeente en zal dat ook blijven. Bomen dragen in belangrijke mate bij aan een prettig leefklimaat. Het is daarom belangrijk te zorgen en blijven zorgen voor een gezond bomenbestand.

Uit bijdragen van inwoners aan het Bomencafé is duidelijk geworden dat de inwoners graag bomen in de eigen omgeving hebben, maar er ook iets over te zeggen willen hebben.

Zoals met ieder plan zijn ook met het uitvoeren van dit beleidsplan kosten gemoeid.

Openbaar groen

Het Groenstructuurplan en het Groenbeheerplan is de basis voor verder beleid, beheer en planvorming.

Bermen en Watergangen

Bermen: binnen de gemeente Nuenen hebben we ruim 78 ha aan bermgras. Bermen bestaan uit een vegetatie van gras en kruiden. Ze worden duidelijk minder intensief beheerd dan de gazons en bevinden zich hoofdzakelijk aan de randen van de bebouwde omgeving en langs de wegen in het buitengebied. Bermen met bermgras vervullen meerdere functies zoals:

- verhoging van de stabiliteit van de weg;
- opvang van regenwater;
- bieden van ruimte voor bomen, kabels, leidingen, lichtmasten, bebakening, verkeersborden, uitwijkmanoeuvres en parkeren;
- ecologische functie voor planten, insecten en kleine zoogdieren;
- ontsluitingsmogelijkheden bieden aan naastliggende percelen;
- verfraaiing dorpsaangezicht/verbetering woon- en leefklimaat.

Watergangen: het voornaamste doel is het bergen en/of afvoeren van water. Daarom is het beheer er op gericht dit mogelijk te maken. Afhankelijk van de watergang in het waterafvoerend systeem wordt regelmatig onderhoud zelfs verplicht door het Waterschap dat eenmaal per jaar een schouwronde uitvoert op het uitgevoerde werk. Het beheer van de A-watergangen valt onder de verantwoordelijkheid van de waterschappen De Dommel en Aa en Maas. Het beheer van de B- en C-watergangen wordt uitgevoerd door de aangelanden, waaronder de gemeente Nuenen.

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan gemeentebossen	2023-2028	december 2023 (vastgesteld door college)	2028
Bomenbeleidsplan	2017-2031	9-2-2017	2031
Groenstructuurplan	2011-2020	25-11-2010	onbepaald
Groenbeheerplan	2020-2026	12-12-2019	2026

Uitgangspunten

Bermen

In het kader van ecologisch bermbeheer en de biodiversiteit is de maaifrequentie aangepast naar maximaal 1x tot 2x per jaar. Bij het maaien wordt het maaisel afgevoerd. Bij iedere maaibeurt blijft 20% overstaan. Om verruiging te voorkomen wordt het overstaande deel bij de volgende maaibeurt mee gemaaid, en blijft op andere delen 20% overstaan. De toetsing van goed maaibeheer van bermen en watergangen is vastgelegd in Kleurkeur van de Vlinderstichting. Door deze nieuwe standaard kunnen opdrachtgevers en aannemers zich beter voorbereiden op een insectenvriendelijk bermbeheer. In het maaibestek van bermen en watergangen zijn de richtlijnen van Kleurkeur opgenomen en geeft het een garantie dat het maaibeheer gericht is op het verhogen van de ecologische kwaliteit.

Watergangen

Beheer en onderhoud van watergangen (sloten) met een afvoerende en een bergende functie van het oppervlaktewater binnen het stroomgebied van de waterschappen De Dommel en Aa en Maas. Overeenkomstig de Keur oppervlaktewateren betreft dit sloten met een beperkt belang, niet zijnde in onderhoud bij de bovengenoemde waterschappen.

Bossen

Op sobere wijze in stand houden van de kwaliteit en functionaliteit van de bossen ten behoeve van de openluchtrecreatie en het milieu.

Landschappelijke beplanting

Op sobere wijze in stand houden van lintvormige en kleinschalige landschapselementen (wegbeplantingen, houtsingels, poelen etc.), ten behoeve van:

- beeld, milieu;
- verbindingen tussen landschapselementen;
- coulissenwerking.

Openbaar groen

Op sobere wijze in stand houden van de kwaliteit en functionaliteit van de groenvoorziening voor een groene uitstraling van de gemeente voor haar eigen inwoners en gebruikers (inwoners van buiten de gemeente en toerisme). Het door de raad vastgestelde kwaliteitsniveau is B. De 'Parels' die als visitekaartje dienen worden op kwaliteitsniveau A onderhouden.

Bomen

Nuenen is een bolwerk van bomen. De gemeente Nuenen staat ervoor om dat bolwerk te laten bestaan uit gezonde bomen waar zowel inwoners als de gemeente trots op zijn. Gezonde bomen waar de gemeente haar groene karakter mee behoudt, een prettig leefklimaat heeft en ook in de toekomst zal behouden. Het boombeheer gaat over nu en over later.

Financieel	2025	2026	2027	2028
Bossen	43.910	43.910	43.910	43.910
Watergangen	110.000	110.000	110.000	110.000
Landschappelijke beplanting	8.430	8.430	8.430	8.430
Openbaar groen	1.921.842	1.871.842	1.871.842	1.871.842
Totaal	2.084.182	2.034.182	2.034.182	2.034.182

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Riolering

De gemeentelijke riolering bestaat uit ca. 150 km vrij vervalriolering (binnen de bebouwde kommen) en ca. 60 km drukriolering (in het buitengebied). Daarnaast zijn er nog voorzieningen zoals bergbezinkbassins en gemalen.

Beleid

De gemeente heeft zorgplichten op het gebied van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Hoe de gemeente omgaat met deze zorgplichten is vastgelegd in het beleidsplan.

Beleidsplan

Het vigerende Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) heeft een looptijd tot en met 2023. In het vGRP staan de beleidsdoelen, geplande projecten, onderzoeken en nieuwe ontwikkelingen. Verder maakt de rioolheffingsberekening deel uit van het vGRP.

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2019 – 2023 (vGRP)	2019-2023	13-12-2018	2026

Uitgangspunten

De doelen vastgelegd in het vGRP zijn:

- Een goede inzameling en transport van stedelijk afvalwater;
- Inzameling, transport en / of verwerking van afvloeiend hemelwater, voor zover dit redelijkerwijs niet kan door particulieren;
- Voorkomen van structureel nadelige gevolgen van te hoge of te lage grondwaterstanden, voor zover dit onder de gemeentelijke zorgplicht valt;
- Klimaatbestendig ontwerpen.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget en investeringsmiddelen

De jaarlijks benodigde budgetten voor groot onderhoud zijn vastgesteld in het vGRP. Wanneer in een jaar meer geld ontvangen is dan uitgegeven wordt dit bedrag gestort in de voorziening riolering. Dit geld blijft daardoor beschikbaar voor de doelen uit het GRP.

Financieel	2025	2026	2027	2028
Onderhoudskosten riolering	519.000	530.418	542.087	554.013
Totaal	519.000	530.418	542.087	554.013

Daarnaast resteert eind 2025 nog een bedrag van € 3.241.086,- in de voorziening riolering.

Achterstallig onderhoud

Er is geen achterstallig onderhoud. Soms wordt onderhoud wel uitgesteld om schaalvoordeel te kunnen behalen. Dit uitstel wordt enkel gedaan als de veiligheid niet in het geding is.

Gebouwen

De gemeente heeft de nodige gebouwen in beheer. Deze zijn onder te verdelen in gebouwen voor eigen gebruik, algemene gebouwen, sociaal culturele accommodaties en sportaccommodaties.

Beleidsplan

De gemeenteraad heeft in de vergadering van 9 november 2017 het beheerplan gebouwen 2018-2032 vastgesteld. Vervolgens wordt dit plan elke 4 jaar geactualiseerd. De laatste actualisatie heeft in 2021 plaatsgevonden en is verwerkt in de begroting 2024-2027. De volgende staat gepland in 2025.

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Beheerplan gebouwen	2018-2032	9-11-2017	2025

Uitgangspunten

Voor de gebouwen die economisch eigendom zijn van de gemeente Nuenen en waarvoor de gemeente verantwoordelijk is voor het groot onderhoud, is een voorziening gevormd. Uitgangspunt voor deze voorziening is wat minimaal nodig is om de gebouwen veilig, heel en functioneel te houden op basis van sober en doelmatig onderhoud. Het uitgangspunt is conditieniveau 3. Tevens zal bij regulier onderhoud een verduurzamingsslag gemaakt worden door de materialen te vervangen voor een duurzamere variant, daar waar budget het toelaat.

Jaarlijks onderhoudsbudget en investeringsmiddelen op basis van het MJOP

Financieel	2025	2026	2027	2028
Dotatie voorziening	367.450	367.450	367.450	367.450
Besteding uit voorziening	313.367	313.367	313.367	313.367
Mutatie voorziening	54.083	54.083	54.083	54.083

Achterstallig onderhoud

De gemeentelijke vastgoedportefeuille is een dynamisch geheel met grote financiële en maatschappelijke waarde. Structureel onderhoud is daarom van essentieel belang. Daarom inventariseert de gemeente elke 4 jaar al de gemeentelijke gebouwen en stelt een MJOP op. Het MJOP (2018-2032) is in 2021 geactualiseerd. Het college heeft ingestemd met het MJOP 2022-2032, gebaseerd op de Nederlandse norm NEN 2767.

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. Bij het Klooster en de Hongerman is gelet op de renovatieplannen alleen noodzakelijk onderhoud uitgevoerd.

Gelijktijdig met het actualiseren van het MJOP zijn in 2021 voor de gemeentelijke panden ook duurzaamheidsrapportages opgesteld.

Deze maatwerkrapportages worden samen met het geactualiseerde MJOP in 2024/2025 uitgewerkt in een Plan van aanpak / routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed Nuenen.

Speeltoestellen

De gemeente heeft verschillende speeltoestellen in de openbare ruimte staan. Deze worden beheerd volgens het warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen.

Beleid

Spelen en bewegen in de openbare ruimte 'Speelruimtebeleidsplan 2017-2020'

Beheerplan speelvoorzieningen 2011 – 2020

Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen

Beleidsplan

Naam	Periode	Vastgesteld in de raad	Planning vaststelling nieuw beleidsplan
Spelen en bewegen in de openbare ruimte	2017-2020	6-7-2017	onbepaald

Uitgangspunten

Het speelruimtebeleid is via co-creatie tot stand gekomen waarbij is samengewerkt met inwoners, verenigingen en andere belanghebbenden als gelijke partners. De belangrijkste uitgangspunten van het nieuwe beleid zijn:

- Spelen voor alle leeftijden (jong en oud);
- Risicovol spelen in een natuurlijke omgeving;
- Gebruik maken van (aanwezige elementen in) de gehele openbare ruimte;
- Ontmoeten als belangrijk onderdeel van de "Centrale speelgelegenheid Nuenen";
- Aansluiten bij de behoeftes van de omgeving en trends.

Jaarlijks groot onderhoudsbudget en investeringsmiddelen

Jaarlijks wordt bij de investeringen een bedrag van € 85.000,- opgenomen voor vervanging bij einde levensduur en nieuw beleid. Naast deze middelen is nog een bedrag voor regulier onderhoud beschikbaar van € 51.500,-.

Achterstallig onderhoud

Er is geen sprake van achterstallig onderhoud.

Financiering

Inleiding

Financiering betreft de wijze waarop de gemeente Nuenen de benodigde geldmiddelen aantrekt en (tijdelijke) overtollige geldmiddelen belegt. De uitvoering van deze paragraaf vindt plaats binnen de wettelijke kaders van het BBV en de wet Fido. Naast deze wetgeving is een treasury statuut vastgesteld. In dit statuut zijn nadere regels opgenomen om daarmee de financieringsfunctie te sturen, te beheersen en te controleren. De paragraaf geeft inzicht in de rentelasten en -baten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten. De bedragen in onderstaande tabellen moeten vermenigvuldigd worden met € 1.000,-.

Interne en externe ontwikkelingen

Extern

In juni 2024 heeft de ECB besloten de rente met 0,25% te verlagen. Eerder verhoogde de ECB vanaf juli 2022 de rente in tien stappen naar 4%. Doel was om de economie af te laten koelen en zo de torenhoge inflatie naar beneden te krijgen. Prijzen waren omhooggeschoten in de nasleep van de pandemie en de Russische inval in Oekraïne. Inflatie was ver boven het doel van 2% dat de ECB op middellange termijn nastreeft. Met de verlaging van de rente haalt de ECB voorzichtig de voet van de rem, wat zal bijdragen aan het aantrekken van de economie.

Nog steeds ligt de korte rente op een hoger niveau dan de lange rente.

Intern

Voor de begroting zijn de volgende interne rentepercentages gebruikt, de berekening volgens BBV:

Renteschema	%
Rente over voorziening verliesgevende complexen bouwgrond	2,00%
Rente activa en grex afgerond (omslagrente)	1,10%

* Vanaf 2025 zijn de rentes van activa en grex gelijk aan elkaar, als gevolg van nieuwe BBV-regels (notitie rente).

In onderstaand schema is het renteresultaat berekend volgens BBV:

Stap	Renteschema	2025	2026	2027	2028
	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	1.198	1.281	1.320	1.412
	De externe rentebaten	-48	-48	-48	-48
1	Saldo rentelasten en rentebaten	1.150	1.233	1.272	1.365
	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-3	-3	-3	-2
	De rentelast van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	3	3	3	2
2	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	0	0	0	0
	3 Rente over eigen vermogen	0	0	0	0
	3 Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	54	55	56	57
4	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (1+2+3)	1.204	1.288	1.328	1.422
	5 De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag) actieve gronden	-583	-562	-283	-260
	5 De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag) activa	-643	-883	-	-
				1120	1130
	Renteresultaat op het taakveld treasury (4+5)	-22	-157	-75	33

Het genoemde renteresultaat komt terug op het taakveld treasury, maar is niet het enige resultaat op dat taakveld. Ook bijvoorbeeld ontvangen dividend wordt geraamd op het taakveld, maar maakt geen onderdeel uit van het renteschema.

Financieringsbehoefte

Op basis van de begroting 2025 wordt een meerjarige financieringsbehoefte opgesteld.

Boekwaarde 1-1	2025	2026	2027	2028
----------------	------	------	------	------

Activa	60.553	82.682	101.733	105.085
Grondexploitaties	50.563	48.654	23.234	21.155
Geldleningen OG*	-35.323	-29.997	-24.671	-19.344
Reserves en voorzieningen	-69.672	-69.020	-68.445	-67.684
	6.122	32.319	31.851	39.213

* Dit is de huidige leningenportefeuille.

Uit bovenstaand schema blijkt dat de komende jaren een financieringsbehoefte is tot een maximum van € 39 miljoen. Deze wordt gefinancierd met kasgeld- en langlopende geldleningen.

Beleidsvoornemen financiering

Er is een tendens in de markt zichtbaar dat financiële instellingen terughoudend zijn met het geven van een rentevisie. Ook BNG publiceert deze sinds enige tijd niet meer. Wij hanteren daarom meer een rentestrategie dan een rentevisie.

Onze strategie is om het renterisico te minimaliseren. Dat doen we door op verschillende momenten langlopende leningen af te sluiten in de toekomst en door gebruik te maken van een mix van kortlopende en langlopende leningen. Daarmee creëren we ook flexibiliteit in de leningenportefeuille om in te spelen op interne en externe ontwikkelingen, zoals planning van investeringen en grex-projecten.

Ook moeten we rekening houden met de kasgeldlimiet. Deze bepaalt dat de gemiddelde vlottende schuld, over 3 achtereenvolgende kwartalen bezien, niet boven de 8,5% van het begrotingstotaal mag uitkomen. Ons uitgangspunt is dat we de overschrijding beperken tot maximaal 2 achtereenvolgende kalenderkwartalen.

Renterisicobeheer

De overheid heeft twee instrumenten voor het toetsen van het renterisico: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet vormt de bovengrens waarmee een tijdelijk liquiditeitstekort gefinancierd kan en mag worden met een kortlopende geldlening (korter dan 1 jaar). Als het liquiditeitstekort een structureel karakter draagt moet een langlopende geldlening worden aangetrokken. Indien voor het derde achtereenvolgende kwartaal de kasgeldlimiet wordt overschreden moet de toezichthouder hiervan op de hoogte worden gesteld. Ook moet de kwartaalrapportage en een plan om binnen de kasgeldlimiet te blijven ter goedkeuring worden voorgelegd aan de toezichthouder. De kasgeldlimiet is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal.

Stap	Omschrijving	2025
	Bepalen toegestane kasgeldlimiet	
	Omvang begrotingstotaal	71.092
	Percentage regeling	8,50%
1	Toegestane kasgeldlimiet	6.043
	Vlottende korte schuld	
	Opgenomen gelden < 1 jaar	6.000
	Schuld in rekening courant	0
	Gestorte gelden door derden < 1 jaar	6
	Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0
2	Totaal vlottende korte schuld	6.006
	Vlottende middelen	
	Contante gelden in kas	20
	Tegoeden in rekening courant	9.072
	Overige uitstaande gelden < 1 jaar	0
3	Totaal vlottende middelen	9.092
4	Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-3.085
	Ruimte(+)/Overschrijdingen(-) (1-4)	9.128

Voor 2025 wordt met kasgeldleningen gewerkt tot de bovengrens van de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een grens aan het te lopen renterisico op de vaste schuld. De risiconorm houdt in dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en renteherzieningen niet hoger mogen zijn dan 20% van het begrotingstotaal (zie tabel hieronder).

Stap	Omschrijving	2025	2026	2027	2028
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	5.326	5.326	5.327	1.707
3 (1+2)	Renterisico	5.326	5.326	5.327	1.707
4	Begrotingstotaal	71.092	94.003	72.113	74.366
5	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
6 (4 x 5)	Renterisiconorm	14.218	18.801	14.423	14.873
7	Ruimte(+)/Overschrijdingen(-)	8.893	13.474	9.096	13.166

Voor de komende jaren is er ruimte om lang geld aan te trekken volgens de renterisiconorm. Momenteel is de herfinanciering van de aflopende lening bij BNG van € 30 miljoen in behandeling. De hieruit volgende aflossingen zullen de ruimte in de renterisico beperken maar zodanig dat deze nog ruim voldoende is.

Leningenportefeuille

Een belangrijk onderdeel van het financieringsbeleid vormt de omvang, flexibiliteit, gemiddelde looptijd en rentegevoeligheid van de leningenportefeuille. De leningenportefeuille van de gemeente ziet er als volgt uit (exclusief de nog te herfinancieren lening):

Opgenomen langlopende leningen						
Leningverstrekker	Looptijd		rente	oorspronkelijk	1-1-2025	31-12-2025
	Van	t/m				
NWB	2015	2027	1,21%	220	58	39
Provincie NB	2017	2027	0,00%	2.321	2.093	2.093
BNG	2022	2027	1,28%	18.000	10.800	7.200
BNG	2022	2037	1,86%	25.000	21.667	20.000
Totaal				45.541	34.618	29.332

Opgenomen langlopende leningen tbv woningbouw						
Omschrijving	Looptijd		rente	oorspronkelijk	1-1-2025	31-12-2025
	Van	t/m				
BNG	1991	2041	0,43%	1.180	705	665
Totaal				1.180	705	665

Bedrijfsvoering

Inleiding

Het doel van de bedrijfsvoering is het ondersteunen en uitvoeren van de programma's. Concreet gaat het om professionele ondersteuning van het gemeentebestuur en goede dienstverlening aan de inwoners door:

- een efficiënt werkende organisatie;
- een zorgvuldig besluitvormingsproces;
- een gestructureerde planning en beheersing van de beleidsuitvoering;
- waar mogelijk op een verantwoorde manier benutten van ICT-mogelijkheden;
- gemotiveerd en gekwalificeerd personeel.

Personeel en organisatie

Organisatieontwikkeling

Het in 2021 gestarte ontwikkelprogramma is in 2024 een volgende fase ingegaan en loopt door in 2025 (NOD 2.0). In het proces van doorontwikkeling van de organisatie is het werken vanuit het principe richten, inrichten en verrichten aan een toegewijde resultaat de uitdaging voor ons naar de toekomst toe. De (organisatie-)structuur is daarin ondersteunend. De vervolgstappen zijn gericht op competentieontwikkeling (o.a. eigenaarschap, feedback geven en ontvangen) en integrale samenwerking.

Strategisch HRM-beleid

Het strategisch HRM-plan zetten we in om (middel)lange termijn ontwikkelingen die van invloed zijn op de ontwikkeling van de organisaties te vertalen naar HRM-instrumentarium. De doorontwikkeling van de organisatie bepaalt mede welke onderwerpen we specifiek gaan oppakken. In 2024 is de nieuwe gesprekscyclus geïmplementeerd en in 2025 zal verder invulling gegeven worden aan strategische personeelsplanning en de daaraan gekoppelde competentieontwikkeling.

Informatievoorziening

Informatieplan 2024-2027

In de loop van 2024 is het geactualiseerde Informatieplan 2024-2027 voor de 4 Dommelvallei-organisaties opgesteld. Het gezamenlijk opgesteld informatieplan haakt aan/maakt deel uit van te realiseren organisatiedoelen van de Dommelvallei organisaties. Uitvoeren van het plan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

De technologische ontwikkelingen staan niet op zich zelf. Ze zijn de motor voor digitale transformatie en daarmee verweven in de ontwikkelingen, processen en mensen. Belangrijke thema's in het plan:

- Informatieveiligheid;
- Informatie vindbaar, beschikbaar, leesbaar, interpreteerbaar, betrouwbaar en toekomstbestendig;
- Meer doen met data in een context van mens, proces, ethiek, wetgeving en maatschappij;
- Het verhogen van gebruiksgemak en beheersbaarheid door een eenvoudiger applicatielandschap;
- Van IT-beheer naar IT-regie door de transitie naar de cloud.

Informatiebeveiliging en privacy

De gemeente wisselt op alle beleidsterreinen informatie uit. We willen hierbij een betrouwbare partner zijn voor onze inwoners, medewerkers en zakelijke partners en we hebben hierbij een maatschappelijke en wettelijke verantwoordelijkheid. Om aan de veranderende wet- en regelgeving te voldoen moet in de 4 Dommelvallei-organisaties procesmatig werken worden versterkt.

Voldoen aan wet- en regelgeving

Om de digitale en economische weerbaarheid ten aanzien van digitale dreigingen te versterken heeft de gemeente een zorgplicht, een meldplicht en hebben we daarnaast te maken met toezicht op het presteren. Op dit moment kunnen we nog niet altijd aantonen dat we gedocumenteerd voldoen aan de BIO, AVG en WPG. Het is noodzakelijk dat we inzicht krijgen in de stand van zaken van de informatieveiligheid en privacy binnen onze processen door het onderwerp informatieveiligheid bij alle besluiten die gaan over aanpassingen van werkprocessen, investeringen en aanpassingen in techniek, onderdeel van de afweging te maken.

De Europese Unie heeft eind 2022 de Network and Information Security Directive (NIS2-richtlijn) aangenomen. Daar waar de BIO de kantoorautomatisering betreft, gaat de NIS2 hierin een stapje verder en is ook van toepassing op operationele technologie, denk hierbij aan verkeersregelinstallaties en gemalen. Deze richtlijn wordt omgezet in landelijke wetgeving. De implementatie van de Cyberbeveiligingswet wordt naar verwachting medio 2025 vastgesteld. De impact van de implementatie is op dit moment nog onvoldoende bekend. De borging in processen is nu al noodzakelijk, maar wordt door de Cyberbeveiligingswet alleen nog maar belangrijker.

Huisvesting

De huisvesting van de ambtelijke organisatie en het bestuur is momenteel als volgt:

- Jan van Schijvelaan/Papenvoort (hoofdvestiging)
- Pastoorsmast (buitenwerk)
- Berg en Aardappeleerssteegje (Centrum Maatschappelijke Deelname)

Naast de eigen organisatie zijn in het gemeentehuis ook de bibliotheek en de politie gehuisvest. De noodzaak om meer multidisciplinair samen te werken vraagt om een eigentijdse werklocatie. Bij voorkeur een gebouw dat activiteitgericht werken en ontmoeting stimuleert. Het huidige kantoor aan de Jan van Schijvelaan voldoet daar niet aan. Het geeft ons bovendien een achterstand bij het werven van nieuw personeel. In september 2024 zijn aan uw raad diverse huisvestingsscenario's gepresenteerd voor de toekomst. Deze variëren van groot onderhoud en verduurzaming tot volledige nieuwbouw. Afhankelijk van uw keuze wordt een en ander in 2025 verder uitgewerkt en aanbesteed. Hiervoor is in deze begroting een voorbereidingskrediet opgenomen.

Kengetallen

(peildatum 1-7-2024)

Verdeling man/vrouw en fulltime/parttime	Fulltime	Parttime	Totaal
Mannen	36	8	44
Vrouwen	22	42	64
Totaal	58	50	108
Verhouding man / vrouw 2024: 41 % / 59%			
Verhouding man / vrouw in vergelijkbare gemeenteklasse voor 2023: 45% / 55%			

Formatie	Factor	1-7-2024
Directie en Staf	fte	4,11
Afd. Ontwikkeling	fte	48,3
Afd. Realisatie	fte	55,15
Totale formatie	fte	107,56

Gemiddelde leeftijd

Gemiddelde leeftijd	2024	2023
Mannen	48,1	47,6
Vrouwen	47,2	47,2
Totaal	47,5	47,4
Gemiddelde leeftijd landelijk binnen gemeenten in 2023: 47,3 jaar		

Ziekteverzuim (exclusief zwangerschapsverlof)

Ziekteverzuim (1 januari tot 1 juli)	2024	2023
Verzuimpercentage	5,89	4,83
Verzuimfrequentie	0,56	0,52
Ziekteverzuimpercentage in vergelijkbare gemeenteklasse voor 2023: 6,3		

Verbonden partijen

Inleiding

De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend én waarmee financiële belangen gemeoid zijn.

Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen en/of wettelijke taken uit te (laten) voeren. Het deelnemen aan een verbonden partij komt altijd voort uit het publiek belang.

Onder bestuurlijk invloed wordt verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Onder financieel belang wordt verstaan: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is, indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichting niet nakomt.

Conform artikelen 1, 5, 8, 9, 15, 26 en 36 van het BBV komen de volgende verbonden partijen aan de orde in deze paragraaf:

Gemeenschappelijke regelingen:

- Gemeenschappelijke Regeling Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te Eindhoven;
- Gemeenschappelijke Regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Brabant Zuidoost te Helmond;
- Gemeenschappelijke Regeling Dienst Dommelvallei (DVV) te Mierlo;
- Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorziening de Dommel (WSD) te Boxtel;
- Gemeenschappelijke Regeling Reiniging Blink te Helmond.

Vennootschappen en coöperaties:

- Naamloze Vennootschap Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) te Den Haag;
- Naamloze Vennootschap Brabant Water te Den Bosch.

Stichtingen en verenigingen:

- Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond;
- Stichting Bureau Inkoop- en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot.

In deze paragraaf zal in tabelvorm elke verbonden partij uitgewerkt worden aan de hand van de volgende indelingen:

- Doel en openbaar belang van de verbonden partij;
- Algemene visie op en beleidsvoornemens over inschakelen van de verbonden partij: uitgangspunten waarom en wanneer we gebruik maken van de verbonden partij;
- Veranderingen en ontwikkelingen van de verbonden partij;
- Risico's: welke andere risico's zijn er bij deelname;
- Afbreukrisico van geen deelname;
- Alternatieven voor geen deelname;
- Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging: wie zijn er betrokken bij de samenwerking;
- Frequentie van terugkoppeling naar de raad;
- Financieel belang: welke kosten horen bij de samenwerking;
- Vermogenspositie en resultaat boekjaar van de verbonden partij.

De volgende afkortingen zijn gebruikt in de uitwerking van de verbonden partijen:

DB: Dagelijks Bestuur

AB: Algemeen bestuur

GR: Gemeenschappelijke regeling

NV: Naamloze Vennootschap

Gemeenschappelijke regelingen

GR Metropoolregio Eindhoven (MRE) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Per 1 januari 2015 is de Metropoolregio Eindhoven (MRE) actief als opvolger van het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven ook wel de SRE. Het doel van de samenwerking binnen deze gemeenschappelijk regeling is het behouden van het kenmerkende innovatieve Brainportprofiel en het bevorderen van een stabiele sociale basis en vitale leefomgeving voor al onze inwoners. De belangrijkste opgaven voor de aankomende jaren zijn:

- de groei van de economie in goede banen te leiden waardoor meer inwoners in de regio profiteren van welvaart en welzijn
- het zoeken naar een nieuwe balans in het landelijk gebied waarbij de verbinding tussen landelijke en stedelijke gebied en de ruimtelijke en ecologische kwaliteiten in het landelijk gebied worden versterkt

We richten ons daarbij primair op een gezamenlijke aanpak van urgente opgave in de fysieke leefomgeving. Daarnaast geeft de MRE uitvoering aan het Stimuleringsfonds en dient als betaalautoriteit voor Brainport Development NV.

Tevens is het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE) onder gebracht in deze gemeenschappelijke regeling. Het RHCE voert voor gemeenten wettelijk taken uit op het gebied van toezicht, behoud en openbaar maken van de cultuurhistorische informatie en is archiefbewaarplaats van de door onze gemeente en andere overheden in Zuidoost Brabant overgebrachte archieven.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Het leven van onze inwoners speelt zich steeds meer af binnen de hele regio en beperkt zich niet tot de gemeentegrenzen. Binnen de regio is sprake van één daily urban system. Daarom is het logisch om op regionaal niveau met elkaar samen te werken, omdat we samen, als geheel, meer kunnen bereiken. Gezamenlijk bepalen we koers die vervolgens op subregionaal en/of lokaal niveau uitgewerkt en gerealiseerd kan worden. Vanuit de MRE-samenwerking wordt als één regio opgetrokken richting de provincie en het Rijk. Dit komt tegemoet aan de vraag vanuit het Rijk en de provincie om met een regio's afspraken te maken. Daarnaast zijn wij via de MRE-samenwerking vertegenwoordigd in de stichting Brainport en de triple helix. Deze stichting bepaalt de strategie van de ontwikkelingsorganisatie Brainport Development. Al deze partijen samen zijn een serieuze gesprekspartner voor het Rijk en de Provincie waardoor er gelden beschikbaar komen om de regionale opgaven gezamenlijk op te maken. Ook de Nuenense inwoners kunnen (indirect) profiteren van deze ontwikkelingen.

De gemeente brengt haar archief na verloop van tijd onder bij RHCE, voor zover deze documenten niet vernietigd (moeten) worden. Daardoor hoeven wij hiervoor geen eigen voorziening te treffen.

Veranderingen en ontwikkelingen

Metropoolregio Eindhoven

In 2023 is het geactualiseerde samenwerkingsakkoord 2023 - 2026 vastgesteld. Dit akkoord gaat uit van 2 complementaire ontwikkellijnen, namelijk: duurzame schaa sprong Brainport en nieuwe balans in het landelijk gebied. Deze lijnen dragen in samenhang bij aan de brede welvaart van de hele regio en haar inwoners. Brede welvaart is het perspectief bij het zoeken naar oplossingen voor opgaven in de regio. De volgende vijf hoofdpogaven worden onderscheiden:

- schaa sprong wonen en ruimte
- toekomstig mobiliteitssysteem
- een veerkrachtig economisch systeem
- vitaal landelijk gebied
- toekomstig energiesysteem

Door het nieuwe samenwerkingsakkoord verandert de rol en de positie van de MRE en de ambtelijke ondersteuningsorganisatie. Er is een doorontwikkeling ingezet van procesregie naar meer inhoudelijke regie met programmasturing op realisatie. In het voorjaar 2024 is een nieuwe directeur en manager Regionale Opgaven gestart die samen aan de slag zijn met de doorontwikkeling van de MRE-organisatie. Wij verwachten dat dit traject tot in 2025 doorloopt. De veranderende rol betekent ook iets voor onze samenwerking op subregionaal niveau binnen het Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE). Samen met de 8 andere gemeenten binnen de SGE gaan we op zoek naar een nieuwe synergie tussen de beide samenwerkingen, zodat beiden samenwerkingen elkaar versterken.

Een ander ontwikkeling die we zien, is dat er steeds meer aandacht is voor brede welvaart waardoor er behoefte is om ook op onderwerpen binnen het sociaal domein samen te werken met 21 gemeenten. Of dit wordt opgepakt binnen de MRE-samenwerking of op een andere wijze, wordt na onze verwachting duidelijk in 2025.

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Het RHCE in inmiddels op orde en besloten is dat het RHCE een dienstonderdeel blijft van de MRE blijft. In 2024 wordt een extern bedrijfsvoeringsonderzoek uitgevoerd. Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek worden openstaande vacatures in 2025 ingevuld.

Landgoed Gulbergen

De voorziening Gulbergen is nog niet afgewikkeld, omdat de voormalige stortplaats officieel nog niet gesloten is en de nazorg nog niet is overgedragen aan de Provincie Noord-Brabant. Het ziet er naar uit dat de nazorg van de stortplaats Gulbergen voorlopig niet aan de provincie wordt overgedragen in afwachting van onderzoek naar mogelijkheden om de toekomstige nazorgkosten te beperken.

In 2020 is de erfpacht afgekocht, waardoor de MRE weer volledige zeggenschap heeft over de gronden in het gebied. Begin 2024 is een ontwikkelvisie voor het landgoed vastgesteld en op basis daarvan is een ontwikkelstrategie opgesteld. De strategie geeft aan hoe de MRE wil komen tot een haalbaar plan om het gebied te kunnen ontwikkelen. Dit is een uitdaging, omdat mede is bepaald dat het ontwikkelen van het landgoed budgettair neutraal zou moeten zijn. In 2025 moet duidelijk worden of de ontwikkelvisie binnen deze randvoorwaarde uitgevoerd kan worden of dat de visie aanpassing behoeft.

Risico's

Op basis van de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen Metropoolregio Eindhoven (vastgesteld door Algemeen Bestuur in juli 2018) wordt bepaald wat de organisatie onder risicomanagement verstaat en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. Tevens is bepaald welke risico's door de MRE worden gedragen en welke door de deelnemende gemeenten. Als uitwerking van de nota zijn voor de MRE-organisatie de risico's in beeld gebracht, geïnclassificeerd en financieel inzichtelijk gemaakt. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening deze risico's opnieuw beoordeeld.

In de begroting 2025 zijn de volgende belangrijkste risico's op concernniveau onderkend waaraan de benodigde weerstandscapaciteit is gekoppeld:

- het doelvermogen voor eeuwigdurende nazorg voor landgoed Gulbergen is ontoereikend;
- het nieuwe samenwerkingsakkoord leidt tot uitbreiding van taken voor de MRE-organisatie waar de organisatie qua personeel en middelen niet op is ingericht, het risico bestaat dat de externe financiering niet wordt gerealiseerd;
- bezuinigingen bij de gemeenten met als gevolg lagere gemeentelijke bijdragen;
- het niet kunnen invullen van vacatures waardoor externe inhuur noodzakelijk is.

Afbreukrisico van geen deelname

Het risico is dat de gemeente zich buiten sluit als zij niet deelneemt aan MRE. MRE is een belangenbehartiger van de regio en weet middelen bij anderen (veelal via cofinanciering) los te krijgen.

Alternatieven voor geen deelname

Naast MRE zijn er allerlei andere vormen van (gemeentelijke) samenwerking mogelijk. Zo werken de gemeenten Eindhoven, Helmond, Son en Breugel, Geldrop-Mierlo, Waalre, Veldhoven, Best, Oirschot en Nuenen op subregionaal niveau samen binnen Stedelijke Gebied Eindhoven. De agenda's van de beide samenwerkingsverbanden worden op elkaar afgestemd, zodat er geen sprake is van overlap.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost Brabant, zijnde de gemeenten: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen c.a., Oirschot, Reusel-De Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.

Algemeen bestuur: M. van Toorenburg (burgemeester wn.) : J. Tesser (raadslid)

Raadstafel21: H. Bonnier en M. Spijkerman (beide raadsleden)

Portefeuillehoudersoverleg Economie: B. van Stiphout (wethouder)

Portefeuillehoudersoverleg Mobiliteit: S. Löwik (wethouder)

Portefeuillehoudersoverleg Transitie landelijk gebied: P. Kok (wethouder)

Portefeuillehoudersoverleg Energietransitie: S. Löwik (wethouder)

Portefeuillehoudersoverleg Wonen en Ruimte: P. Kok (wethouder)

Commissie van Advies voor Financiën: B. van Stiphout (wethouder)

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks bij de kadernota (ter kennisneming), begroting (zienswijzeprocedure) en jaarrekening (ter kennisneming). Daarnaast wordt de raden via de 1e bestuursrapportage MRE geïnformeerd over de beleidsmatige uitvoering van het werkprogramma over de periode januari t/m mei en via de 2e bestuursrapportage over de financiële uitvoering van het werkprogramma over de periode januari t/m september. Tot slot wordt de raad ook tussendoor geïnformeerd over voor hen belangrijke ontwikkelingen en worden voor hen met enige regelmaat bijeenkomsten over specifieke thema's georganiseerd.

GR Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

De omgevingsdienst is een bij wet opgerichte rechtspersoon. De omgevingsdienst is opgericht om een verdere verbetering tot stand te brengen in:

- de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunningverlening, toezicht- en handhavingstaken op het gebied van milieu en het behoud en verbetering van de bodem-, water- en luchtkwaliteit;
- de kwaliteit en veiligheid van de werk- en leefomgeving, zodat het aantal calamiteiten en milieudelicten afneemt.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De ODZOB werkt samen met haar partners aan het beschermen en verbeteren van de fysiek leefomgeving. Door samen te werken kan onze gemeente beschikken over expertise op verschillende beleidsvelden. Door de samenwerking binnen de ODZOB hebben we minder eigen formatie nodig op deze beleidsterreinen.

Veranderingen en ontwikkelingen

ODZOB streeft er naar om in de toekomst voor alle deelnemers de brede taken in het kader van de Omgevingswet te gaan uitvoeren.

Verder is reeds in 2024 als gevolg van een wijziging in de Wet gemeenschappelijke regelingen de dienstverleningsovereenkomst (DVO) aangepast. Deze loopt tot 1 juli 2025. Dit wil zeggen dat er in 2025 een nieuw voorstel zal komen tot het aanpassen van de DVO, welke voor meerdere jaren zal gaan gelden.

Risico's

Indien de omzet achterblijft bij de verwachtingen zijn alle deelnemers aan de GR daarvoor (financieel) verantwoordelijk. Omdat het gemeentelijk werkprogramma slechts een klein onderdeel vormt van het totale uitvoeringsprogramma en -budget van de ODZOB is de individuele invloed van de gemeente(n) daardoor beperkt.

Afbreukrisico van geen deelname

Deelname voor wat betreft het basistakenpakket (vergunningverlening, toezicht, handhaving (VTH-taken), asbesttoezicht etc.) is wettelijk verplicht. Dit geldt niet voor de (incidentele) verzoektaken. Voor een groot deel van de verzoektaken is er geen gemeentelijke capaciteit en kennis meer aanwezig. Daarom zijn ook nagenoeg alle verzoektaken uitbesteed aan de ODZOB.

Alternatieven voor geen deelname

De deelname voor wat betreft het basistakenpakket is wettelijk verplicht. Voor de uitvoering van een deel van de individuele verzoektaken zou het mogelijk zijn om een alternatief te organiseren, maar dit is niet realistisch.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant.

Algemeen bestuur: P. Kok (wethouder), plv. S. Löwik (wethouder).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks driemaal (kadernota, begroting, jaarrekening); daarnaast incidenteel afhankelijk van ontwikkelingen

GR Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) te Eindhoven

Doel en openbaar belang

Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) behartigt de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: brandweezorg, geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio, rampenbestrijding en crisisbeheersing en de gemeenschappelijke meldkamer, door:

- Adequaats te reageren op spoedeisende hulpvragen van burgers, instellingen en bedrijven;
- Het in beeld brengen van risico's;
- Het organiseren en coördineren van geneeskundige hulpverlening in de regio;
- Het voorkomen en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar en/of ongevallen bij brand en alles wat hiermee verband houdt. Ook het aanschaffen en onderhouden van gemeenschappelijk materieel en de coördinatie van de werkzaamheden op dit gebied behoort tot de taak van VRBZO;
- Het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Omdat veiligheidsrisico's zich niet houden aan gemeentegrenzen én omdat veiligheid een complexe zaak is, is in de Wet veiligheidsregio's (Wvr) bepaald dat de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant de verantwoordelijkheid voor veiligheid onderbrengen bij VRBZO. Hierdoor werken de gemeenten op regionale schaal aan een veilige leefomgeving voor mensen die er wonen en verblijven, professionele hulp verlenen als het nodig is, waarborgen creëren voor fysieke veiligheid en voorbereidingen treffen voor rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Veranderingen en ontwikkelingen

VRBZO werkt ook in 2025 op basis van een uitvoeringsjaarplan aan de in de visie 2025 vastgestelde speerpunten en thema's: Samen voor veilig, Weerbare samenleving en Toekomstbestendige organisatie.

VRBZO ontvangt extra gelden van het Rijk om meer te investeren in crisisbeheersing. De gelden worden besteed aan de verbetering van crisisbeheersing en informatievoorziening in de regio, en aan een bijdrage aan landelijke verbetering van informatievoorziening.

In de begroting 2025 vraagt VRBZO naast de gebruikelijke indexering geen extra middelen. VRBZO geeft vooral inzicht in de vraagstukken die ze uitwerkt en het proces richting de beleidscyclus 2026-2030. VRBZO geeft wel een signaal dat het wellicht nodig is dat investeringen in de veiligheidsregio eerder aan de orde moeten zijn dan in het begrotingsjaar 2026. Er kan eventueel sprake zijn van aanvullende begrotingsvoorstellen voor het begrotingsjaar 2025.

De aandacht voor een toekomstbestendige brandweerorganisatie wordt ook in 2025 voortgezet.

VRBZO is zich er van bewust dat extra aandacht voor het toekomstbestendig maken van brandweertzorg essentieel is. De focus zal vooral liggen op vrijwilligheid, herijking beroepsbrandweer, verstedelijking, 2e loopbaanbeleid, vakbekwaamheid, huisvesting, informatiegestuurde brandweertzorg, natuurbrandbeheersing en duurzaamheid.

Risico's

De belangrijkste beleidsuitgangspunten voor VRBZO op gebied van risicomanagement zijn:

- Risico's in een cyclisch proces inventariseren, beoordelen en monitoren via een continuïteitsplan. De risico's, en eventueel genomen beheersmaatregelen om de impact te dempen, worden gemonitord en periodiek gewogen door het managementteam;
- De instelling van een weerstandsvermogen heeft als doel om een stabiele (trendmatige) ontwikkeling van de gemeenschappelijke bijdrage te waarborgen.

De hoogte van de algemene reserve is afhankelijk van het begrotingstotaal en ligt tussen de € 2,4 miljoen en € 3,2 miljoen. De algemene reserve dient als primair weerstandsvermogen.

De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling waarborgen de betaling van rente en aflossing van de door de Veiligheidsregio onder goedkeuring van gedeputeerde staten gesloten geldleningen volgens door het algemeen bestuur vast te stellen regels en naar evenredigheid van het aantal inwoners van iedere gemeente van het desbetreffende kalenderjaar en indien de geldschietters dit wensen onder het doen van afstand van de voorrechten, welke de wet aan borgen toelaat.

Afbreukrisico van geen deelname

Deelname is een wettelijke plicht (Wgr, Wvr).

Alternatieven voor geen deelname

Geen alternatieven.

Deelname door 21 gemeenten in de regio Zuidoost Brabant.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: M.M. van Toorenborg (burgemeester).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks tweemaal (begroting, rekening) en halfjaarlijks (1e en 2e samenvatting van de bestuursrapportage); daarnaast na vergaderingen van het Algemeen Bestuur en incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen over beleid en strategische keuzes binnen de Veiligheidsregio.

GR Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) Brabant Zuidoost te Helmond

Doel en openbaar belang

De GGD'en hebben een aantal wettelijke taken, beschreven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Hieronder vallen onder andere: jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau en 'schoolarts'), medische milieukunde, infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitoren en gezondheidsvoorlichting.

De adviseurs van de GGD geven advies aan burgers en gemeenten. Daarbij gaat het om het stimuleren van een veilige en gezonde leefomgeving

Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten en uitvoering van de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van de (openbare) gezondheid(szorg). Financiering o.b.v. bijdrage deelnemende gemeenten, bijdragen ziektekostenverzekeraars, ambulancehulpverlening en bijdragen particulieren.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gemeente kan profiteren van de professionele kennis en voorzieningen welke de GGD bezit en door de gemeente niet zelfstandig in stand gehouden kunnen worden. Tevens wordt door de samenwerking met de regiogemeenten een schaalgrootte bereikt die een efficiënte en effectieve aanpak mogelijk maakt tegen zo laag mogelijke kosten.

Een positieve bijdrage aan de gezondheid van de inwoners van onze gemeente en uitvoering van tal van wettelijke taken.

Naast de uitvoering van de wettelijke taken maken we als gemeente dankbaar gebruik van de diensten van het lokaal team gezondheidsondersteuning. Medewerkers uit dit team ondersteunen de gemeente onder meer bij projecten op het gebied van alcohol- en drugspreventie en het activiteitenprogramma van de werkgroep mantelzorg en Nuenen dementievriendelijke gemeente. Tot slot levert de GGD ook waardevolle lokale onderzoeksgegevens (onder meer uit de gezondheidsmonitoren). Deze onderzoeksresultaten zetten wij in als beleidsindicatoren.

Risico's

Indien de bedrijfsresultaten achterblijven bij de verwachting zijn alle deelnemende gemeenten aan de GR (naar rato) financieel verantwoordelijk.

Afbreukrisico van geen deelname

Geen behartiging van onze belangen op dit gebied en niet kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen waaronder het in stand houden van een GGD.

Alternatieven voor geen deelname

Het zoeken naar andere instanties die uitvoering kunnen geven aan onze wettelijke taken op het gebied van openbare gezondheidszorg. Volledig afzien van deelname is geen reële optie i.v.m. de in de Wet Publieke Gezondheid opgenomen eis dat de gemeente een GGD in stand moet houden.

De volgende gemeenten behoren tot het werkgebied van de GGD Brabant Zuidoost: Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Deurne, Eersel, Eindhoven, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Heeze-Leende, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Oirschot, Reusel-de Mierden, Someren, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven en Waalre.

In dit gebied wonen ca. 750.000 mensen.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: N. Wouters (wethouder).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Er vindt in ieder geval terugkoppeling plaats bij de vaststelling van de begroting en wijzigingen daarvan en verder incidenteel als onze vertegenwoordiger bij de GGD dit wenselijk acht.

GR Dienst Dommelvallei te Mierlo

Doel en openbaar belang

De Dienst Dommelvallei is het samenwerkingsverband van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel. In deze dienst zijn de bedrijfsvoeringstaken financiën, belastingen, personeel & organisatie, informatievoorziening en planning & control voor de drie gemeenten ondergebracht. Daarnaast hebben de gemeenten Son en Breugel en Nuenen de taken met betrekking tot werk en inkomen (sociale zaken en Participatiewet) en dienstverlening (o.a. burgerzaken) in deze dienst ondergebracht. Daarnaast voert deze dienst ondersteunende activiteiten (administratie en applicaties) uit met betrekking tot zorg en welzijn (Wmo) en jeugd.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Bij de vorming van Dienst Dommelvallei is aangegeven dat de dienst moet leiden tot: meer kwaliteit, minder kwetsbaarheid, minder kosten en goed werkgeverschap.

Veranderingen en ontwikkelingen

De Dienst Dommelvallei ontwikkelt zich verder. Het nieuwe bedrijfsplan voor de dienst dat samen met de gemeenten in 2024 is opgesteld, moet een goede basis leggen voor de toekomstige dienstverlening door de dienst en de samenwerking met de gemeenten. Om de dienstverlening verder te optimaliseren wordt de nadruk gelegd op het versterken van elkaar. Het accounthouderschap wordt op alle taakvelden geïntensiveerd, de adviespositie versterkt en om te kunnen sturen op data en resultaten dient de onderliggende (stuur)informatie betrouwbaar, kwalitatief goed en direct toegankelijk te zijn.

Risico's

Voor wat betreft het beleid over weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt als uitgangspunt de nota's risicomanagement van de drie gemeenten gehanteerd. Jaarlijks worden bij het opstellen van de begroting en jaarrekening de risico's opnieuw beoordeeld.

In de jaarrekening 2023 zijn de volgende belangrijkste risico's onderkend waaraan een risicowaarde is gekoppeld:

- cyberrisico's
- continuïteit bedrijfsvoering
- inkoop

Eventuele overschotten/tekorten worden teruggestort naar of bijbetaald door de deelnemende gemeenten. De dienst sloot 2023 met een positief resultaat van € 139.465 af. Dit bedrag is gestort in de reserve I&A en niet naar de gemeenten teruggevloeid.

Afbreukrisico van geen deelname

Indien de gemeente niet langer meer de uitvoering van bepaalde taken neerlegt bij de dienst, dient de gemeente deze taken zelf uit te voeren dan wel onder te brengen in een ander samenwerkingsverband.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door: de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen c.a. en Son en Breugel

Algemeen bestuur: M. van Toorenborg (burgemeester wn.), S. Löwik (wethouder) en N. Wouters (wethouder)

Dagelijks bestuur: M. van Toorenborg (burgemeester wn.) en N. Kramer (gemeentesecretaris a.i.)

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks bij begroting (zienswijzeprocedure) en jaarrekening en tussentijdse rapportages (ter kennisneming). Daarnaast wordt de raad over voor haar relevante zaken geïnformeerd.

GR WSD te Boxtel

Doel en openbaar belang

WSD is ons sociaal ontwikkelbedrijf en voert de werkgeversverplichtingen van de voormalige Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit voor de gemeente Nuenen. Daarnaast begeleidt WSD inwoners die in het kader van de Participatiewet ondersteuning nodig hebben bij het vinden van werk.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

In 2020 zijn alle gemeenteraden akkoord gegaan met de geformuleerde ambitie voor de doelgroep: iedereen doet naar vermogen mee, waarbij meedoen belangrijker is dan alleen het hebben van betaalde arbeid.

De koers van de WSD richt zich op het doorontwikkelen van de lokale infrastructuur van elke gemeente. De structuur richt zich op de begeleiding van inwoners in de gemeente zelf, de ondersteuning voor inwoners met de lokale partners en het organiseren van werkgelegenheid in de gemeente. Deze lokale infrastructuur wordt ondersteund met plusdiensten en een bundeling van expertise via WSD. Met de groei van de doelgroep langdurig bijstandsgerechtigden en de toename van complexiteit van de bijstandspopulatie, blijft WSD als verbonden partij een waardevolle samenwerkingspartner in het realiseren van een hoge participatiegraad.

Veranderingen en ontwikkelingen

De Wsw is per 1-1-2015 opgehouden te bestaan (er vindt geen nieuwe instroom plaats). De zittende doelgroep blijft gebruik maken van de Wsw. Er vindt gemiddeld jaarlijks 5% uitstroom plaats van de Wsw doelgroep. Door middel van de instroom vanuit de Participatiewet wordt de omvang van het bedrijf en werknemersbestand in stand gehouden. Het Koersdocument vormt ook voor 2025 nog de basis. Alle deelnemende gemeenten van de Gemeenschappelijk regeling (regio Boxtel, inclusief Nuenen en Son en Breugel) hebben de wijze van samenwerken en met WSD vastgelegd in lokale plannen.

Risico's

WSD heeft een sluitende meerjarenbegroting opgesteld waarin rekening wordt gehouden met het behoud van het volume van 2100 medewerkers/inwoners vanuit de deelnemende gemeenten. Hiermee streven we naar een toekomstbestendige organisatie. De kans is aanwezig dat WSD aan de deelnemende gemeenten een aanvullende bijdrage vraagt wanneer in 2025 het break-even scenario niet gerealiseerd is. Volgens besluit van DB WSD van maart 2023 wordt een mogelijk negatief subsidieresultaat aangevuld vanuit de WSD Stimulusregeling.

Afbreukrisico van geen deelname

Hoog (bestuurlijk maar ook financieel als je zou besluiten om niet meer te deel te nemen aan de gemeenschappelijke regeling).

Alternatieven voor geen deelname

Aansluiten bij andere gemeenschappelijke regeling of inkoop van diensten.

Deelname door de gemeenten Best, Boxtel, Haaren, Nuenen, Oirschot, Oisterwijk, Meierijstad (alleen het verzorgingsgebied van de voormalige gemeenten Schijndel en Sint-Oedenrode), Son en Breugel, Sint Michielsgestel en Vught.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Dagelijks Bestuur: heer N. Wouters (wethouder)

Algemeen bestuur: N. Wouters (wethouder) en T. van der Linden (raadslid)

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel jaarlijks (begroting, rekening); daarnaast incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

GR Reiniging Blink te Helmond

Doel en openbaar belang

Het doel van de Gemeenschappelijke regeling Blink is het doelmatig uitvoeren van de afvalinzameling en de reinigingstaken die bij wet, in het bijzonder de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer, aan de gemeente zijn opgedragen en/of voortvloeien uit de aan de gemeente op grond van de Gemeentewet toevertrouwde zorg voor de eigen huishouding, binnen de kaders van het publiekrecht.

Algemene visie op, en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De belangrijkste reden voor het aangaan van de samenwerking is dat hiermee, zonder winstoogmerk, de kernactiviteiten met betrekking tot huishoudelijke afvalstoffen efficiënt en effectief worden uitgevoerd, te weten inzameling, reiniging, sortering en overslag, stimuleren van preventie en hergebruik, en projectbeheer. Daarnaast wordt van Blink een actieve bijdrage verwacht aan de lokale vertaling van het landelijk beleid inzake preventie van huishoudelijk afval conform het vigerende Landelijk Afvalbeheerplan (LAP).

Veranderingen en ontwikkelingen

De in de GRR Blink deelnemende private partij heeft de deelname in 2024 beëindigd. De regeling is hierop aangepast, alsook aan de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. In het kader van het maken van meer fundamentele keuzes gericht naar de toekomst toe kijken we in 2025 verder naar het kostenniveau in combinatie met het serviceniveau van onze huishoudelijk afvalinzameling.

Risico's

Doordat Blink geen eigen vermogen bezit, loopt elke deelnemende gemeente het risico eventuele tekorten te moeten aanzuiveren (art. 38, lid 1).

Wanneer een of meer gemeenten deelname beëindigen, ofwel naar aanleiding van een periodieke evaluatie ofwel "tussentijds", dan kan zulks, ondanks een van toepassing zijnde plicht voor een dergelijke gemeente om een schadeloosstelling te betalen, toch leiden tot negatieve financiële gevolgen.

Afbreukrisico van geen deelname

Wanneer de gemeente Nuenen besluit tot uittreding, dan kan dat betekenen dat de overige deelnemers schadeloos gesteld dienen te worden. Daarnaast moet de gemeente dan zelf iets organiseren, zodat uitvoering van de gemeentelijke taken met betrekking tot afvalinzameling en reinigingstaken gecontinueerd en geborgd wordt.

Alternatieven voor geen deelname

Als alternatieven kunnen genoemd worden het aanbesteden van de taken die betrekking hebben op huishoudelijke afvalstoffen en reiniging van verhardingen ofwel het deelnemen in een andere GR-constructie, zoals Cure (de Gemeenschappelijke regeling van gemeenten Eindhoven, Valkenswaard en Geldrop-Mierlo).

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Algemeen bestuur: S. Löwik (wethouder)

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Structureel, bij het vaststellen van de begroting van Blink, wordt de raad in gelegenheid gesteld een zienswijze in te dienen. Daarnaast wordt de raad incidenteel betrokken, bijvoorbeeld bij wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling, bij toetreding van een nieuwe gemeente en bij het doorlopen van het Strategisch traject.

Vennootschappen en coöperaties

NV Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag

Doel en openbaar belang

De BNG Bank is de bank van en voor (decentrale) overheden en instellingen op het gebied van wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. De BNG Bank is betrokken partner voor een duurzamer Nederland. De BNG Bank stelt de publieke sector in staat maatschappelijke doelstellingen te realiseren.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Het betalingsverkeer van de BNG Bank richt zich specifiek op zakelijke klanten in de publieke sector. De BNG Bank biedt een volledig pallet aan zakelijke producten. Digitaal, efficiënt en veiligheid staan hierbij centraal.

Veranderingen en ontwikkelingen

Bij het herijken van de strategie is het doel van de BNG gelijk gebleven. In Kompas Naar Impact 2024-2026 wordt beschreven hoe de BNG maatschappelijk impact wil maken. De BNG wil concreet invloed hebben op de kwaliteit van leven in Nederland. De BNG wil de belangrijkste financier zijn van de publieke sector om Nederland socialer en duurzamer te maken.

Risico's

De BNG Bank is na de Staat een van de grootste emittenten van Nederland. Het door de bank uitgegeven schuld papier heeft een credit rating AAA van Moody's, en AA+ van Standard & Poor's en AA+ van Fitch. Door deze topratings kan de BNG Bank tegen lage prijzen geld aantrekken op de geld- en kapitaalmarkt. Hierdoor kan de bank hun klanten lage tarieven bieden.

De BNG streeft niet naar een maximaal, maar naar een redelijk rendement op het eigen vermogen.

De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.

De gemeente Nuenen bezit 1.755 aandelen à € 2,50 zijnde in totaal € 4.388,-.

Afbreukrisico van geen deelname

n.v.t.

Alternatieven voor geen deelname

n.v.t.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de aandeelhouders. Dit zijn uitsluitend overheden.

Als aandeelhouder: B. van Stiphout (wethouder).

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

NV Brabant Water te Den Bosch

Doel en openbaar belang

Brabant Water is het drinkwaterbedrijf dat aan 2,5 miljoen inwoners en bedrijven in Noord-Brabant drinkwater levert en ervoor zorgt dat de klanten altijd en overal in Brabant kunnen rekenen op zuiver en veilig drinkwater. Een verantwoordelijke taak, waarnaar gehandeld wordt. Brabant Water streeft niet naar winst, maar wel naar de beste kwaliteit en dienstverlening.

Brabant Water biedt naast drinkwater ook water op maat en gespecialiseerde diensten en advies aan. De gemeente heeft een belang in Brabant Water N.V. van 22.246 aandelen à € 0,10 (totaal € 2.224,60).

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

Brabant Water is als drinkwaterbedrijf primair verantwoordelijk voor het waarborgen van de continuïteit van de waterlevering in haar voorzieningsgebied en de kwaliteit en druk van het geleverde drinkwater.

Veranderingen en ontwikkelingen

Op 4 juli 2024 verscheen het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer. Daarin waarschuwt de rekenkamer voor een drinkwatertekort in 2027 in de provincie Noord-Brabant. Ook signaleert de Rekenkamer dat deze uitvoering van de provincie achterblijft, waardoor onvoldoende resultaten worden behaald. De provincie is namelijk verantwoordelijk om te zorgen dat er voldoende schoon grondwater beschikbaar is om drinkwater van te maken. En dat er voldoende vergunningsruimte aanwezig is om dit water op te pompen. Dat is momenteel niet gegarandeerd. Brabant Water deelt het beeld van de Rekenkamer dat de provincie nu aan zet is om de drinkwatervoorziening voor alle Brabanders veilig te stellen en dat daar urgent en daadkrachtig handelen voor nodig is.

Risico's

n.v.t.

Afbreukrisico van geen deelname

n.v.t.

Alternatieven voor geen deelname

n.v.t.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de aandeelhouders. Dat zijn de provincie Noord-Brabant en 60 gemeenten.

Als aandeelhouder: M. van Toorenburg (burgemeester wn.)

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost te Helmond

Doel en openbaar belang

Het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost is een samenwerkingsverband tussen gemeenten, (justitiële) overheidsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Het doel is de verbetering van veiligheid en leefbaarheid in de 21 gemeenten in Brabant Zuidoost. Het is van belang om onderscheid te maken tussen het zorg- en veiligheidshuis als professionele netwerkorganisatie en het zorg- en veiligheidshuis als facilitator voor ketenpartners. Het landelijk kader richt zich specifiek op het zorg- en veiligheidshuis als netwerkorganisatie van verschillende partners in de zorg-, de strafrechtketen en gemeenten, gericht op een ketenoverstijgende persoons-, systeem- en gebiedsgerichte aanpak van, of advisering rondom, complexe problematiek. In de rol van facilitator biedt de netwerkorganisatie aan ketenpartners de mogelijkheid om werkplekken te huren in een kantoor. Het zorg- en veiligheidshuis Brabant-Zuidoost is in de kern een smalle organisatie. Haar professionaliteit ligt op het gebied van procesregie, advisering en informatievoorziening.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De kracht van het zorg- en veiligheidshuis is een goede samenwerking tussen de verschillende organisaties om problemen op het gebied van veiligheid beter aan te pakken. Daarbij behouden alle partners hun eigen (wettelijke) verantwoordelijkheden.

Problemen worden in een mix van preventie, repressie en zorg aangepakt. Zo wordt geprobeerd potentieel grote problemen klein te houden. De casussen worden aangepakt middels de werkwijze Casus Op Maat en de Persoonsgerichte Aanpak.

Daarnaast stimuleert en ondersteunt het zorg- en veiligheidshuis de gemeenten om in de toekomst gebruik te maken van het escalatiemodel in de zorg- en veiligheidsketen AVE (aanpak voorkoming escalaties) en dit lokaal te implementeren.

Veranderingen en ontwikkelingen

In 2016 is de rechtsvorm van het Zorg- en Veiligheidshuis gewijzigd en is de Stichting Beheer en Exploitatie Veiligheidshuis Brabant Zuidoost opgericht. Besloten werd om hierin deel te nemen. Vanaf begin 2018 is de naam gewijzigd in Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost.

In 2022 is de GGD Brabant Zuidoost formeel toegevoegd als partner aan het samenwerkingsverband Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost. De GGD wil zich meer inzetten voor kwetsbare inwoners die- op het snijvlak van zorg en veiligheid- tussen wal en schip en daarvoor bouwen aan duurzame en brede samenwerking met regionale ketenpartners.

In 2024 staat het uitvoeren van de geactualiseerde Persoonsgerichte Aanpak Jeugd, Onbegrepen Gedrag en Huiselijk Geweld/Kindermishandeling hoog op de agenda.

Risico's

Alle 21 gemeenten uit de regio nemen deel aan de Stichting en dragen daaraan bij.

Afbreukrisico van geen deelname

Er kan dan geen gebruik worden gemaakt van de voordelen die het zorg- en veiligheidshuis kan bieden, zoals informatie, expertise en menskracht. Bepaalde organisaties hebben ook aangegeven geen capaciteit te hebben om deel te nemen aan overlegstructuren in alle afzonderlijke gemeenten.

Alternatieven voor geen deelname

De gemeente moet dan zelf meer regelen en kan geen beroep meer doen op inbreng van bepaalde maatschappelijke instanties en strafrechtpartners.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Deelname door de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant. Samenwerking met politie, maatschappelijke en justitiële organisaties.

Alle gemeenten vaardigen een wethouder zorg of een burgemeester af als lid van het algemeen bestuur. Het betreft voor Nuenen wethouder N. Wouters.

Het algemeen bestuur kiest uit hun midden weer – per basisteam – een wethouder zorg en een burgemeester als lid van het dagelijks bestuur. In 2018 werden de gemeenten die behoren tot het basisteam Dommelstroom vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur door voorzitter burgemeester P. Verhoeven (Heeze-Leende) en wethouder P.J. Looijmans (Geldrop-Mierlo) namens de gemeenten die behoren tot het basisteam Dommelstroom.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Stichting Bureau Inkoop- en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB) te Oirschot

Doel en openbaar belang

Inkoopuitgaven maken een zeer groot deel uit van de jaarlijkse begroting. Door samenwerking kunnen gemeenten hun inkoop professionaliseren. Daarnaast vertaalt de kwaliteit van inkoop zich direct in de kwaliteit van producten, diensten en werken. Integer en efficiënt inkopen heeft een positieve uitstraling naar burgers, het bedrijfsleven en de eigen medewerkers. Goed ingerichte inkoopprocessen vergroten het vertrouwen van de samenleving in de manier waarop gemeenschapsgeld wordt besteed.

Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij

De gewijzigde Aanbestedingswet 2012 (Aw 2012) laat voldoende ruimte over om eigen beleid te voeren op het gebied van inkopen en aanbesteden. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid waarborgt de naleving van wet- en regelgeving, een doelmatige inkoop en bestuurlijke integriteit. Het inkoopbeleid gaat uit van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur: openheid, objectiviteit en zorgvuldigheid. Door gebruik te maken van objectieve voorwaarden, kunnen gemeenten de keuze voor een leverancier verantwoorden. Deze helderheid biedt ook voordelen voor ondernemers, die weten waar ze aan toe zijn.

Veranderingen en ontwikkelingen

Sinds 2013 hebben gemeenten te maken met de Aanbestedingswet 2012. Op 1 juli 2016 zijn de wijzigingen op de Aanbestedingswet 2012 in werking getreden. Hiermee zijn de nieuwe Europese aanbestedingsrichtlijnen opgenomen in de Nederlandse wetgeving. Door de wijzigingen in de Aanbestedingswet hebben we te maken gekregen met wijzigingen in de dagelijkse inkooppraktijk.

Risico's

Door deel te nemen aan BIZOB wordt het risico op juridische procedures door onjuiste inkoop- en aanbestedingstrajecten verkleind.

Afbreukrisico van geen deelname

De aansluiting bij BIZOB is een keuze voor continuïteit in organisatorische en personele zin voor de invulling van de inkoopfunctie. Naast het mislopen van de mogelijk gunstigere prijzen en/of hogere kwaliteit, ligt er een afbreukrisico op gebied van efficiencyverbetering, rechtmatigheid en een versterking van de expertise.

Alternatieven voor geen deelname

In plaats van aansluiting bij BIZOB kan ook gekozen worden voor het volledig intern invullen van de inkoopfunctie. Daarnaast kan een commercieel inkoopbureau worden ingehuurd om gelijksoortige ondersteuning te bieden.

Bestuurlijke betrokkenheid en vertegenwoordiging

Het verzorgingsgebied van BIZOB is ingedeeld in vier clusters, te weten: 1. BOV en De Kempen regio; 2. Dommelvallei+ en Pealgemeenten; 3. Noordoost Brabant; 5. A2 regio en overig publiek.

BIZOB is een stichting en wordt aangestuurd door de gemeenten en aangesloten organisaties. Het bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van twee bestuurders per regio. De zittingsduur voor bestuurders is vier jaar. De voorzitter van het bestuur is een burgemeester en heeft een zittingsduur van zes jaar. Daarnaast worden twee secretarissen toegevoegd aan het bestuur. Tevens neemt vanuit elke aangesloten gemeente één bestuurder deel in de Vergadering van Aangeslotenen.

Frequentie van terugkoppeling naar de raad

Incidenteel, afhankelijk van ontwikkelingen.

Verbonden Partijen	Realisatie Eigen vermogen 2023	Realisatie Vreemd vermogen 2023	Realisatie Resultaat 2023	Prognose Eigen vermogen 2025	Prognose Vreemd vermogen 2025	Prognose Resultaat 2025	Bijdrage 2024	Bijdrage 2025
Gemeenschappelijke regeling								
Metropoolregio Eindhoven (MRE)	13.902.613	21.146.523	833.753	11.984.208	14.503.432	0	346.707	388.044
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ODZOB)	2.480.854	7.805.774	532.056	1.981.541	7.393.162	0	443.685	446.110
Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO)	3.261.747	29.828.652	1.010.542	4.049.062	38.548.567	0	1.436.990	1.508.270
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Brabant Zuidoost (GGD)	6.980.000	34.315.000	1.290.000	3.915.000	27.411.000	0	968.975	1.053.137
Dienst Dommelvallei	689.000	2.956.000	139.465	332.000	3.925.000	0	7.065.824	7.847.290
Werkvoorziening de Dommel (WSD)	0	0	0	onbekend	onbekend	0	1.466.317	1.621.274
Reiniging Blink	nvt	5.273.000	215.000	nvt	onbekend	0	2.475.000	2.456.000
Vennootschappen en coöperaties								
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	0	0	0	onbekend	onbekend	onbekend	onbekend	onbekend
Brabant Water	0	0	0	onbekend	onbekend	onbekend	geen bijdrage	geen bijdrage
Stichtingen en verenigingen								
Zorg- en Veiligheidshuis Brabant Zuidoost	0	0	0	onbekend	onbekend	onbekend	8.071	8.517
Bureau Inkoop en aanbestedingen Zuidoost Brabant (BIZOB)	1.302.202	1.973.315	943.507	onbekend	onbekend	onbekend	199.332	295.590

Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid en de grondexploitaties hebben een belangrijke invloed op -en samenhang met- de realisatie van de andere beleidsprogramma's van een gemeente. Onder grondbeleid wordt verstaan het gehele instrumentarium dat de gemeente ter beschikking heeft om ruimtelijke doelstellingen te realiseren. Het omvat alle strategieën van de gemeente rond het verwerven, beheren, bewerken en uitgeven van gronden. Het grondbeleid en de grondexploitaties hebben een grote financiële impact op de algehele financiële huishouding van de gemeente. De eventuele financiële kansen en risico's zijn van belang voor de algemene financiële en reservepositie van de gemeente.

In deze paragraaf komen de achtergronden en algemene randvoorwaarden, aandachtspunten, uitgangspunten, kanttekeningen en risico's van het grondbeleid en de grondexploitaties van de gemeente Nuenen c.a. aan de orde.

Raadsbesluiten

De basis voor het huidige gemeentelijke grondbeleid en de grondexploitaties zijn de Nota Grondbeleid 2005-2012, de Nota Grondbeleid 2012-2018 en de Nota Grondbeleid 2019-2023. Daarnaast zijn de raadsbesluiten van "Ruimtebalans naar Masterplan" en "Prioritering projecten en grondexploitatie" uit 2005 relevant geweest voor (een groot deel van) de huidige grondexploitaties. Ook zijn vanaf 2006 tot en met heden diverse raadsbesluiten genomen (herijkingen grondexploitaties, jaarrekeningen, begrotingen, risicoanalyses, etc.), die van invloed zijn op de huidige actuele stand van het grondbeleid en de grondexploitaties.

In de Kadernota 2012 is vastgelegd om jaarlijks bij het opstellen van de jaarrekening de grondexploitaties te herzien. Ingeval sprake is van grote tussentijdse wijzigingen wordt de raad hierover separaat geïnformeerd c.q. wordt een voorstel met begrotingswijziging voorgelegd.

Sinds een aantal jaar rapporteren we meerdere keren per jaar aan de raad op hoofdlijnen over de voortgang, de afwijkingen van grondexploitaties en de ontwikkelingen ten aanzien van de risico's.

Bij de jaarrekening 2023 zijn de grondexploitaties herzien ten opzichte van de grondexploitaties behorende bij de begroting 2024 en de jaarrekening 2022.

De meest recente, relevante raadsbesluiten zijn:

- Raadsbesluit juli 2019 "vaststelling Nota Grondbeleid 2019-2023";
- Raadsbesluit oktober 2019: "vaststelling subsidieverordening Sociale Volkshuisvesting 2019";
- Raadsbesluit juli 2020: "Programma Wonen 2020-2030";
- Raadsbesluit november 2023 "vaststelling begroting 2024-2027";
- Raadsbesluit december 2023 "Kader grondprijzen en exploitatiebijdragen 2024";
- Raadsbesluit juli 2024 "vaststelling jaarrekening 2023";
- Raadsbesluit juli 2024 "vaststelling jaarrapportages grondexploitaties 2023";
- Raadsbesluit juli 2024 "Kloostertuin".

Bestemmingsreserves

De bestedingsplannen voor de bestemmingsreserves bovenwijkse voorzieningen, sociale volkshuisvesting, parkmanagement en groen voor rood zijn gereed en worden periodiek (parallel met de begroting en jaarrekening) geactualiseerd. Een van de herzieningen als gevolg van de gewijzigde voorschriften van het BBV betreft de "voeding" en waardering van de (gerealiseerde) voorzieningen in deze bestemmingsreserves.

Voor de stand en prognose van deze bestemmingsreserves wordt verwezen naar de betreffende toelichting op de bestemmingsreserves in deze begroting.

Bovenwijkse voorzieningen

Met de stortingen (vanuit de diverse projecten) groeit de reserve in de komende jaren. De bestedingen van deze bestemmingsreserve zijn de investeringen om de bovenwijkse voorzieningen, welke volgen en "veroorzaakt" worden door de uitvoering van de (woningbouw)projecten, te kunnen realiseren. De belangrijkste investeringen, die in dit kader worden gerealiseerd, zijn de diverse projecten ter verbetering van de leefbaarheid en bereikbaarheid onder de verzamelnaam VKA (voorkeursalternatief) Bundelroutes Nuenen.

Sociale volkshuisvesting

Met de bijdrages (vanuit de diverse projecten) wordt de reserve gevuld. De bestedingen van deze bestemmingsreserve zijn projecten waarin sociale woningbouw(huur) wordt gerealiseerd en die een (financiële) bijdrage nodig hebben voor de haalbaarheid van de ontwikkeling. Deze reserve stimuleert de realisatie van sociale huurwoningen. In 2019 is de 'Subsidieverordening sociale volkshuisvesting 2019' door de raad vastgesteld. Private partijen die een sociale huurwoning toevoegen aan de voorraad kunnen een aanvraag indienen voor een subsidie (afdracht uit de bestemmingsreserve). Uit de aanvraag moet onder andere blijken dat de bijdrage nodig is om het project financieel haalbaar te maken.

Parkmanagement

Met de stortingen vanuit de ontwikkelingsprojecten van bedrijventerreinen groeit ook deze reserve in de komende jaren. Deze reserve heeft het doel om de kwaliteit en leefbaarheid van de Nuenense bedrijventerreinen in stand te houden en te verbeteren.

Groen voor rood

Met de bijdragen vanuit het project Nuenen West blijft deze reserve in de komende jaren groeien. De bestedingen van deze bestemmingsreserve zijn gericht op het verbeteren van het Dommeldal, dat als gevolg van de woningbouwontwikkeling Nuenen West een kwaliteitsimpuls moet te verkrijgen.

Financiële uitgangspunten: Besluit Begroting en Verantwoording

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Er is regelgeving voor de verslaglegging over de jaarcijfers van het grondbedrijf. In 2019 is de notitie 'Grondbeleid in begroting en jaarverslaggeving juli 2019' uitgebracht door de commissie BBV. Deze notitie dient als basis voor de opgestelde grondexploitaties en deze toelichting op het grondbeleid. De verwachting is dat het BBV ook de komende jaren zal blijven veranderen om zo in te spelen op de actuele situatie. Dit wordt op de voet gevolgd en er wordt continu zorggedragen dat de verslaglegging van de grondexploitaties voldoet aan de regels van het BBV.

December 2023 is de Notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken 2023 gepubliceerd door de commissie BBV. Dit betreft een actualisatie van de Notitie grondbeleid uit 2019 vanwege de invoering van de Omgevingswet. Alle wijzigingen in de notitie die te maken hebben met de Omgevingswet treden in werking gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Alle overige wijzigingen treden in werking met ingang van begrotingsjaar 2025.

De grondexploitaties zijn gerubriceerd conform het BBV. Er is een onderscheid gemaakt in Bouwgrond In Exploitatie (BIE) projecten die onder de rubriek Materieel Vast Actief op de balans worden verantwoord.

Bouwgronden In Exploitatie (BIE)

Bouwgrond in exploitatie heeft in alle gevallen betrekking op grondexploitaties in de uitvoeringsfase. In het verleden is in de praktijk een veelheid aan grondontwikkeling gerelateerde projecten geschaard onder het begrip grondexploitaties. Vanuit het belang van eenduidigheid is in bovenstaande notitie van de Commissie BBV voor afbakening van het begrip bouwgrond in exploitatie en de hieraan toe te rekenen kosten gezorgd om zoveel mogelijk aan te sluiten bij de bestaande regels zoals vastgelegd in de Wet ruimtelijke ordening.

Op basis daarvan is gekomen tot de definitie die binnen het BBV voor bouwgronden in exploitatie per 2016 geldt: gronden in eigendom van een gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex met een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld. Het startpunt van Bouwgrond In Exploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief de grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie op de balans.

Het begrip is van belang voor de wijze waarop het gemeentelijk eigendom wordt beoordeeld en opgenomen in de financiële administratie. Vervaardigingskosten van bouwrijp en woonrijp maken van de locatie worden geactiveerd ofwel bijgeschreven op het balansactief. Activering van de gemaakte kosten is acceptabel, omdat een grondexploitatie geen éénjarig proces is.

Conform de verslagleggingsvoorschriften van het BBV worden, op balansdatum, als er sprake is van een voorzienbaar negatief resultaat van de grondexploitatie, een voorziening gevormd ter hoogte van dat verlies. Deze voorziening wordt gevormd ten bedrage van de Netto Contante Waarde van het voorziene verlies. Is er sprake van een verwacht positief resultaat van de grondexploitatie, dan wordt het resultaat volgens de BBV voorschriften genomen voor zover dat met voldoende zekerheid gerealiseerd is (tussentijdse winstneming) en aan het einde van het proces en bij afsluiting van de grondexploitatie (winstneming).

Materieel vast actief

Onder Materieel vast actief zijn gronden opgenomen die (meestal) in het verleden anticiperend of strategisch zijn aangekocht. Deze gronden hebben een vaste bestemming en zitten niet in een transformatieproces. Bij grond als materiële vaste activa gaat het veelal om ondergrond van gebouwen, wegen, parken pleinen of van land-/bosbouwgronden. Deze gronden zijn geactiveerd tegen (historische verkrijgingsprijs en bijkomende kosten). Op grond wordt niet afgeschreven. Indien sprake is van een (duurzaam) lagere marktwaarde wordt conform BBV voorschriften de grond afgewaardeerd. Deze marktwaardetoets is met name relevant op het moment dat de bestemming van de gronden wijzigt.

Er is één project dat onder materieel vast actief op de balans staat, Boschhoeve, het project is gewaardeerd op basis van de huidige bestemming.

Verwachte resultaat grondexploitatie / project

Een grondexploitatie is geen statische, maar vooral een dynamische berekening van verwachte kosten en opbrengsten in combinatie met gerealiseerde kosten en opbrengsten. Het berekenen van een resultaat van een grondexploitatie is geen "exacte wetenschap" en betreft een modellering van de verwachte toekomstige situatie in het project.

Voor grondexploitaties met een verwacht negatief resultaat zijn en worden voorzieningen gevormd. Ieder jaar wordt, bij de jaarrekening, de vereiste omvang van de voorzieningen en het benodigde weerstandsvermogen bepaald. De voorziening voor een grondexploitatie met een verwacht negatief resultaat wordt gevormd op basis van het resultaat op de dan geldende datum contante waarde. Uiteraard zijn ook de grondexploitaties en projecten met verwachte positieve resultaten "onder voorbehoud" en kunnen deze resultaten, voordat het project is afgerond, nog niet worden besteed. Deze positieve resultaten, en eventuele tussentijdse winstnemingen, zijn onder andere afhankelijk van de te realiseren verkopen van (bouwrijpe) grond.

Uit het oogpunt van doelmatigheid zal het college er naar streven om uitgaven, bedrijfseconomisch verantwoord, niet in een te vroeg stadium te doen en opbrengsten uit verkoop van bouwrijpe grond op het juiste tijdstip te realiseren.

Tenslotte worden bij de grondexploitaties ten behoeve van de jaarrekening jaarlijks risicoanalyses uitgevoerd. Door het kwantificeren van de belangrijkste kansen en risico's bij de projecten worden de benodigde weerstandscapaciteit en het gewenste weerstandsvermogen in beeld gebracht.

Tussentijdse winstnemingen

Conform de richtlijnen van het Besluit Begroting en Verantwoording moet tussentijds winst genomen worden bij positieve grondexploitaties. Bij het stelsel van baten en lasten zoals geformuleerd in het BBV zijn het toerekeningbeginsel, het voorzichtigheidsbeginsel en het realisatiebeginsel essentiële uitgangspunten. Baten en lasten – en het daaruit voortvloeiende resultaat – moeten worden toegerekend aan de periode waarin deze zijn gerealiseerd. Bij meerjarige projecten betekent dit dat (de verwachte) winst niet pas aan het eind van het project als gerealiseerd moet worden beschouwd, maar gedurende de looptijd van het project tot stand komt en ook als zodanig moet worden verantwoord. Het verantwoorden van tussentijdse winst is daarmee geen keuze maar een verplichting die voortvloeit uit het realisatiebeginsel. Bij het bepalen van de tussentijdse winst is het wel noodzakelijk de nodige voorzichtigheid te betrachten.

Voor het bepalen van de tussentijdse winst worden de richtlijnen van het BBV gevolgd, in de vorm van de 'Percentage of Completion'-methode. Hiermee wordt ten aanzien van tussentijdse winstneming rekening gehouden met de fase waarin de grondexploitatie zich, zowel wat betreft de opbrengsten als de kosten, verkeert.

Naar rato van de voortgang van het project wordt tussentijds winst verantwoord. Hierbij wordt voor wat betreft de berekeningsmethodiek en de planinhoudelijke uitgangspunten niet afgeweken van de grondexploitatie of herziening zoals deze tot en met het verslagjaar door de raad is vastgesteld. Dit wordt berekend naar de mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd per individuele grondexploitatie. Hiermee wordt de totale winst over de individuele grondexploitatie opgedeeld/toegerekend aan de reeds verkochte kavels. Indien nog geen gronden zijn verkocht, is er dus nog geen sprake van gerealiseerde winst.

Daarnaast wordt bij de bepaling van de tussentijdse winst rekening gehouden met de risico's die specifiek samenhangen met de nog te realiseren kosten en opbrengsten van de individuele grondexploitaties. Voorbeelden hiervan zijn onzekerheden/risico's over de ontwikkeling van de rente of over de in de betreffende begrotingen van individuele grondexploitatie(s) opgenomen verwachtingen over afzetmogelijkheid of grondopbrengst.

Parameters en uitgangspunten grondexploitaties

Rentelasten en –baten in een grondexploitatie

Op grond van de voorschriften vanuit het Besluit Begroting Verantwoording provincies en gemeenten (hierna BBV) is de rente voor de grondexploitaties herrekend. Als gevolg van een recente BBV-notitie rente zijn de percentages voor activa en voor grex vanaf 2025 gelijkgetrokken. In de begroting 2025 wordt gerekend met een rentepercentage van 1,1%. Bij de jaarrekening 2023 was dit percentage 0,19%.

Grondprijsbeleid

De Nota Grondbeleid 2019-2023, die in juli 2019 door de raad is vastgesteld, bevatte geen wijzigingen in het grondprijsbeleid ten opzichte van de Nota Grondbeleid 2012-2018. Deze grondprijzen worden toegepast als kaders en voorwaarden voor de gemeentelijke uitgifte van (bouwrijpe) grond in (nieuwe) grondexploitaties en projecten. Deze grondprijzen worden jaarlijks gezien en indien nodig geactualiseerd (door een nieuw vast te stellen Kader Grondprijzen en Exploitatiebijdragen). In december 2023 zijn de grondprijzen geactualiseerd en herzien en vastgesteld door de gemeenteraad.

Woningbouwprogrammering

Bij de jaarrekening 2023 is een geactualiseerde woningbouwplanning in de grondexploitaties opgenomen.

De gemeente houdt vast aan deze woningbouwplanning en nieuwe projecten zijn alleen mogelijk wanneer aangetoond kan worden dat deze projecten van volkshuisvestelijk belang zijn voor de gemeente. Daarnaast wordt de bestaande woningvoorraad steeds belangrijker. Oude wijken worden aangepakt en verbeterd. Verduurzaming van deze bestaande woningen wordt steeds belangrijker.

Prognoses

Bij raadsbesluit van de vaststelling van de jaarrekening 2023 zijn de prognoses per grondexploitatie / project voor laatst vastgesteld. Zoals is afgesproken wordt eenmaal per jaar, bij het jaarverslag, nagegaan of de vastgestelde prognoses inclusief de daaraan ten grondslag liggende calculaties nog actueel zijn of moeten worden bijgesteld.

In onderstaande tabel zijn de resultaten van winstgevende en verlieslatende projecten getoond. De winstgevende projecten en de geprognosticeerde winstneming is uiteraard onder voorbehoud van bijvoorbeeld de daadwerkelijke realisatie van grondverkoop in de projecten.

De belangrijkste wijziging tussen jaarrekening 2023 en begroting 2025 betreft een rentewijziging, deze was bij de jaarrekening nog 0,7% en bedraagt nu 1,1%.

prjct nr	Bouwgrond In Exploitatie (BIE)	Exploitatieopzet vastgesteld in jaarrekening 2023				Exploitatieopzet incl. BBV-voorschriften bij begroting 2025			Actuele realisatie t/m 2023		
		Exploitatie-kosten excl. winstneming	Exploitatie-opbrengsten	Gerealiseerde (tussentijdse) winstneming t/m 2023	Nog te nemen resultaat eindwaarde	Exploitatie-kosten incl. winstneming	Exploitatie-opbrengsten	Exploitatie-resultaat/Eindwaarde	Exploitatie-kosten incl. winstneming t/m 2023	Exploitatie-opbrengsten	Exploitatie-resultaat
806	Emmastraat	692.247	-806.260	0	-114.013	691.725	-806.260	-114.535	600.614	0	600.614
807	Wederikdreef	859.468	-1.237.249	0	-377.781	977.579	-1.237.249	-259.670	388.947	-1.237.249	-848.302
819	De Mijlpaal	1.668.179	-1.793.805	-6.537	-125.626	1.674.790	-1.793.025	-118.235	732.421	-298.025	434.396
834	Kapperdoes	1.731.032	-3.540.235	-1.477.353	-525.345	3.209.041	-3.536.094	-327.053	3.111.853	-3.211.094	-99.241
847	Eeneind West	25.169.914	-27.507.058	0	-2.337.144	25.131.701	-27.507.058	-2.375.357	21.745.186	-4.022.964	17.722.222
	Kloostertuin	0	0	0	0	2.209.793	-2.213.000	-3.207	0	0	0
Resultaat winstgevende projecten		30.120.840	-34.884.607	-1.483.890	-3.479.909	31.684.836	-34.879.686	-3.194.850	26.579.020	-8.769.332	17.809.689

	Exploitatieopzet vastgesteld in jaarrekening 2023				Exploitatieopzet incl. BBV-voorschriften bij begroting 2025			Actuele realisatie t/m 2023		
	Exploitatie-kosten	Exploitatie-opbrengsten	Exploitatie resultaat eindwaarde	CW verlies	Exploitatie-kosten	Exploitatie-opbrengsten	Exploitatie-resultaat/Eindwaarde	Exploitatie-kosten	Exploitatie-opbrengsten	Exploitatie-resultaat
Verlieslatende projecten binnen BIE										
832/3 Nuenen West	83.253.796	-79.968.198	3.285.598	2.642.485	83.031.925	-79.968.198	3.063.727	77.989.036	-22.935.877	55.053.159
Resultaat verlieslatende projecten	83.253.796	-79.968.198	3.285.598	2.642.485	83.031.925	-79.968.198	3.063.727	77.989.036	-22.935.877	55.053.159

Gemeente Nuenen

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is op 1 mei 2022 in werking getreden. De Woo schrijft voor dat er in de jaarlijkse begroting aandacht moet worden besteed aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo.

Contactpersoon Wet open overheid

De juridisch controller is aangewezen als contactpersoon als bedoeld in de Wet open overheid. De contactpersoon beantwoordt vragen en helpt bij het vinden van publieke informatie.

Openbaarmaking op verzoek

Op grond van artikel 4.1 van de Woo kan iedereen een verzoek om publieke informatie indienen bij een bestuursorgaan. Dit wordt ook wel passieve openbaarmaking genoemd. Verzoeken kunnen schriftelijk per post, digitaal via het formulier op de website of mondeling worden ingediend.

Verzoeken om publieke informatie handelen we zoveel mogelijk in overleg met de indiener van het verzoek af. Het uitgangspunt is dat informatie openbaar wordt gemaakt, tenzij er sprake is van een van de uitzonderingsgronden van artikel 5.1 van de Woo of een van de beperkingen van artikel 5.2 van de Woo.

Openbaarmaking uit eigen beweging

De Woo verplicht tot het actief, uit eigen beweging, openbaar maken van documenten. Dit wordt ook wel actieve openbaarmaking genoemd. Deze verplichting heeft betrekking op 11 categorieën van informatie die benoemd zijn in artikel 3.3 van de Woo. De actieve openbaarmaking wordt bij Koninklijk besluit gefaseerd ingevoerd.

De implementatie van de actieve openbaarmaking pakken we gezamenlijk op met Dienst Dommelvallei en de gemeenten Geldrop-Mierlo en Son en Breugel binnen het project Wet open overheid. Documenten worden openbaar gemaakt via de website <https://open.nuenen.nl/>. Het aantal categorieën dat actief openbaar wordt gemaakt, gaan we in 2025 uitbreiden. Daarnaast zijn we aangesloten op de Woo-index, www.organisaties.overheid.nl/woo. Dit betreft een landelijke verwijzingsindex voor documenten van overheidsorganisaties.

Anonimiseringstool

Bij zowel passieve als actieve openbaarmaking moeten gegevens (met name persoonsgegevens) worden weggelakt. We maken daarvoor gebruik van een anonimiseringsstool, waarmee persoonsgegevens automatisch worden weggelakt.

Verplichte beleidsindicatoren

BBV schrijft een aantal beleidsindicatoren voor die ook gepubliceerd worden op [waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl). De indicatoren die wij relevant vinden voor onze doelstellingen zijn onder de desbetreffende programma's opgenomen. De indicatoren die niet relevant zijn voor onze doelstellingen nemen we hieronder op. Deze cijfers geven de indicator weer zoals gepubliceerd in september 2023, waarbij het vergelijkende cijfer van vorig jaar is opgenomen. Voor actuele cijfers verwijzen we naar <https://www.waarstaatjegemeente.nl/mosaic/dashboard/besluit-begroting-en-verantwoording--bbv->

Naam	Indicator	2023	2024
Formatie	fte per 1.000 inwoners	4,6	5
Bezetting	fte per 1.000 inwoners	4,0	4,9
Apparaatskosten	kosten per inwoner in euro	844	752
Externe inhuur	kosten als % van totale loonsom + totale kosten externen	9,1%	14,0%
Overhead	% van totale lasten	13,4%	14,5%
Demografische druk	% van het aantal inwoners van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot aantal inwoners van 20 tot 65 jaar	90%	90%
Hernieuwbare electriciteit	% t.o.v. totale gebruikte electriciteit	19,1%	27,7%
Functiemenging	verhouding tussen banen en woningen, bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	44,0	44,5
Vestigingen	per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	196	201,4
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	72,4%	68,0%
Banen	per 1.000 inwoners (15-64 jaar)	592	611
Gemiddelde WOZ-waarde woningen	duizend euro	471	494
Woonlasten meerpersoonshuishoudens	euro	935	976
Woonlasten eenpersoonshuishoudens	euro	745	846

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Programma's

Bedragen x €1.000

Programma's	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening	3.705	429	-3.276	3.754	533	-3.221	3.701	607	-3.094	3.651	515	-3.136
Programma 2. Veiligheid & Handhaving	2.918	55	-2.863	2.829	55	-2.774	2.829	55	-2.774	2.829	55	-2.774
Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd	25.685	5.877	-19.808	24.960	5.830	-19.129	24.819	5.689	-19.130	24.842	5.689	-19.153
Programma 4. Verenigingen & Accommodaties	3.509	384	-3.125	3.522	368	-3.154	3.931	270	-3.661	3.932	270	-3.662
Programma 5. Wonen & Leefomgeving	9.910	7.783	-2.127	33.095	31.022	-2.072	9.335	6.764	-2.571	9.343	6.853	-2.491
Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer	11.074	6.554	-4.521	11.371	6.802	-4.569	11.845	7.131	-4.714	12.212	7.483	-4.728
Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie	1.749	62	-1.688	2.340	62	-2.278	1.977	62	-1.916	1.971	62	-1.910
Totaal	58.550	21.143	-37.407	81.870	44.672	-37.198	58.438	20.578	-37.860	58.780	20.927	-37.853

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen x €1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Algemene uitkering	0	41.929	41.929	0	41.156	41.156	0	42.825	42.825	0	44.469	44.469
Dividenden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lokale heffingen	224	7.522	7.298	224	7.814	7.590	224	8.156	7.932	224	8.480	8.256
Overige algemene dekkingsmiddelen	675	0	-675	1.830	0	-1.830	2.998	0	-2.998	4.615	0	-4.615
Treasury	34	56	22	-105	56	161	4	56	52	83	55	-28
Totaal	933	49.508	48.575	1.949	49.026	47.077	3.226	51.036	47.810	4.922	53.004	48.082

Onvoorzien, overhead en Vpb

Bedragen x €1.000

Onvoorzien, overhead en Vpb	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Onvoorzien	72	0	-72	72	0	-72	72	0	-72	72	0	-72
Overhead	10.134	-2	-10.136	9.937	-2	-9.939	10.201	-2	-10.204	10.417	-2	-10.419
Totaal	10.206	-2	-10.209	10.009	-2	-10.012	10.274	-2	-10.276	10.489	-2	-10.491

Geraamd totaal saldo van baten en lasten

Bedragen x €1.000

Geraamd totaal saldo van baten en lasten	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo

Geraamd	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
Totaal saldo van baten en lasten	69.689	70.649	960	93.828	93.696	-132	71.938	71.612	-326	74.191	73.929	-262
Totaal	69.689	70.649	960	93.828	93.696	-132	71.938	71.612	-326	74.191	73.929	-262

Beoogde toevoegingen en onttrekkingen reserves

Bedragen x €1.000

Programma	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Mutaties programma 3	0	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties programma 4	0	14	14	0	39	39	0	39	39	0	39	39
Mutaties programma 5	175	221	46	175	172	-4	175	218	43	175	146	-29
Mutaties programma 6	0	148	148	0	112	112	0	112	112	0	12	12
Mutaties programma 7	0	50	50	0	264	264	0	214	214	0	214	214
Mutaties programma 8	1.228	0	-1.228	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	1.403	483	-920	175	587	412	175	583	408	175	411	236

Geraamd resultaat

Bedragen x €1.000

Geraamd resultaat	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Resultaat	71.092	71.132	40	94.003	94.283	280	72.113	72.195	82	74.366	74.340	-26
Resultaat	71.092	71.132	40	94.003	94.283	280	72.113	72.195	82	74.366	74.340	-26

Toelichting overzicht van baten en lasten

De toelichting op het overzicht van baten en lasten bestaat uit drie onderdelen: de analyse van het overzicht van baten en lasten, het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten en het overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

In de analyse van het overzicht van baten en lasten worden de verschillen toegelicht tussen het saldo van de baten en lasten in het jaar 2025 van deze begroting (2025 nieuw) en het jaar 2025 van de primaire meerjarenbegroting 2024-2027 (2025 oud). Die verschillen omvatten dus zowel begrotingswijzigingen met structurele gevolgen die al zijn vastgesteld bij raadsbesluiten in 2024, als de financiële aanpassingen die in deze begroting worden voorgesteld.

Bedragen x € 1.000

Toelichting verschillen per programma

Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening

1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening	
Begroting 2025 nieuw	-13.412
Begroting 2025 oud	-12.532
Verklaring van het verschil	-880
Begrotingswijzigingen 2024 en verschil in toerekening salariskosten	865
Aanpassingen nieuw en bestaand beleid: zie programma 1	-1.745
Totaal	-880

Programma 2. Veiligheid & Handhaving

2. Veiligheid & Handhaving	
Begroting 2025 nieuw	-2.863
Begroting 2025 oud	-2.386
Verklaring van het verschil	-477
Begrotingswijzigingen 2024 en verschil in toerekening salariskosten	-307
Aanpassingen nieuw en bestaand beleid: zie programma 2	-170
Totaal	-477

Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd

3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd	
Begroting 2025 nieuw	-19.758
Begroting 2025 oud	-18.552
Verklaring van het verschil	-1.206
Begrotingswijzigingen 2024 en verschil in toerekening salariskosten	-50
Aanpassingen nieuw en bestaand beleid: zie programma 3	-1.156
Totaal	-1.206

Programma 4. Verenigingen & Accommodaties

4. Verenigingen & Accommodaties	
Begroting 2025 nieuw	-3.111
Begroting 2025 oud	-2.828
Verklaring van het verschil	-283
Begrotingswijzigingen 2024 en verschil in toerekening salariskosten	-170
Aanpassingen nieuw en bestaand beleid: zie programma 4	-113
Totaal	-283

Programma 5. Wonen & Leefomgeving

5. Wonen & Leefomgeving	
-------------------------	--

Begroting 2025 nieuw	-2.081
Begroting 2025 oud	-1.937
Verklaring van het verschil	-144
Begrotingswijzigingen 2024 en verschil in toerekening salariskosten	-21
Aanpassingen nieuw en bestaand beleid: zie programma 5	-123
Totaal	-144

Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & verkeer

6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer	
Begroting 2025 nieuw	-4.372
Begroting 2025 oud	-4.301
Verklaring van het verschil	-71
Begrotingswijzigingen 2024 en verschil in toerekening salariskosten	40
Aanpassingen nieuw en bestaand beleid: zie programma 6	-111
Totaal	-71

Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie

7. Economie, Toerisme & Recreatie	
Begroting 2025 nieuw	-1.638
Begroting 2025 oud	-1.756
Verklaring van het verschil	118
Begrotingswijzigingen 2024 en verschil in toerekening salariskosten	251
Aanpassingen nieuw en bestaand beleid: zie programma 7	-133
Totaal	118

Programma 8. Financiën en belastingen

8. Financiën en belastingen	
Begroting 2025 nieuw	47.235
Begroting 2025 oud	44.293
Verklaring van het verschil	2.942
Begrotingswijzigingen 2024 en verschil in toerekening salariskosten	-426
Aanpassingen bestaand beleid: zie programma 8	3.328
Resultaat boekjaar	40
Totaal	2.942

Overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten

Als per jaarschijf van de meerjarenraming de structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Hiervoor is het van belang dat uit de begroting duidelijk blijkt welke geraamde baten en lasten structureel van aard zijn en welke incidenteel. Het structureel begrotingssaldo kan alleen bepaald worden door het begrotingssaldo te zuiveren van incidentele baten en lasten.

Bij het opstellen van het overzicht van incidentele baten en lasten is uitgegaan van de 'Notitie structurele en incidentele baten en lasten' die de Commissie BBV in 2018 gepubliceerd heeft. De provincie heeft als aanvulling op deze notitie in augustus 2021 een handreiking 'Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten' gepubliceerd. De handreiking bevat geen nieuwe regelgeving, maar geeft een verduidelijking. Wij hebben zoveel mogelijk deze handreiking toegepast, maar gezien het late tijdstip van publicatie zullen wij in de toekomstige begrotingen de incidentele posten heroverwegen. De incidentele posten worden onder het overzicht toegelicht.

Incidentele baten en lasten	2025		2026		2027		2028	
	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Programma 3 Werk (participatie), Zorg & Jeugd								

Pilot wijkgericht werken		50.000						
Programma 4 Wonen & leefomgeving								
Uitwerking scenario's binnensportaccommodaties		40.000						
Programma 5 Wonen & leefomgeving								
Verkoop openbaar groen	85.000		85.000		85.000		85.000	
Project Dommeldal (uit reserve groen voor rood)		100.000		100.000		100.000		100.000
Implementatiekosten omgevingswet		71.500		71.500		71.699		
Schetsontwerp inrichting openbare ruimte rondom Parkstraat-Voirt-Smidse (ihkv uitvoering Vlekkenplan+)		50.000						
Onderzoek parkeerbeleid		75.000						
Incidenteel onderhoud woonwagens (resultaatbestemming 2023)		49.000						
Bouwgrondexploitatie	6.547.000	6.547.000	29.787.000	29.787.000	5.529.000	5.529.000	5.617.000	5.617.000
Inkomsten bouwgrond tbv reserve bovenwijkse voorzieningen	50.000		50.000		50.000		50.000	
Inkomsten bouwgrond tbv reserve sociale volkshuisvesting	125.000		125.000		125.000		125.000	
Programma 6 Ruimtelijk beheer, milieu & verkeer								
Transitievisie warmte 2022 - 2026		42.000		33.000				
Uitvoeringsprogramma duurzaamheidsmaatregelen (tlv reserve)		100.000		100.000		100.000		
Klimaatsubsidie CDOKE en uitgaven	443.216	443.216						
Programma 7 Economie & toerisme								
Tijdelijke huisvestingskosten verenigingen in Klooster		304.000		304.000				
Parkmanagement		50.000		50.000				
Programma 8 Financien & belastingen								
75% begrotingssaldo naar reserve t.b.v. ravijnjaar	1.227.883							
Incidentele mutaties reserves								
Programma 3 Werk (participatie), Zorg & Jeugd								
Pilot wijkgericht werken (resultaatbestemming/tussentijdse rapportage 2023)	50.000							
Programma 5 Wonen & leefomgeving								
Onttrekking reserve groen voor rood project Dommeldal	100.000		100.000		100.000		100.000	
Kosten omgevingswet	71.500		71.500		71.699			
Incidenteel onderhoud woonwagens (resultaatbestemming 2023)	49.000							
Storting Bouwgrond: bovenwijkse voorzieningen		50.000		50.000		50.000		50.000
Storting Bouwgrond: fonds sociale volkshuisvesting		125.000		125.000		125.000		125.000
Programma 6 Ruimtelijk beheer, milieu & verkeer								
Onttrekking uitvoeringsmiddelen duurzaamheid	100.000		100.000		100.000			
Programma 7 Economie & toerisme								
Onttrekking reserve parkmanagement	50.000		50.000					
Programma 8 Financien & belastingen								
Storting 75% begrotingssaldo t.b.v. ravijnjaar		1.227.883						
Totaal	8.898.599	9.324.599	30.368.500	30.620.500	6.060.699	5.975.699	5.977.000	5.892.000
Incidenteel saldo baten en lasten		-426.000		-252.000		85.000		85.000
Totaal saldo meerjarenraming incl. aanpassingen		39.859		279.747		82.183		-25.999
Begrotingssaldo structureel		465.859		531.747		-2.817		-110.999

+/- is voordeel, -- is nadeel

Toelichtingen*Pilot wijkgericht werken:*

Voor deze pilot was in 2023 eenmalig budget beschikbaar van € 100.000, dat bij de tussentijdse rapportage najaar 2023 is verdeeld over de jaren 2024 en 2025.

Uitwerking scenario's binnensportaccommodaties:

Een onderzoek wordt uitgevoerd in 2024-2025.

Verkoop openbaar groen:

Verkoopbaten openbaar groen worden altijd aangemerkt als incidentele baten, omdat een stuk grond maar eenmaal verkocht kan worden. Voor de direct daarmee verband houdende lasten geldt hetzelfde. Wel verwachten wij dat dit nog jaren doorloopt, hoewel het bedrag inmiddels is verlaagd.

Project Dommeldal:

Gedurende een aantal jaren worden projecten in het Dommeldal uitgevoerd ten laste van de bestemmingsreserve groen voor rood. Een onttrekking uit een reserve moet altijd als incidenteel worden aangemerkt. De dekking uit de reserve staat onderaan de tabel.

Implementatiekosten omgevingswet:

Er zijn aanzienlijke bedragen in de meerjarenraming opgenomen voor de omgevingswet, die ingaat op 1-1-2024. Een deel van deze kosten betreft implementatiekosten in de komende 4 jaren. Deze incidentele kosten brengen we ten laste van de bestemmingsreserve omgevingswet.

Schetsontwerp inrichting openbare ruimte rondom Parkstraat-Voirt-Smidse (ihkv uitvoering Vlekkenplan+):

Dit project loopt 2 jaar lang en wordt extern uitgezet.

Onderzoek parkeerbeleid:

Dit onderzoek wordt uitgevoerd in 2024-2025.

Beheer en onderhoud woonwagens:

Bij de jaarrekening 2023 is via resultaatbestemming budget vanuit 2023 overgeheveld naar 2024 en 2025. Resultaatbestemmingen lopen via de algemene reserve. Gezien de planning van project woonwagenlocaties zullen we als gemeente in 2025 nog verantwoordelijk zijn voor het beheer en onderhoud van de woonwagenlocaties Bosweg en Kremersbos, waardoor inzet van een technisch beheerder en operationeel verhuurder nodig is.

Bouwgrondexploitatie:

Baten en lasten in de grondexploitatie zijn altijd incidenteel van aard, evenals de stortingen in de grex-bestemmingsreserves.

Transitievisie warmte:

Opstellen wijkuitvoeringsplan en voorbereiding uitvoering voor de pilot wijk aardgasvrij maken. Omvat kosten voor projectleiding, communicatie/ participatie, technisch onderzoek e.d. Project duurt 5 jaar en loopt tot en met 2026.

Uitvoeringsbudget duurzaamheid en klimaat (CDOKE):

Voor duurzaamheid worden projecten opgezet met een duur van 4 jaar en de kosten worden ten laste van de reserve klimaatmiddelen gebracht. Kosten van duurzaamheid en klimaat moeten passen binnen de rijks gelden en de bestaande bestemmingsreserve, er worden geen structurele middelen voor ingezet.

Tijdelijke huisvestingskosten verenigingen in Klooster:

In 2024-2025 (uitloop 2026) wordt het Klooster gerenoveerd. In die periode moeten de gebruikers van het Klooster elders worden gehuisvest. Daarvoor is budget opgenomen.

Parkmanagement:

In 2025 en 2026 wordt een parkmanager ingehuurd, deze kosten brengen we ten laste van de bestemmingsreserve parkmanagement.

Storting 75% begrotingssaldo t.b.v. ravijnjaar:

Conform raadsbesluit bij de begroting 2023 en kadernota 2024 storten we 75% van het positieve begrotingssaldo in 2023, 2024 en 2025 in de algemene ten behoeve van een buffer voor het ravijnjaar 2026 (e.v.). Bij de begroting 2023 was hiervoor al een storting geraamd van € 228.023 in 2024 en € 1.108.305 in 2025. Bij deze begroting 2025 storten we weer een aanvullend bedrag.

Overzicht beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Omschrijving	2025		2026		2027		2028	
	Toevoeg.	Onttrek.	Toevoeg.	Onttrek.	Toevoeg.	Onttrek.	Toevoeg.	Onttrek.

Dekkingsreserves								
Dekkingsreserve aansluiten Nuenen Z-W op A270	0	7.667	0	7.667	0	7.667	0	7.667
Dekkingsreserve HOV2	0	2.508	0	2.508	0	2.508	0	2.508
Dekkingsreserve ecologische verbindingzone Hooidonk	0	870	0	870	0	870	0	870
Dekkingsreserve hybrideveld RKGSV Gerwen	0	14.288	0	14.288	0	14.288	0	14.288
Dekkingsreserve onderzoek mobiliteitsprojecten	0	36.863	0	0	0	0	0	0
Dekkingsreserve renovatie Hongerman	0	0	0	25.000	0	25.000	0	25.000
Dekkingsreserve renovatie Klooster	0	0	0	63.728	0	63.728	0	63.728
Dekkingsreserve Klooster nieuwe stijl	0	0	0	149.773	0	149.773	0	149.773
Dekkingsreserve snelheidsremmende maatregelen Boord	0	1.442	0	1.442	0	1.442	0	1.442
Dekkingsreserve herontwikkeling woonwagenlocatie Bosweg	0	0	0	0	0	46.000	0	46.000
Totaal dekkingsreserves	0	63.638	0	265.276	0	311.276	0	311.276
Totaal	0	63.638	0	265.276	0	311.276	0	311.276

Voor een toelichting op bovenstaande structurele mutaties verwijzen wij naar het overzicht reserves en voorzieningen met toelichting verderop in dit document.

Uiteenzetting van de financiële positie

Geprognosticeerde balans

Bedragen x € 1.000

Activa	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029
Vaste activa					
Immateriële vaste activa	539	381	259	138	88
Materiële vaste activa	57.689	80.016	99.230	102.744	108.705
Financiële vaste activa	2.324	2.284	2.244	2.203	2.163
Totaal Vaste activa	60.553	82.682	101.733	105.085	110.955
Vlottende activa					
Voorraden	50.563	48.654	23.234	21.155	21.155
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	17.608	17.608	17.608	17.608	17.608
Liquide middelen	127	127	127	127	127
Overlopende activa	6.176	6.176	6.176	6.176	6.176
Totaal Vlottende activa	74.475	72.566	47.145	45.066	45.066
Totaal Activa	135.027	155.247	148.878	150.152	156.022

Passiva	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027	1-1-2028	1-1-2029
Vaste passiva					
Eigen vermogen	56.160	57.320	56.710	56.194	56.341
Voorzieningen	13.512	11.700	11.735	11.490	11.677
Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer	46.698	67.570	61.775	63.811	69.346
Totaal Vaste passiva	116.370	136.590	130.221	131.494	137.364
Vlottende passiva					
Netto-vlottende schulden, met een rente typische looptijd korter dan één jaar	12.327	12.327	12.327	12.327	12.327
Overlopende passiva	6.331	6.331	6.331	6.331	6.331
Totaal Vlottende passiva	18.657	18.657	18.657	18.657	18.657
Totaal Passiva	135.027	155.247	148.878	150.152	156.022

De raming “Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer” is inclusief de financieringsbehoefte.

EMU-saldo

In het BBV wordt voorgeschreven dat de ontwikkeling van het EMU-saldo moet worden opgenomen in de begroting en de jaarstukken. Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis (moment van levering) in een bepaalde periode. Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden onderdeel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau is het daarmee ook relevant voor de decentrale overheden om het eigen EMU-saldo te volgen.

Hieronder is de berekening van het EMU-saldo weergegeven (bedragen x € 1.000).

Omschrijving	2024	2025	2026
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	613	960	-132
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	-16.502	-22.169	-19.092
3 Mutatie voorzieningen	-128	-1.812	35
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	6.113	1.909	25.421
5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
EMU-saldo	-9.903	-21.112	6.232

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten

Conform het BBV moet een overzicht van jaarlijks terugkerende arbeidskosten worden opgenomen. In de tabel hieronder zijn alle vormen van aan de arbeidsrelatie verbonden salarissen en (rechten op) uitkeringen meegenomen.

Hierbij zijn de volgende vormen te onderscheiden:

- Beloningen tijdens het dienstverband: het salaris (inclusief vakantiegeld en eindejaarsuitkering) van het personeel in dienst. Vanwege het ontbreken van een dienstverband zijn hierbij de raadsleden niet meegenomen.
- Uitkeringen bij ontslag: afkoopsommen.
- Pensioentoezeggingen: (wethouders-)pensioenen, wachtgeld en (verzekerings-)premies.
- Afvloeiingsregelingen: non-actieven en tijdelijke loondoorbetaling.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Beloningen tijdens het dienstverband	12.594	12.624	12.590	12.590
Uitkeringen bij ontslag				
Pensioentoezeggingen en wachtgeld	552	461	407	407
Afvloeiingsregelingen				
Totaal	13.146	13.086	12.996	12.996

Overzicht van investeringen

Het overzicht van investeringen bestaat uit 2 delen, om aan te sluiten bij de Financiële verordening. In het 1e overzicht staan de investeringen waarvoor later nog nader uitgewerkte voorstellen worden voorgelegd aan de raad. In het 2e overzicht de investeringen die bestaand beleid zijn of van geringe omvang. De investeringskredieten voor 2025 van het 2e overzicht worden meteen beschikbaar gesteld bij het vaststellen van de begroting (beslispunt in het raadsvoorstel). In het 1e overzicht worden enkele voorbereidingskredieten aangevraagd. Over de uitvoering van alle investeringen leggen wij verantwoording af in de jaarrekening.

De kapitaallasten voor alle investeringen zijn wel opgenomen in de meerjarenbegroting, zodat er financieel rekening mee is gehouden.

Nog aan raad voor te leggen investeringen	Beschikbaar	Investering					Totaal	Kapitaallasten				
		2025	2026	2027	2028	2025		2026	2027	2028		
1. Bestuur, samenwerking & dienstverlening	t/m 2024											
Renovatie/verbouwing gemeentehuis *)		PM	PM					stelpost meegenomen				
4. Verenigingen & accommodaties	t/m 2024											
IHP: nieuwe school NU-West IKC (buurt-/kindvoorziening)					892.000	892.000						
Sporthal De Hongerman: ontwerp/uitvoering buitenruimte **)		285.000	1.545.000			1.830.000		3.135	93.330	92.525		
5. Wonen & Leefomgeving	t/m 2024											
Herontwikkeling Kremersbos ***)			709.700			709.700				36.195	35.883	
6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer	t/m 2024											
Reconstructie Brabantring		40.000	810.000			850.000		440	43.350	42.976		
Reconstructie Brabantring (riolering)		64.000	539.000			603.000		tlv riolering				
Uitw. deel Nuenense snelfietsroutes (Gemert - Eindhoven en F58 Wilhelminakanaal)	25.000	250.000				275.000		275	14.025	13.904	13.783	
Meerijlaan; downgraden auto / upgraden fiets				15.000	135.000	150.000					165	
Reconstructie Refeling incl. verkeersveiligheidsmaatregelen (voorber.krediet)					30.000	30.000						
Brabantring - Heikampen regenwaterstructuur en klimaatadaptievemaatregelen (riolering)			425.000			425.000		tlv riolering				
Brabantring - Heikampen regenwaterstructuur en klimaatadaptievemaatregelen (subsidie)			-210.000			-210.000		tlv riolering				
Bundelroutes 2024 ****) #)	1.100.000	4.500.000	1.000.000			6.600.000				51.000	50.560	
Subsidies en bijdragen	-1.100.000	-4.500.000				-5.600.000		verrekend in regel hierboven				
Bundelroutes 2025		1.000.000	8.000.000			9.000.000		verrekend in regel hierboven				
Subsidies en bijdragen		-1.000.000	-			-7.000.000				54.366	54.083	
Bundelroutes 2026			1.000.000	6.000.000		7.000.000		verrekend in regel hierboven				
Subsidies en bijdragen			-	-		-4.000.000		verrekend in regel hierboven				
Bundelroutes 2027-2028			1.000.000	3.000.000	5.400.000	6.400.000		verrekend in regel hierboven				
Subsidies en bijdragen				-	-	-2.600.000		verrekend in regel hierboven				
			1.000.000	1.600.000								

Totalen	25.000	639.000	6.818.700	3.015.000	4.857.000	15.354.700	275	17.600	292.145	289.974
----------------	---------------	----------------	------------------	------------------	------------------	-------------------	------------	---------------	----------------	----------------

- *) Deze investering wordt nog aan de raad voorgelegd, maar wel wordt voorgesteld voor 2025 een voorbereidingskrediet van € 250.000 direct beschikbaar te stellen. In de meerjarenraming is een stelpost opgenomen voor verwachte kapitaallasten.
- ***) Voorgesteld wordt om voor 2025 een voorbereidingskrediet van € 50.000 direct beschikbaar te stellen.
- ****) Voorgesteld wordt om voor 2025 een voorbereidingskrediet van € 200.000 direct beschikbaar te stellen.
- *****) Voor het 1e onderdeel van de bundelroutes wordt voorgesteld een aanvullend voorbereidingskrediet van € 1.000.000 direct beschikbaar te stellen.
- #) Naast subsidies en bijdragen van provincie en regio komt een deel van deze investeringen ten laste van de bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen. Dit wordt nog aan de raad voorgelegd.

Direct beschikbaar gestelde investeringen	Beschikbaar	Investering					Totaal	Kapitaallasten			
		t/m 2024	2025	2026	2027	2028		2025	2026	2027	2028
1. Bestuur, samenwerking & dienstverlening	t/m 2024	2025	2026	2027	2028	Totaal	2025	2026	2027	2028	
Inrichting nieuwe raads-/commissiezaal (Klooster)		240.000				240.000		14.640	14.508	14.376	
4. Verenigingen & accommodaties	t/m 2024	2025	2026	2027	2028	Totaal	2025	2026	2027	2028	
EMK toplaag renovatie natuurgras			12.500			12.500			971	962	
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed	224.000	224.000	224.000		896.000	1.568.000	2.464	4.928	7.392	34.272	
Sporthal De Hongerman: inrichting gymzaal			300.000			300.000			23.300	23.080	
MFA in De Hongerman: inrichting			240.000			240.000			18.640	18.464	
6. Ruimtelijk beheer, milieu & verkeer	t/m 2024	2025	2026	2027	2028	Totaal	2025	2026	2027	2028	
Verkeersveiligheidsmaatregelen 2025 (top 16)		75.000				75.000		3.825	3.792	3.759	
Verkeersveiligheidsmaatregelen 2026 (top 16)			75.000			75.000			3.825	3.792	
Verkeersveiligheidsmaatregelen 2027 (top 16)				75.000		75.000				3.825	
Overige armaturen vervangen (verduurzaming)	880.000	880.000				1.760.000	9.680	107.360	106.392	105.424	
Masten vervangen	70.000	70.000				140.000	770	5.040	5.001	4.963	
Verbeteren regenwaterafvoer Eeneind 2 (uit alg. midd.)					30.000	30.000					
Verbeteren regenwaterafvoer Eeneind 2 (uit vz riolering)				30.000	30.000	60.000	tlv riolering				
Reconstructie Arendhof (tlv riolering)	195.000	175.000				370.000	tlv riolering				
Vervanging elektromechanische pompgemalen buitengebied 2025		35.000				35.000	tlv riolering				
Vervanging electromechanische pompgemalen buitengebied 2026			35.000			35.000	tlv riolering				
Vervanging electromechanische pompgemalen buitengebied 2027				35.000		35.000	tlv riolering				
Vervanging electromechanische pompgemalen buitengebied 2028					35.000	35.000	tlv riolering				
Gemalen bouwkundig 2026			52.000			52.000	tlv riolering				
Persleidingen buitengebied vervangen 2026			90.000			90.000	tlv riolering				
Persleidingen buitengebied vervangen 2027				90.000		90.000	tlv riolering				
Persleidingen buitengebied vervangen 2028					90.000	90.000	tlv riolering				
Levensduur verlengend reliningen (riolering) 2026			200.000			200.000	tlv riolering				

Levensduur verlengend reliningen (riolering) 2028					200.000	200.000	tlv riolering				
Gemalen electromechanisch 2025		27.500				27.500	tlv riolering				
Gemalen electromechanisch 2026			27.500			27.500	tlv riolering				
Gemalen electromechanisch 2027				27.500		27.500	tlv riolering				
Gemalen electromechanisch 2028					37.500	37.500	tlv riolering				
Pompputten vervangen					280.000	280.000	tlv riolering				
Bergbezinkbassins pompen vervangen				150.000		150.000	tlv riolering				
Reconstructie en regenwaterstructuur Wielewaallaan, Vinkenlaan e.o. (riolering)				160.000	2.600.000	2.760.000	tlv riolering				
Reconstructie en regenwaterstructuur Wielewaallaan, Vinkenlaan e.o. (alg. midd.)					580.000	580.000					
Reconstructie en regenwaterstructuur Hoge Brake, Kernkwartier e.o (riolering)			140.000	2.300.000		2.440.000	tlv riolering				
Reconstructie en regenwaterstructuur Hoge Brake, Kernkwartier e.o (alg. midd.)				610.000		610.000					31.110
Eeneind-industrieterrein, Aanpak overstortproblematiek vuilwaterriool (riolering)			700.000			700.000	tlv riolering				
Eeneind-industrieterrein, klimaatadaptieve maatregelen (riolering)			60.000			60.000	tlv riolering				
Eeneind-industrieterrein, klimaatadaptieve maatregelen (subsidie)			-20.000			-20.000	tlv riolering				
Opwettenseweg riolering Bundelroutes cluster B meekoppelpant			36.000	295.000		331.000	tlv riolering				
Eeneind overstort Snelfietsroute Helm.-E'hv meekoppelpant riolering				35.000		35.000	tlv riolering				
Rec. regenwaterstructuur NU-zuid, planvorming en afstemming		100.000				100.000	tlv riolering				
Speelvoorzieningen 2025		85.000				85.000		6.602	6.539	6.477	
Speelvoorzieningen 2028					85.000	85.000					
Groenreconstructie jaarschijf 2025		35.000				35.000		2.135	2.116	2.097	
Groenreconstructie jaarschijf 2026			35.000			35.000			2.135	2.116	
Groenreconstructie jaarschijf 2027				35.000		35.000				2.135	
Groenreconstructie jaarschijf 2028					35.000	35.000					
Kap en herplant van bomen 2025		200.000				200.000		12.200	12.090	11.980	
Kap en herplant van bomen 2026			200.000			200.000			12.200	12.090	
Kap en herplant van bomen 2027				200.000		200.000				12.200	
Kap en herplant van bomen 2028					200.000	200.000					
7. Economie, toerisme & recreatie	t/m 2024	2025	2026	2027	2028	Totaal		2025	2026	2027	2028
Inrichting Klooster algemene ruimten/bibliotheek			982.000			982.000		0	76.269	75.549	74.828
Totalen	1.369.000	2.146.500	3.424.000	4.007.500	5.098.500	16.045.500		12.914	232.998	294.450	367.949

Reserves en voorzieningen
Overzicht van reserves en voorzieningen

Reserves

Bedragen x €1.000

Reserves	Balans 1-1-2025	Balans 1-1-2026	Balans 1-1-2027	Balans 1-1-2028	Balans 1-1-2029
Algemene reserves					
Algemene reserve	12.552	13.682	13.682	13.682	13.682
Bouwgrond: algemene reserve	24.069	24.069	24.069	24.069	24.069
Bouwgrond: algemene reserve winstnemingen	949	949	949	949	949
Totaal Algemene reserves	37.571	38.701	38.701	38.701	38.701
Bestemmingsreserves					
Bouwgrond; bovenwijkse voorz onbel	3.565	3.615	3.665	3.715	3.765
Omgevingswet	370	298	227	155	155
Reserve vluchtelingen	2.481	2.481	2.481	2.481	2.481
Reserve personele kosten investeringsprojecten	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Bouwgrond; sociale volkshuisvesting	290	415	540	665	790
Bouwgrond; parkmanagement	343	293	243	243	243
Bouwgrond; fonds groen voor rood	693	593	493	393	293
Reserve klimaatmiddelen Rijk	734	634	534	434	434
Reserve Wet toekomst pensioenen	161	161	161	161	161
Reserve betaalbaar wonen	777	777	777	777	777
Totaal Bestemmingsreserves	10.414	10.268	10.121	10.024	10.099
Dekkingsreserves					
Dekkingsreserve aansluiten Nuenen Z-W op A270	216	209	201	193	186
Dekkingsreserve HOV2	45	43	40	38	35
Dekkingsreserve ecologische verbindingzone Hooidonk	16	15	14	13	12
Dekkingsreserve hybrideveld RKGSV Gerwen	300	286	271	257	243
Dekkingsreserve onderzoek mobiliteitsprojecten	37	0	0	0	0
Dekkingsreserve renovatie Hongerman	1.000	1.000	975	950	925
Dekkingsreserve renovatie Klooster	1.593	1.593	1.529	1.466	1.402
Dekkingsreserve Klooster nieuwe stijl	3.744	3.744	3.595	3.445	3.295
Dekkingsreserve snelheidsremmende maatregelen Boord	33	32	30	29	27
Dekkingsreserve herontwikkeling woonwagenlocatie Bosweg	1.150	1.150	1.150	1.104	1.058
Totaal Dekkingsreserves	8.135	8.071	7.806	7.495	7.183
Totaal reserves	56.120	57.040	56.628	56.220	55.984

Voorzieningen

Bedragen x €1.000

Voorzieningen	Balans 1-1-2025	Balans 1-1-2026	Balans 1-1-2027	Balans 1-1-2028	Balans 1-1-2029
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's					
Milieuschade Schenkels	751	0	0	0	0
Voorziening verlofsparen	193	193	193	193	193
Pensioen voormalige wethouders	2.090	2.027	1.964	1.902	1.839
Totaal Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's	3.034	2.220	2.157	2.094	2.031
Voorzieningen onderhoud en egalisatie					
Voorziening onderhoud gebouwen	2.518	2.572	2.626	2.681	2.735
Voorziening onderhoud wegen	3.107	2.706	3.233	3.292	3.529
Voorziening civiele kunstwerken	420	453	406	329	322
Totaal Voorzieningen onderhoud en egalisatie	6.045	5.731	6.266	6.302	6.586
Voorzieningen door derden beklemde middelen					
Voorziening afval	138	318	625	1.001	1.452
Voorziening riolering	4.106	3.241	2.497	1.902	1.417
Regionaal ontwikkelfonds werklocaties	72	72	72	72	72
Voorziening afgesloten complexen GB	109	109	109	109	109
Parkeerfonds	9	9	9	9	9
Totaal Voorzieningen door derden beklemde middelen	4.434	3.750	3.312	3.094	3.060
Totaal voorzieningen	13.512	11.700	11.735	11.490	11.677

Totaal reserves en voorzieningen

Bedragen x €1.000

Staat van reserves en voorzieningen	Balans 1-1-2025	Balans 1-1-2026	Balans 1-1-2027	Balans 1-1-2028	Balans 1-1-2029
Reserves	56.120	57.040	56.628	56.220	55.984
Voorzieningen	13.512	11.700	11.735	11.490	11.677
Totaal reserves en voorzieningen	69.632	68.740	68.363	67.710	67.660

Toelichting op de reserves

De reserves bestaan uit algemene reserves en bestemmingsreserves. Algemene reserves fungeren als buffer voor het opvangen van verliezen van algemene aard. Bestemmingsreserves zijn gevormd voor een specifiek doel of voor het opvangen van ongewenste schommelingen in tarieven die aan derden in rekening worden gebracht.

Algemene reserves

Algemene reserve

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
12.552	1.229	99	13.682

De algemene reserve heeft vooral een bufferfunctie om ongewenste en onvoorziene toekomstige tegenvallers op te kunnen vangen. In de nota reserves en voorzieningen 2019 is besloten het minimum van deze reserve jaarlijks bij de jaarrekening te bepalen. Dit bedrag wordt dan berekend als 10% van de uitkering gemeentefonds plus inkomsten ozb (op basis van de Handleiding artikel 12 Financiële verhoudingswet), waarbij we afronden op € 100.000,-. Dat komt neer op € 4,6 miljoen. De huidige algemene reserve is dus ruimschoots toereikend.

Zoals besloten bij de programmabegroting 2023 storten we (in ieder geval tot en met 2025) 75% van het positieve begrotingssaldo in de algemene reserve, om zo een extra buffer te creëren voor de toekomstige jaren. Bij de begroting 2023 was hiervoor al een storting geraamd van € 1.108.305,- in 2025. We kunnen nog een aanvullende storting doen van € 119.578,-. Totaal storten we dus afgerond € 1.228.000,-.

De onttrekkingen komen voort uit de tussentijdse rapportage najaar 2023 en de jaarrekening 2023 (resultaatbestemmingen), respectievelijk:

- € 50.000 voor de pilot wijkgericht werken is doorgeschoven vanuit 2023 naar (2024 en) 2025;
- € 49.000 voor beheer woonwagencentrales is doorgeschoven van 2023 naar 2025.

Bouwgrond; algemene reserve

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
24.069	0	0	24.069

De doelstelling van de algemene reserve bouwgrondexploitatie is een buffer voor het afdekken van financiële risico's in de bouwgrondexploitaties. De voeding van deze reserve wordt gevormd door de voordelige resultaten van bouwgrondexploitaties.

Voor de afdekking van negatieve bouwgrondexploitaties is een specifieke voorziening 'verliesgevende complexen bouwgrond' ingesteld, die gevoed wordt vanuit de algemene reserve bouwgrond. De stand van de algemene reserve bouwgrond wordt beïnvloed door toekomstige winstnames die hoogst onzeker zijn. Bij aanspreking van deze reserve zal altijd gekeken moeten worden naar de stand op het moment zelf.

Bouwgrond; algemene reserve winstnemen

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
949	0	0	949

Deze reserve is gevormd na de jaarrekening 2017 met het doel de tussentijdse winstnemen vanuit de bouwgrondprojecten af te zonderen van andere stortingen in reserves.

Bestemmingsreserves

Bouwgrond; bovenwijkse voorzieningen

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
3.565	50	0	3.615

Deze reserve is bedoeld voor investeringen met een zogeheten “bovenwijks” karakter. Te denken valt aan investeringen in de infrastructuur (ontsluitingswegen, verkeersstructuur) die buiten de nieuwbouwwijk ligt, maar er wel voor aangelegd wordt en/of voor meerdere wijken dient. Deze bestemmingsreserve wordt gevoed vanuit exploitatiebijdragen zoals overeengekomen in anterieure overeenkomsten, gemeentelijke gronduitgiften en vanuit incidentele op te stellen publiekrechtelijke overeenkomsten. De toevoegingen volgen uit de Nota grondbeleid, ieder nieuw te realiseren bouwplan draagt bij.

Projecten mogen niet in één keer ten laste van de bestemmingsreserve bovenwijkse voorzieningen worden gebracht (BBV-voorschriften). De projecten moeten worden geactiveerd en de afschrijvingslasten worden over de levensduur van de investering gespreid. Bij het beschikbaar stellen van het krediet wordt het volledige bedrag vanuit de reserve bovenwijkse voorzieningen overgebracht naar een nieuwe bestemmingsreserve kapitaallasten (zie onder dekkingsreserves). Vanuit die reserve worden de jaarlijkse afschrijvingen van de investeringen gedekt.

De toevoeging houdt verband met verwachte grondverkoppen binnen de grondexploitatieprojecten (€ 50.000,-).

Bouwgrond; sociale huisvesting

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
290	125	0	415

Deze bestemmingsreserve is gevormd om initiatieven op het gebied van de sociale volkshuisvesting te stimuleren. De reserve wordt gevoed vanuit exploitatiebijdragen zoals overeengekomen in anterieure overeenkomsten op basis van de Nota grondbeleid, gemeentelijke gronduitgiften en vanuit incidentele op te stellen publiekrechtelijke overeenkomsten.

De voedingen aan en onttrekkingen uit de bestemmingsreserve sociale volkshuisvesting volgen uit de Nota grondbeleid. Iedere nieuw te realiseren woning draagt bij. In de Nota grondbeleid 2019-2023 is opgenomen dat een ontwikkelende partij moet kunnen aantonen dat deze bijdrage noodzakelijk is om de sociale woningbouwontwikkeling in het project haalbaar te houden. Het college beslist over een toewijzing uit de reserve.

De toevoeging houdt verband met verwachte grondverkoppen binnen de grondexploitatieprojecten (€ 125.000,-).

Bouwgrond; parkmanagement

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
343	0	50	293

Parkmanagement is opgezet en geïnitieerd door samenwerking tussen gemeente en bedrijven. De activiteiten staan in het teken van duurzaamheid, verbetering, kostenbeheersing, ruimtebeheersing en gemak voor ondernemers en arbeid. De samenwerking tussen werkgevers en gemeente moet zorgen voor een gezond economisch, werk- en leefklimaat.

Met de Nota grondbeleid heeft de raad besloten om voor de uitvoering van parkmanagement en toekomstige revitalisering van bedrijventerreinen een bijdrage te calculeren per verkochte m² grond voor bedrijven. Deze bestemmingsreserve wordt gevoed vanuit exploitatiebijdragen zoals overeengekomen in anterieure overeenkomsten, gemeentelijke gronduitgiften en vanuit incidentele op te stellen publiekrechtelijke overeenkomsten.

De onttrekking in 2025 betreft de inhuur van een parkmanager.

Bouwgrond; fonds groen voor rood

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
693	0	100	593

Deze reserve is ingesteld om landschapsinvesteringen te kunnen financieren als gevolg van ontwikkelingen in het landelijk gebied. Het doel is versterking en verbetering van de landschappelijke kwaliteiten van de gemeente Nuenen.

Deze bestemmingsreserve wordt gevoed vanuit exploitatiebijdragen zoals overeengekomen in anterieure overeenkomsten, gemeentelijke gronduitgiften en vanuit incidentele op te stellen publiekrechtelijke overeenkomsten.

De onttrekking van € 100.000,- betreft het project Dommeldal.

Reserve Klimaatmiddelen Rijk

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
734	0	100	634

Deze reserve is in 2021 gevormd en de middelen worden ingezet om te zijner tijd inwoners en ondernemers te ondersteunen bij energiebesparing en de overstap naar een duurzame warmtebron (expertise, onderzoeken, procesbegeleiding etc.). In de komende jaren ligt de focus op het verduurzamen van de woningen met een energielabel D-G.

In 2025 wordt € 100.000,- ten laste van deze reserve uitgegeven voor onderzoek en uitvoering van de plannen uit de nota duurzaamheid. In deze nota staat de energietransitie en het aardgasvrij maken van woningen centraal.

Reserve Wet toekomst pensioenen

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
161	0	0	161

Deze reserve is bij de jaarrekening 2023 ingesteld (resultaatbestemming) voor de nieuwe Wet toekomst pensioenen (Wtp). Mogelijk gaan de wethouderspensioenen over naar het ABP. Dit is nog onzeker en vergt nog nadere wetgeving. Als dit doorgaat zullen er andere rekenregels van toepassing zijn, waardoor verwacht wordt dat de voorziening wethouderspensioenen die wij nu hebben, ontoereikend is. Het gestorte bedrag was gebaseerd op een voorlopige berekening. Bij de toekomstige overdracht van de pensioenen naar het ABP biedt deze reserve dan dekking.

Reserve betaalbaar wonen

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
777	0	0	777

Deze reserve heeft als doel om de betaalbaarheid van het wonen in Nuenen te vergroten, o.m. met startersleningen. Voor 2025 zijn op dit moment nog geen stortingen of onttrekkingen begroot.

Omgevingswet

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
370	0	72	298

Bij de Tussentijdse rapportage najaar 2022 heeft de raad besloten deze nieuwe reserve te vormen voor de Omgevingswet, gezien het verloop van de invoering van deze wet en de onzekerheid over toekomstige budgetten. Inmiddels is de Omgevingswet van kracht, maar er is nog weinig ervaring en kennis over de benodigde budgetten. De reserve wordt ingezet als (gedeeltelijke) dekking voor uitgaven die betrekking hebben op de implementatie van de Omgevingswet, zoals voor het opstellen van het wettelijk verplichte gebiedsdekkende omgevingsplan en opstellen van omgevingsprogramma's.

Reserve vluchtelingen

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
2.481	0	0	2.481

Deze bestemmingsreserve is in 2023 gevormd om de kosten van opvang van vluchtelingen te dekken. Het Rijk heeft gemeenten ook opgeroepen om eventuele overschotten op vergoedingen voor opvang Oekraïense ontheemden beschikbaar te houden voor vluchtelingen in de breedste zin van het woord. De raad heeft deze bestemmingsreserve ingesteld om het financiële risico te verkleinen bij mogelijke toekomstige vraagstukken in relatie tot vluchtelingen, waaronder maar niet beperkt tot opvang, huisvesting, scholing en inburgering.

Reserve personele kosten investeringsprojecten

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
----------------	--------------	---------------	------------------

1.000	0	0	1.000
-------	---	---	-------

Bij enkele investeringsprojecten die meerdere jaren lopen en veel personele inzet vergen, is onvoldoende rekening gehouden met interne personeelskosten. De raad heeft bij de 2e tussentijdse rapportage 2023 besloten een reserve te vormen ter dekking van verwachte hogere kapitaallasten vanwege het toerekenen van personele kosten aan projecten. Momenteel brengen we in kaart hoe deze reserve wordt ingezet.

Dekkingsreserves

Onderstaande dekkingsreserves zijn gevormd ter dekking van de kapitaallasten van de genoemde investeringen. Hiervoor hebben we geen aparte toelichting opgenomen. De onttrekkingen zijn gedaan ter dekking van de afschrijvingskosten van genoemde projecten of investeringen.

- Dekkingsreserve aansluiten Nuenen Z-W op A270
- Dekkingsreserve HOV2
- Dekkingsreserve ecologische verbinding Hooidonk
- Dekkingsreserve hybrideveld RKGSV Gerwen
- Dekkingsreserve onderzoek mobiliteitsprojecten
- Dekkingsreserve renovatie Hongerman
- Dekkingsreserve renovatie Klooster
- Dekkingsreserve Klooster nieuwe stijl
- Dekkingsreserve snelheidsremmende maatregelen Boord
- Dekkingsreserve herontwikkeling woonwagenlocatie Bosweg

Toelichting op de voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen. Voorzieningen zijn passiefposten op de balans die een inzicht geven in de voorzienbare lasten van risico's en verplichtingen, waarvan de omvang en/of het tijdstip van optreden op de balansdatum min of meer onzeker zijn, en die oorzakelijk samenhangen met de periode voorafgaande aan die datum.

De voorzieningen zijn onder te verdelen in voorzieningen onderhoud en egalisatie, voorzieningen door derden beklemde middelen en voorzieningen verplichtingen, verlies en risico's.

Voorzieningen verplichtingen, verlies en risico's

Risicovoorziening milieuschade

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
751	0	751	0

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 5 november 2018 ontheffing verleend voor hergebruik van de voormalige stortplaats aan de Collse Hoefdijk te Nuenen. Na sanering kan levering van het perceel plaatsvinden conform vaststellingsovereenkomst. De planning is dat het perceel in 2025 wordt gesaneerd en overgedragen.

Pensioen voormalige wethouders

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
2.090	39	101	2.027

Voor zittende wethouders moet op grond van de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (APPA) pensioen worden opgebouwd. Dit pensioen is afhankelijk van de diensttijd als wethouder en komt tot uitkering na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd.

De noodzakelijke omvang van de voorziening aan het eind van het boekjaar wordt elk jaar bepaald op basis van actuariële berekeningen door een extern bureau. De werkelijke pensioenbetalingen aan (voormalige) wethouders in het boekjaar komen ten laste van deze voorziening.

Voorziening verlofsparen

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
193	0	0	193

Medewerkers hebben vanaf 2022 het recht om verlof te sparen conform cao. Vanuit het BBV moet hiervoor een voorziening gevormd worden.

Voorzoningen onderhoud en egalisatie

Voorziening onderhoud gebouwen

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
2.518	367	313	2.572

Uitgaven voor groot onderhoud dat opgenomen is in het beheerplan wordt uit de voorziening bekostigd. Jaarlijks wordt bekeken of de vervanging ook daadwerkelijk noodzakelijk is of nog een jaar kan worden uitgesteld.

Voor MFA Gerwen, het Klooster en sporthal De Hongerman inclusief Scarabee zijn gezien de renovatieplannen nog geen middelen opgenomen in de voorziening. Voor de renovatie/vernieuwbouw van deze gebouwen zijn aparte investeringskredieten beschikbaar gesteld.

Voorziening wegen

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
3.107	977	1.378	2.706

De voorziening is gebaseerd op het beheerplan wegen en wordt gebruikt voor het egaliseren van de kosten. Jaarlijks wordt het gemiddeld benodigd bedrag (€ 977.000,-) gestort in deze voorziening. De verwachte uitgaven aan cyclisch onderhoud volgens het Wegenbeheerplan 2022-2026 zijn in 2025 € 1.378.000,-.

De voorziening is niet bedoeld voor reconstructie en rehabilitatie van de wegen. Indien hier middelen voor nodig zijn wordt een investeringsbudget aan de raad gevraagd.

Civiele kunstwerken

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
420	115	82	453

De voorziening is gevormd voor het groot onderhoud van civiele kunstwerken zoals bruggen.

Voorzoningen door derden beklemde middelen

Voorziening afval

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
138	181	0	318

Het tarief dat geheven wordt voor afvalstoffenheffing mag op begrotingsbasis maximaal 100% kostendekkend zijn. Als er grote schommelingen zijn in de kosten en opbrengsten kan gebruik gemaakt worden van een voorziening om de kosten te egaliseren en zo grote schommelingen in de tarieven te voorkomen.

Voorziening riolering

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
4.106	-95	769	3.241

De voorziening wordt gebruikt voor het egaliseren van de kosten, zodat tariefschommelingen in de toekomst zoveel mogelijk worden beperkt. De basis wordt gevormd door het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). De kostenprognose wordt jaarlijks geactualiseerd.

Om de schommelingen in kosten op te vangen zullen volgens de meerjarenprognose komende jaren onttrekkingen plaatsvinden waardoor de voorziening zal dalen. In nieuw Water- en Rioleringsplan zal de prognose verder worden geactualiseerd aan de hand van de laatste gegevens en inzichten.

Regionaal Ontwikkelingsfonds Werklocaties

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
72	0	0	72

Nuenen neemt deel aan het Regionale Ontwikkelingsfonds Werklocaties (ROW). Hiervoor is een voorziening gevormd. Betaling aan het regionale fonds vindt gefaseerd plaats afhankelijk van (regionale) besluitvorming.

Afgesloten complexen GB

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
109	0	0	109

Deze voorziening is gevormd voor nagekomen kosten van afgesloten projecten grondexploitatie.

Parkeerbonds

Stand 1-1-2025	Toevoegingen	Onttrekkingen	Stand 31-12-2025
9	0	0	9

Uitgangspunt in de gemeente Nuenen is dat bedrijven de parkeerbehoefte op eigen terrein oplossen. Bij nieuwbouw moeten zij dus op hun eigen terrein voldoende parkeerplaatsen realiseren (volgens CROW publicatie Toekomstbestendig parkeren (2018)). Indien onvoldoende ruimte op eigen terrein aanwezig is om de parkeerbehoefte op te lossen, is het (mits dit niet leidt tot onevenredige parkeerhinder in de omgeving) mogelijk om deze verplichting af te kopen. De bijdragen van de bedrijven zijn dan bedoeld om parkeerplaatsen elders binnen acceptabele afstand te realiseren. Afkoop kan slechts plaatsvinden na toestemming van het college. In het kader van de planvorming voor het centrum wordt gekeken naar locaties voor parkeren en de bijdrage die het parkeerbonds kan hebben bij de realisatie. Daarbij zullen parkeerbonds en ambitie in balans moeten blijven. Dit kan gevolgen hebben voor de stortingen.

Toelichting op de financiële positie

Inleiding

In deze paragraaf wordt kort toegelicht welke uitgangspunten zijn gebruikt voor de berekeningen in deze meerjarenbegroting. Ook worden afwijkingen ten opzichte van voorgaande jaren toegelicht.

Indexcijfers

In de kadernota waren de indexcijfers opgenomen conform financiële verordening, dit betekent op basis van de Macro Economische Verkenningen 2024 (gepubliceerd najaar 2023). Bij de meicirculaire gemeentefonds 2024 weken de indexcijfers zo sterk af dat we deze hebben aangepast voor de begroting. Anders zou een scheef beeld ontstaan. We hebben de raad daarover geïnformeerd in de raadsinformatiebrief meicirculaire (2024-35). Voor de begroting 2025-2028 zijn de volgende indexcijfers, op basis van Centraal Economisch Plan 2024, gebruikt:

	2025	2026	2027	2028
Loonkostenindex	4,4%	3,8%	4,8%	4,0%
Materiële kostenindex	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%
Gewogen kostenontwikkeling (t.b.v. leges en tarieven)	3,3%	3,0%	3,5%	3,1%

Rente

De rente wordt overeenkomstig de BBV-richtlijnen jaarlijks opnieuw berekend. Basis is de jaarrekening 2023 en de meerjarenraming 2025-2028. De geldende rentepercentages voor deze meerjarenbegroting 2025-2028 zijn opgenomen in de paragraaf Financiering. Conform de nota reserves en voorzieningen 2019 rekenen we geen bespaarde rente toe aan de reserves. Dit is in lijn met de aanbevelingen van de commissie BBV. We rekenen alleen met werkelijke betaalde rente en geen fictieve rente. Het totaal van de rentelasten en rentebaten en het gebruikte rentepercentage is opgenomen in de paragraaf Financiering.

Algemene uitkering

Voor de algemene uitkering volgen we de circulaire gemeentefonds. Volgens de landelijke richtlijnen moet de begroting 2025 gebaseerd zijn op de meicirculaire of de septembercirculaire 2024. Onze voorkeur is altijd om de septembercirculaire te verwerken, om te voorkomen dat kort na het vaststellen van de begroting al een begrotingswijziging moet worden gemaakt. Door het tijdstip van verschijnen van de septembercirculaire kunnen we deze niet in de ontwerp-begroting verwerken omdat deze dan al gereed is en het besluitvormingsproces is gestart. Kort na het aanbieden van de begroting 2025 (begin oktober 2024) publiceren wij de informatie van de septembercirculaire 2024 met een voorstel tot verwerking ervan in deze begroting.

Stelposten en taakstellingen

Wij hebben geen taakstellingen begroot, wel hebben we een aantal stelposten, die nog niet bij een bepaald taakveld konden worden ondergebracht en daarom (voorlopig) op taakveld 0.8 Overige baten en lasten zijn begroot. Het gaat hierbij vooral om een stelpost voor loon- en prijsontwikkelingen.

Bijlagen

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Bedragen x €1.000

Omschrijving	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening												
0.1 Bestuur	2.773	1	-2.772	2.701	1	-2.700	2.609	1	-2.608	2.608	1	-2.607
0.2 Burgerzaken	932	428	-504	1.053	532	-521	1.093	606	-487	1.043	514	-529
0.4 Overhead	10.134	-2	-10.136	9.937	-2	-9.939	10.201	-2	-10.204	10.417	-2	-10.419
Totaal Programma 1. Bestuur, Samenwerking & Dienstverlening	13.839	427	-13.412	13.691	531	-13.160	13.903	605	-13.298	14.068	513	-13.555
Programma 2. Veiligheid & Handhaving												
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	1.582	36	-1.546	1.577	36	-1.541	1.577	36	-1.541	1.577	36	-1.541
1.2 Openbare orde en Veiligheid	1.336	19	-1.317	1.252	19	-1.233	1.252	19	-1.233	1.252	19	-1.233
Totaal Programma 2. Veiligheid & Handhaving	2.918	55	-2.863	2.829	55	-2.774	2.829	55	-2.774	2.829	55	-2.774
Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd												
0.10 Mutaties reserves programma 3	0	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.1 Openbaar basisonderwijs	139	0	-139	139	0	-139	139	0	-139	139	0	-139
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	830	76	-755	830	76	-755	830	76	-755	830	76	-755
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4.046	460	-3.586	3.966	444	-3.523	3.882	373	-3.509	3.880	373	-3.507
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	398	110	-288	397	110	-287	397	110	-287	397	110	-287
6.3 Inkomensregelingen	6.147	4.973	-1.174	6.147	4.973	-1.174	6.147	4.973	-1.174	6.147	4.973	-1.174
6.4 WSW en beschut werk	1.645	0	-1.645	1.649	0	-1.649	1.650	0	-1.650	1.647	0	-1.647
6.5 Arbeidsparticipatie	742	0	-742	742	0	-742	742	0	-742	742	0	-742
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	1.232	0	-1.232	1.232	0	-1.232	1.232	0	-1.232	1.232	0	-1.232
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	2.285	157	-2.128	2.021	157	-1.864	2.021	157	-1.864	2.021	157	-1.864
6.712 Begeleiding (Wmo)	923	0	-923	923	0	-923	923	0	-923	923	0	-923
6.713 Dagbesteding (Wmo)	426	0	-426	426	0	-426	426	0	-426	426	0	-426
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	164	0	-164	164	0	-164	164	0	-164	164	0	-164
6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal	40	0	-40	40	0	-40	40	0	-40	40	0	-40
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	3.059	0	-3.059	2.683	0	-2.683	2.674	0	-2.674	2.674	0	-2.674
6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk	731	0	-731	731	0	-731	731	0	-731	731	0	-731
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal	40	0	-40	40	0	-40	40	0	-40	40	0	-40
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	577	0	-577	577	0	-577	577	0	-577	577	0	-577
6.791 PGB Wmo	239	0	-239	239	0	-239	239	0	-239	239	0	-239
6.792 PGB Jeugd	195	0	-195	195	0	-195	195	0	-195	195	0	-195
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	34	0	-34	34	0	-34	34	0	-34	34	0	-34

Omschrijving	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	53	0	-53	53	0	-53	53	0	-53	53	0	-53
6.821 Jeugdbescherming	291	0	-291	291	0	-291	291	0	-291	291	0	-291
6.822 Jeugdreclassering	26	0	-26	26	0	-26	26	0	-26	26	0	-26
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	40	0	-40	40	0	-40	40	0	-40	40	0	-40
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	127	0	-127	127	0	-127	127	0	-127	127	0	-127
7.1 Volksgezondheid	1.252	100	-1.152	1.244	70	-1.174	1.196	0	-1.196	1.223	0	-1.223
Totaal Programma 3. Werk (participatie), Zorg & Jeugd	25.685	5.927	-19.758	24.960	5.830	-19.129	24.819	5.689	-19.130	24.842	5.689	-19.153
Programma 4. Verenigingen & Accommodaties												
0.10 Mutaties reserves programma 4	0	14	14	0	39	39	0	39	39	0	39	39
4.2 Onderwijshuisvesting	1.318	75	-1.243	1.268	75	-1.193	1.265	75	-1.190	1.262	75	-1.187
5.1 Sportbeleid en activering	181	115	-66	164	98	-66	66	0	-66	66	0	-66
5.2 Sportaccommodaties	1.419	195	-1.224	1.498	195	-1.303	2.008	195	-1.813	2.012	195	-1.817
5.6 Media	592	0	-592	592	0	-592	592	0	-592	592	0	-592
Totaal Programma 4. Verenigingen & Accommodaties	3.509	399	-3.111	3.522	407	-3.115	3.931	309	-3.622	3.932	309	-3.623
Programma 5. Wonen & Leefomgeving												
0.10 Mutaties reserves programma 5	175	221	46	175	172	-4	175	218	43	175	146	-29
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	227	182	-46	227	182	-46	227	182	-46	227	182	-46
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	54	0	-54	54	0	-54	54	0	-54	54	0	-54
7.5 Begraafplaatsen	287	280	-7	287	280	-7	287	280	-7	286	280	-6
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.550	0	-1.550	1.549	0	-1.549	1.549	0	-1.549	1.474	0	-1.474
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	6.372	6.547	175	29.612	29.787	175	5.354	5.529	175	5.442	5.617	175
8.3 Wonen en bouwen	1.419	774	-644	1.365	774	-591	1.864	774	-1.090	1.859	774	-1.085
Totaal Programma 5. Wonen & Leefomgeving	10.085	8.003	-2.081	33.270	31.194	-2.076	9.510	6.982	-2.528	9.518	6.999	-2.520
Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer												
0.10 Mutaties reserves programma 6	0	148	148	0	112	112	0	112	112	0	12	12
2.1 Verkeer en vervoer	3.777	102	-3.675	3.918	102	-3.817	4.096	102	-3.994	4.207	102	-4.105
2.2 Parkeren	114	0	-114	39	0	-39	39	0	-39	39	0	-39
2.5 Openbaar vervoer	29	0	-29	29	0	-29	29	0	-29	29	0	-29
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.691	0	-2.691	2.671	0	-2.671	2.684	0	-2.684	2.697	0	-2.697
7.2 Riolering	672	2.222	1.550	812	2.360	1.548	1.012	2.569	1.556	1.233	2.796	1.563
7.3 Afval	2.773	3.768	995	2.900	3.885	985	3.017	4.006	989	3.139	4.132	993
7.4 Milieubeheer	1.019	462	-557	1.002	454	-548	969	454	-515	869	454	-415
Totaal Programma 6. Ruimtelijk beheer, Milieu & Verkeer	11.074	6.702	-4.372	11.371	6.914	-4.456	11.845	7.244	-4.601	12.212	7.496	-4.716
Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie												
0.10 Mutaties reserves programma 7	0	50	50	0	264	264	0	214	214	0	214	214
3.1 Economische ontwikkeling	289	9	-280	239	9	-230	189	9	-180	189	9	-180

Omschrijving	Begroting 2025			Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	37	0	-37	37	0	-37	37	0	-37	37	0	-37
3.4 Economische promotie	84	35	-50	84	35	-50	84	35	-50	84	35	-50
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.148	18	-1.130	1.788	18	-1.771	1.476	18	-1.459	1.470	18	-1.452
5.4 Musea	65	0	-65	65	0	-65	65	0	-65	65	0	-65
5.5 Cultureel erfgoed	126	0	-126	126	0	-126	126	0	-126	126	0	-126
Totaal Programma 7. Economie, Toerisme & Recreatie	1.749	112	-1.638	2.340	325	-2.015	1.977	275	-1.702	1.971	275	-1.696
Programma 8. Financiën & Belastingen												
0.10 Mutaties reserves programma 8	1.228	0	-1.228	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	40	0	-40	280	0	-280	82	0	-82	-26	0	26
0.5 Treasury	34	56	22	-105	56	161	4	56	52	83	55	-28
0.61 OZB woningen	147	5.822	5.675	147	6.056	5.909	147	6.330	6.183	147	6.592	6.445
0.62 OZB niet-woningen	36	1.626	1.590	36	1.683	1.647	36	1.750	1.714	36	1.814	1.778
0.64 Belastingen overig	41	75	34	41	75	34	41	75	34	41	75	34
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	41.929	41.929	0	41.156	41.156	0	42.825	42.825	0	44.469	44.469
0.8 Overige baten en lasten	747	0	-747	1.902	0	-1.902	3.070	0	-3.070	4.687	0	-4.687
Totaal Programma 8. Financiën & Belastingen	2.273	49.508	47.235	2.301	49.026	46.725	3.380	51.036	47.656	4.968	53.004	48.036
Totaal	71.132	71.132	0	94.283	94.283	0	72.195	72.195	0	74.340	74.340	0

Vaststellingsbesluit

Doelstellingen

Vaststellingsbesluit

Aangenomen amendementen

Doelstellingen

Aangenomen amendement

